

CĂLĂUZA
BIBLIOTECARULUI

12

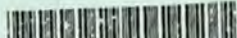
1965

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

ANUL XVIII

S U M A R

- Activitatea de masă a bibliotecilor* (Nic. Rauș: Eficiența manifestărilor cu cartea — „masă rotundă”; A. M. Mihiț: Manifestările de masă la... „ele acasă” — raid-anchetă; Ce s-a cristalizat?) 705
- I. M. ȘTEFAN: *Teme și bibliografii pentru popularizarea cunoștințelor științifice* 726
- Munca cu cartea la sate în perioada de iarnă**
- Beatrice ARION: *La nivelul sarcinilor actuale* 731
- A. GRÜNBERG: *Organizarea circulației cărții în toate satele comunei* 737
- M. MILCU: *Cum e mai bine? Raid-anchetă în Regiunea Galați* 744
- Emil OLARU: *Preocupări metodologice* 745
- ★
- Horia NESTORESCU: *Recuperarea cărților împrumutate. Aplicarea H.C.M. nr. 583 din 1960* . . . . . 747 ✓
- Opinii**
- Ion STOICA: *Despre fișele tipărite* 757
- Atanase LUPU: *„Raftul liber” — Fișele tipărite. Concluzii* 753
- ★
- Valeriu MOLDOVEANU: *Simpozionul „Analiza metodelor aplicate în documentare”* 756
- Dan SIMONESCU: *Expoziție de incunabule* 757
- C. O. *Comemorarea lui Vasile Alecsandri la Timișoara* 758
- Fișler** 759
- Calendar (ianuarie-martie) 764

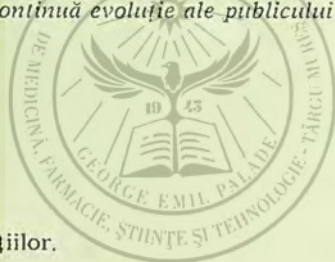
ACTIVITATEA DE MASĂ A BIBLIOTECILOR

Perioada lunilor de iarnă cunoaște în biblioteci o afluență crescândă de public și o intensificare a propagandei cărții. Planurile de muncă reflectă o preocupare mai accentuată față de orientarea și aplicarea metodologiei, scopul urmărit fiind dezvăluirea și propagarea cât mai sistematică a publicațiilor, antrenarea unui cerc larg de cititori la lectură, creșterea contribuției muncii cu cartea la formarea multilaterală și la educarea comunistă a cititorilor. Nu lipsesc din aceste planuri nici manifestările de masă cu cartea, care reprezintă, pe drept cuvânt, un mijloc la îndemână pentru realizarea de contacte largi între biblioteci și masa cititorilor. Ele formează o parte integrantă în activitatea bibliotecilor publice și se integrează în ansamblul formelor de propagandă a cărții și de orientare a lecturii. Cu toată experiența cristalizată, nu au fost deslușite întocmai virtuțile reale ale manifestărilor cu cartea. S-a continuat însă organizarea unui număr tot mai mare de manifestări, indiferent dacă urmăreau sau nu un țel bine precizat, dacă erau destinate unor grupe anume de cititori și, mai ales, dacă aceste acțiuni promovau cartea sau, din contra, apăreau ca niște reprezentații „șoc”, cu intenții artistico-dramatice sau ca niște „ore de clasă” uscate și plicticoase. Din această cauză, celelalte mijloace bibliotecare pentru propaganda cărții și orientarea lecturii erau puțin folosite și chiar abandonate. Mulți bibliotecari vedeau în manifestările cu cartea — indiferent de calitatea acestora — unicul țel al muncii de bibliotecă și astfel se crea tendința unilateralizării și formalizării excesive a metodologiei bibliotecare în genere. Inetul cu inetul, unele biblioteci deveneau instrumente ale muncii artistice, iar bibliotecarii niște instructori artistici care uitau de menirea cărții.

În aceste condiții, apărea necesară o clarificare a rolului și eficienței manifestărilor de masă nu prin ele însele, ci în contextul mijloacelor de propagandă a cărții și de orientare a lecturii. Aplicarea formelor celor mai adecvate de popularizare a cărții și de sondare a intereselor cititorilor este o preocupare de competență a bibliotecarilor din bibliotecile publice și în această direcție intenționăm să le venim în ajutor. Laturile problemei sînt, desigur numeroase. Citeva dintre ele au format obiectul unei atenții speciale în numărul de față al revistei: contribuția manifestărilor la influențarea cititorilor în alegerea literaturii sau în receptarea mesajului lor; nivelul, valoarea educativă și puterea de atracție a manifestărilor cu cartea organizate de biblioteci în comparație cu eficiența activităților cultural-educative desfășurate de alte instituții culturale; aria tematică a manifestărilor cu cartea privite prin prisma exigenței cititorului; gradul de diferențiere al acestor activități; formele cele mai eficace de propagandă a literaturii în biblioteci și de orientare a lecturii.

Primul dintre materialele cărora le facem loc este un colocviu despre calitatea și eficiența manifestărilor. Am considerat nimerit să solicităm prezența unor bibliotecari cu autoritate profesională din diverse categorii de biblioteci, alături de scriitori, redactori, cadre didactice și alți oameni de cultură care prin natura ocupației, au contingență cu problemele propagandei și difuzării cărții. Ne-a fost în intenție să facem din acest colocviu nu un simplu dialog la cercetarea de fapt a problemei, ci o confruntare între factori cu preocupări culturale diverse, ceea ce avea să lărgescă orizontul discuțiilor și să imprimă concluziilor o mai mare obiectivitate. Următorul material reprezintă un raid-anchetă în câteva biblioteci comunale; rostul lui este de a ilustra și de a adânci, prin date și fapte recente, unele aprecieri, constatări, ipoteze ale participanților la colocviu. În final, am cristalizat câteva concluzii susținute unanim în dezbateri, cit și în raidul-anchetă.

Nu avem pretenția de a fi abordat toate problemele pe care le implică ameliorarea metodologiei manifestărilor cu cartea. Gîndul nostru a fost de a combate unele păreri prestabilite, de a indica bibliotecarilor câteva jaloane de bază, pentru ca ei să le folosească orientativ, în funcție de datele specifice ale locului de muncă, și să adîncească mereu constatările de față, concepînd munca bibliotecară ca un tot încheșat, cu compartimente distincte, care se influențează direct și neîntrerupt. Înarmați cu îndicațiile prețioase date de Congresul al IX-lea al partidului în domeniul cultural, lucrătorii din biblioteci își vor putea evalua sarcinile, metodologia în forme mai precis definite și vor pune în valoare mai judicios gama mijloacelor la îndemînă, pentru a satisface pretențiile culturale în continuă evoluție ale publicului de azi.

■ În timpul discuțiilor.

Eficiența manifestărilor cu cartea

ION CIOTLOȘ (directorul Bibliotecii regionale București):

Cerințe reale în raport cu potențialul real

Pornesc de la ideea că problema manifestărilor cu cartea trebuie să fie abordată diferit de la o categorie de bibliotecă la alta, în acord cu posibilitățile fiecăreia. Bibliotecile raionale și regionale pot iniția manifestări destul de numeroase și variate, pot să le asigure calitate și eficiență, fiindcă dispun de un personal mai numeros, cu nivel cultural-profesional mai ridicat, de săli și aparatură corespunzătoare. Alta este situația în mediul rural, unde bibliotecarul comunal sau sătesc cheltuiește nepermis de mult timp cu treburi administrative, datorită unei legislații bibliotecare greoaie sau depășite cum și lipsei materialului tehnic de bibliotecă. Pentru el, nu este atât de ușor să mobilizeze un număr mare de intelectuali, cadre de specialitate ca în bibliotecile de la orașe, în scopul asigurării nivelului și calității corespunzătoare a manifestărilor de masă. În aceste condiții, îndrumarea lecturii și acțiunile de propagandă a cărții se realizează în mare grabă. Îmbunătăți-

rea calității muncii impune măsuri urgente pentru reglementarea unor astfel de probleme, încât bibliotecarii să se poată ocupa îndeaproape și de conținutul și organizarea manifestărilor de masă.

În spiritul dezbaterilor care au loc în presă, va trebui să reconsiderăm critic unele dintre metodele de propagare a cărții, să clarificăm rolul și locul specific al bibliotecii în inițierea și realizarea manifestărilor culturale, să abandonăm ceea ce este depășit de viață sau impropriu specificului bibliotecar. Nu e cazul oare să renunțăm la colportaj și la bibliotecile de casă sau la alte forme de pionierat ale activității bibliotecilor publice? Sintem încă martori pasivi ai orientării muncii de popularizare a cărții către spectaculos (procese, montaje și seri literare etc.), cu toate că acestea depășesc posibilitățile bibliotecilor și se soldează, de cele mai multe ori, cu îndepărtarea cititorului de cărțile respective, din pricina prezentărilor fragmentare, simpliste.

Acțiunile de popularizare a cărții își găsesc utilitatea în măsura în care țin seama de specificul activității noastre, în măsura în care nu sînt privite ca un scop în sine, nu tind la înlocuirea cărților.

După părerea mea, în domeniul propagandei cărții, bibliotecile trebuie să acționeze în două direcții principale: *informarea cititorilor* despre literatura existentă în bibliotecă și *adîncirea* de către aceștia a conținutului lucrărilor citite (înțelegerea mesajului artistic, în cazul operelor beletristice). Vitrinele și expozițiile de cărți, listele de recomandare, rubricile speciale de informare a cititorilor în ca-

drul emisiunilor locale ale stațiilor de radioficare trebuie să fie permanentizate în activitatea bibliotecilor publice. Consfăturile organizate cu grupuri mai restrînse de cititori pe care îi apropie interese de lectură și preocupări comune s-au dovedit un mijloc eficient de aprofundare a conținutului cărților parcurse. Alte forme de activitate cultural-artistică cad în competența acelor instituții care sînt în stare să le asigure calitatea corespunzătoare. Bibliotecarilor le revine sarcina de a le sprijini prin mijloace specifice și de a ajuta cu cărți participanții să-și completeze cunoștințele primite în cadrul acțiunilor de acest fel.

ILIE STANCIU (lector, Universitatea București, Institutul pedagogic) :

Manifestări cu obiective precise, pe grupe de cititori

Capacitatea metodologică și practică a manifestărilor cu cartea a fost observată și definită la justa valoare în activitatea bibliotecară. Ne interesează însă eficiența acestor manifestări așa cum le concep astăzi bibliotecarii. Dacă am cerceta statisticile, nu am fi scutiți de surprize supărătoare. O bibliotecă raională, de exemplu, raportează în darea de seamă pentru un an de activitate 180 de manifestări, în vreme ce statistica indică, pentru aceeași perioadă, micșorarea afluenței cititorilor și a indicelui de circulație a cărții. Te întrebi, în mod firesc, la ce a servit mulțimea de manifestări? Principala carență pornește de la viziunea simplistă despre planificarea muncii de bibliotecă, inclusiv a manifestărilor cu cititorii. În general, se planifică manifestări fără să se țină seama de

obiectivul precis urmărit prin fiecare dintre ele și fără să se stabilească anume categoria cititorilor pentru care vor fi organizate. Se urmărește apoi cu insistență realizarea planului astfel întocmit și mai puțin eficiența manifestărilor, influența lor directă asupra cititorilor.

După părerea mea, o manifestare cu cartea trebuie să țină seama de două realități: *categoria cititorilor* pentru care este organizată și *capacitatea bibliotecii* de a o pregăti. Manifestările pe care în mod obișnuit le numim „de masă” sînt indicate pentru prezentări de cărți nou intrate în bibliotecă sau pentru expuneri tematice care interesează grupe mari de cititori. În ciuda afluenței de public, rezultatele unor asemenea manifestări sînt limitate și efortul de a le

realiza prea puțin răsplătit. Mai eficiente mi se par acțiunile organizate cu grupe restrinse de cititori, dar omogene ca pregătire și preocupări. Ele sînt indicate mai ales pentru cititorii începători și cu pregătire medie. Pentru aceștia trebuie să realizăm acțiuni cu obiective precise: cunoașterea bibliotecii, a instrumentelor bibliotecare și, mai ales, formarea unui sistem în lectură care să-l ducă pe cititor la o treaptă de cultură potrivită cerințelor actuale. Asemenea acțiuni pot fi planificate pe baza datelor concrete despre diferitele categorii de cititori care frecventează o bibliotecă. Evident, nu vom cuprinde dintr-o dată toți cititorii. Ne vom ocupa treptat de cei care au nevoie

de îndrumarea noastră, dînd întotdeauna prioritate începătorilor, indiferent de vîrsta lor. În acest fel, vom asigura în fiecare an pregătirea cititorilor grupe de cititori care, o dată inițiați, se transformă, la rîndul lor, în îndrumători pentru alți începători. Manifestările restrinse nu trebuie să aibă nimic spectaculos, nu cer cheltuieli deosebite și nici preocupări de natură să împovăreze activitatea bibliotecii.

În tot cazul, problema manifestărilor de masă cu cititorii trebuie să fie studiată cu metode științifice. Să nu ne grăbim să renunțăm la unele și să introducem altele fără o documentare serioasă și o prealabilă experimentare.

ZENOVIA RADU (Biblioteca Sindicatului Fabricii de confecții și tricotaje București) :

— Pornind de la cunoașterea cititorului

Organizez manifestări cu cartea în diverse forme. Reușita lor se datorește cunoașterii cerințelor cititorului, prin discuții individuale. Mult gustate sînt întîlnirile cu scriitorii preferați. Cititorii sînt în măsură să-și spună cu autoritate părerea asupra cărților parcurse, au suficientă competență pentru a pune întrebări directe autorilor în legătură cu elaborarea operelor în discuție. Foarte apreciate sînt, în uzina noastră, șezătorile literare, pregătite cu concursul scriitorilor, al cenaclului literar. Așa cum remarca și tovarășul Ciotloș, consfăturile cu cititorii au o notă pozitivă aparte. Discuțiile organizate — pe categorii de cititori — sînt nu numai stimulente ale lecturii viitoare, dar și sfă-

tuitori foarte obiectivi ai bibliotecarului. Regret că nu întotdeauna pot pune la îndemina cititorilor lucrările solicitate, fie din cauză că ne parvin cu întîrziere, fie din cauză că numărul exemplarelor primite este extrem de mic. Ar fi binevenită inițierea unei reglementări care să dea prioritate bibliotecilor în asigurarea cu noile apariții.

Împreună cu tovarășa Elena Haită (Biblioteca sindicatului Uzinei de țevi „Republica” din București), care se află lîngă mine, reînnoim aici propunerea noastră mai veche cu privire la creșterea ajutorului metodologic dat bibliotecilor sindicatelor de către forurile de îndrumare metodologică a bibliotecilor publice.

LIVIU MOSCOVICI (șeful Serviciului metodologic al Bibliotecii regionale Iași) :

— Fără o inițiere în arta lecturii, n-am făcut nimic

Propaganda cărții nu poate fi îmbunătățită atâta vreme cât nu se stabilește o corelație mai judicioasă între activitățile de bază ale bibliotecii (organizarea colecțiilor, a instrumentelor de informare, munca individuală cu cititorii etc.) și volumul (bineînțeles și eficiența) manifestărilor de masă. Mai ales în bibliotecile raionale și comunale, munca de masă se desfășoară cu precădere pe „campanii”, fără a se privi în perspectivă, fără a se lua în considerare interesele, preferințele și psihologia cititorului, a unor grupe de cititori. Nu întotdeauna s-a pornit de la cerința cunoașterii cărții de către cititori sub toate aspectele, astfel încât ei să poată trece la aprofundarea conținutului lecturii, a unei probleme sociale, științifice sau tehnice, a unei epoci literare etc. Va trebui, deci, să lărgim considerabil aria temelor care pot constitui obiectul manifestărilor cu cartea. Aceasta necesită și organizarea unor acțiuni de propagare a cunoștințelor bibliografice, pentru ca cititorul să se orienteze cu ușurință în mulțimea de cărți și să participe cu mai mult folos și la manifestările de masă. Bibliotecile sînt datoare să inițieze mai hotărît cititorul în arta lecturii. (De altfel, m-am convins personal că manifestările cu cartea rupte de educația lecturii rămîn, în mare parte, fără orizont). S-ar configura astfel mai pregnant sarcinile educării estetice a publicului, atît de importante în etapa actuală. Cititorul va trebui să-și însușească un complex

de cunoștințe despre carte care să-i îlesnească adîncirea problemelor dintr-un domeniu sau altul al științei și culturii socialiste. De mare actualitate ar fi inițierea unui ciclu de conferințe despre metodica cititului. Biblioteca regională Iași a prevăzut pentru acest an conferințe și expuneri bibliografice pe tema: *Ce știm despre carte și lectură*. Ele vor fi realizate cu sprijinul Catedrei de pedagogie din cadrul Universității ieșene. Preconizăm, de asemenea, un simpozion pe tema de mai sus, la care să ia cuvîntul oameni de cultură din Iași și chiar din București. Credem că aceasta va da o și mai mare greutate acțiunii noastre. Vor avea loc și desfășurări pe diverse alte teme bibliotecare: *Cum să folosim cataloagele bibliotecii*; *Lectura cărții*; *Igiena activității intelectuale*. În acest context, educația lecturii va depăși, fără îndoială, sfera de preocupări a bibliotecii.

Pentru ameliorarea propagandei cărții prin mijlocirea manifestărilor, se simte nevoia publicării de către forurile metodice centrale și regionale a unor culegeri tematice, a unor planuri de expoziții și a cit mai multe bibliografii. Editurile ar veni, la rîndul lor, în ajutorul bibliotecilor, al cititorilor tipîrind și lucrări care dezbăteau problemele lecturii. Propun de asemenea, ca programa analitică a viitoarelor licee pedagogice să includă și ore speciale despre biblioteci și orientarea lecturii.

I. M. ȘTEFAN (scriitor) :

— Unele domenii de cunoștințe au fost neglijate

În conceperea și organizarea manifestărilor de masă, bibliotecarul trebuie să se ferească, în primul rînd, de formalism, care echivalează nu numai cu un rezultat nul, ci cu unul negativ. O manifestare formală, improvizată poate anula interesul pentru cartea respectivă și pentru munca de atragere spre carte în general, așa încît trebuie să-i declarăm un război necruțător. Am avut ocazia să parcurg cîteva texte destinate manifestărilor cu cartea de popularizare a științei elaborate în bibliotecile regionale și, spre regretul meu, am constatat un nivel de realizare mediocru, artificii și erori abundente. De pildă, manifestarea *Drum printre aștri* — de fapt, un scenariu (bine intenționat) despre o călătorie cu ajutorul cărților în sistemul nostru planetar — aduce față în față un călător și cîteva cărți, care discută la modul cel mai pueril. Dați-mi voie să citez :

„Călătorul : Și iați-mă în sălile vaste ale unei biblioteci. Peste toi cărți, care de care mai interesante...”

O carte : Citește-mă pe mine, sînt tare interesantă !

A doua carte : Ba nu, pe mine ! Ai să afli lucruri pe care nu le știi, și-ți vor fi de mare folos.

A treia carte : Mai tacă-vă gura, surzătorilor, și nu vă mai înghesușiți așa. Lăsați-l să-și aleagă singur...”

Am și textul unui concurs de tipul „Cine știe, răspunde”, pe tema : *Medicina în slujba sănătății omului*. Aici sînt prezentate și întrebările și răspunsurile. Din nefericire, aberațiile științifice sînt evidente. Două exemple concludente : nevroza astenică este de-

finită ca formă de cefalee, iar psihoterapia ca „medicament” împotriva durerilor de cap ! Întrebările sînt de genul acesta :

„De cîți medici dispunea țara noastră în anul 1961 ?

Răspuns : *În 1961, existau în țara noastră 25 928 de medici, dintre care 19 267 în mediul urban și 6 761 la sate. Așa se explică faptul că astăzi îi revin unui medic numai 7 716 locuitori”.*

Ce are de-a face o astfel de manifestare cu propaganda cărții ? Prin atragerea unor cadre competente în organizarea manifestărilor, s-ar fi evitat greșeli sau stîngăcii atît de mari (care au apărut în volume litografiate destinate unor utilizări repetate). Căci nu pretutindeni lucrătorii bibliotecilor au competența corespunzătoare în acest domeniu. Chiar atunci cînd ei sînt oameni culți și lucrează cu pasiune, cum se întîmplă adesea, înclină spre literatura beletristică, datorită formației lor accentuat umaniste. De aici și neglijarea, în general a propagandei cărții științifice și chiar a relevării ei ca domeniu. De altfel, însăși întîlnirea noastră de astăzi oglindește această orientare. Se vorbește aproape exclusiv despre problemele cărții beletristice, omîțindu-se cartea de știință, care se vinde astăzi în zeci de mii de exemplare și este atît de iubită de cititori.

Ne lipsește și discernămîntul în dirijarea cărților la biblioteci, la librării etc. Am fost anul acesta în satul Fundata, situat la 1 300 de metri altitudine, în apropiere de Bran. Ca și în alte locuri, magazinul de aici des-

face cărți, uneori între brinză și cuie. Gestionara mi-a arătat teancuri întregi de volume, evident nevandabile acolo: o lucrare despre Kukrinksi, o broșură despre creșterea curcilor (indeletnicire care nu se practică la Fundata) și un catalog al Editurii Academiei. Ce caută acolo astfel de publicații?

Aspectele negative ale propagandei cărții științifice vin și din altă parte. Publicațiile noastre fac prea puțin loc recenziilor și prezentărilor acestei literaturi, iar cele care, totuși, văd lumina tiparului sînt adesea slabe. Cărți de certă valoare, tipărite la Editura științifică, nu s-au bucurat de o singură recenzie.

Pe de altă parte, în editarea literaturii de popularizare a științei, există, pe lângă succese, și o seamă de lipșuri serioase. Se tipărește relativ puțin în acest domeniu, lipsesc colecții de cărți de popularizare clar diferențiate pe nivele și virste, iar pentru

copii, al căror interes față de știință și tehnică a crescut enorm, colecția „Să știm” a Editurii tineretului este foarte anemică (2—3 broșuri pe an). Iată, deci, că deorientarea bibliotecarului are o explicație și în slăbiciunile acestui sector editorial.

Să revenim însă la manifestările de masă. Lărgirea propagandei cărții științifice, atît de imperios necesare, nu se poate limita la aplicarea formelor de care s-a vorbit azi aici. Ar fi utilă, după părerea mea, între altele, întocmirea și difuzarea cît mai multor bibliografii curente, strict diferențiate, pornindu-se de la cărțile accesibile și continuîndu-se cu cele de nivel mai ridicat, pentru a se da posibilitate cititorilor doritori să adincească o problemă, să înainteze pe tărîmul cunoașterii. Subscriu fără nici o rezervă propunerea tovarășului Moscoviçi de a se alcătui mai multe instrumente de informare pe teme — mai judicioase și mai practice, la îndemîna bibliotecarului.

SILVIA DOCAN (adjunct al Secției de propagandă și agitație a C.C. al U.T.C.):

— Conținutul nu este deloc indiferent

La ora actuală, registrul activităților de masă cu cartea este nu numai prolix, dar și pozitiv diversificat. Promovarea unei forme sau alteia comportă însă mult discernămint, mult simț de răspundere, proprii unui propagandist format. O manifestare reușită, cred eu, va alege forma adecvată de comunicare, în raport cu nivelul și cerințele publicului, cu afinitățile și constituția lui sufletească, iar apoi va turna un conținut corespunzător, actual formei de propagare a cărții. Și acest conținut nu ne este de loc

indiferent. În fapt, astfel de manifestări se popularizează singure și beneficiază de participare numeroasă. Mi se pare improprie practica mobilizării cititorilor la orice acțiune, indiferent dacă îi interesează sau nu, dacă au citit cartea în discuție și pot să-și confrunte părerile sau, pur și simplu, fac figurație. În Capitală, spre exemplu, posibilitățile de informare asupra literaturii sînt extrem de variate și la îndemînă. Se constată, totuși, o utilizare abuzivă a acelor recenzii standard, mai ales în întreprinderi. Procedul recenzării nu va

fi exclus vreodată prin el însuși, dar locul lui cel mai nimerit, nu e, probabil, Capitala, ci, să spunem, șantierul și satul.

Într-un viitor apropiat, organizațiile U.T.C. vor pregăti dezbateri cu masa tineretului pe diverse teme literare. Urmărim prin aceasta să ajutăm tinerii în alegerea literaturii, în verificarea părerilor, în dezvoltarea lor potrivit moralei noastre. Aceasta va presupune o muncă bine gândită, consultarea largă a specialiștilor, astfel încît

să nu lansăm dezbateri despre orice probleme, indiferent de semnificația și importanța lor.

Consider actuale două propuneri mai vechi ale noastre și anume: Biblioteca Centrală de Stat să editeze periodic, în ajutorul bibliotecarilor, recomandări bibliografice pentru tineri de diferite vârste, iar Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, cît și Ministerul Învățămîntului să studieze posibilitatea organizării bibliotecilor pentru copii.

NICOLAE PASCU (directorul Bibliotecii orașenești a Capitalei):

— Cu ce drept deformăm intenția autorului?

Sîntem tentați, am impresia, să punem în spatele bibliotecarului, toate deficiențele propagandei literaturii, fără a ține seama că numeroase instituții sînt direct interesate în problemă și că nu întreprind mai nimic în acest sens. În jurul cărților, se organizează o propagandă palidă, în vreme ce alte produse „de larg consum” se bucură de reclamă inteligentă. Cartea e considerată un produs care se vinde în orice caz, care își croiește singură drum, iar atunci cînd nu ajunge acolo unde trebuie sau nu este înțeleasă, vina cade numai și numai pe bibliotecă. Drept este că nici noi nu am perseverat suficient pentru a ajuta cititorii în înțelegerea literaturii. Ne-am răzlețit forțele, din dorința de a propaga orice carte intrată în raft. Mai mult, am crezut că e bine să insistăm asupra cărților mai puțin solicitate, cînd, de fapt, obiectul muncii noastre, implicit al manifestărilor de masă, trebuie să-l formeze cartea valoroasă din punct de vedere educativ și științific, cu

alte cuvinte cartea zilei. Propagînd o astfel de carte, ne înrolăm mai bine în frontul cultural-educativ, ajutăm oamenii să se formeze, să înțeleagă mai profund politica partidului nostru. În consecință, ar fi nevoie să deplasăm accentul pe manifestările menite să adîncească înțelegerea cărții prin schimbul de opinii între cititori, între bibliotecari și cititori și mai puțin pe acelea care își propun să influențeze lectura cutărui sau cutărui volum prin niște prezentări gen conferință. Bibliotecarul are însă posibilitatea să atragă atenția asupra diverselor lucrări prin mijloace mai directe, de pildă în convorbirile cu cititorul, la raft.

Mult rău aduc bibliotecilor și acele texte pentru manifestări întocmite fără simțul răspunderii. De fapt, acestea sînt materiale îndreptate împotriva cărții. Am citit textul unei manifestări redactat de o bibliotecă regională în care eroi din romanul *Învățătorii* al lui Șerban Nedelcu dis-

cută cu Apostol al lui Cezar Petrescu într-o... cooperativă agricolă de producție. Cui servește un asemenea lucru? Acțiunile de masă care nu operează cu cartea în integritatea ei sînt extrem de dăunătoare. De aceea, socotesc că nu fac decît rău montajele literare și alte forme de acest gen care

trunchiază o carte sau mai multe cărți deodată și amestecă diverse pasaje sau idei pentru a se ajunge la concluziile dorite de bibliotecar. O asemenea „chirurgie” nu numai că deformează sensul cărții, dar o anulează ca produs cultural și dezorientază în cel mai înalt grad cititorul.

DUMITRU DRAGAN (Biblioteca comunală Buftea):

Non multa sed multum

În practica mea de bibliotecar, am comis multe dintre greșelile remarcate aici. Biblioteca raională pretindea să organizăm la repezeală și cit mai des manifestări de masă. Aceasta ne obliga să lucrăm formal, numai și numai pentru acoperirea unei sarcini. Rezultatele reale erau minime, cu toată armata de mobilizatori la care apelam și cu tot numărul mare de participanți.

Mă bucur nespuse că dezbateră noastră a profilat concluzii care vizează calitatea. Mai puține manifestări, dar mai bine pregătite aduc un grup numeros de cititori. Pe drept cuvînt, articolul: *Non multa sed multum*, publicat în „Scînteia”, are un ecou pozitiv. Și mai bine era dacă „masa rotundă” ținea la niște lucruri foarte concrete. S-a vorbit mult, dar cu preferință în domeniul teoretic. Aș

fi dorit să aflu, de pildă, cum ar proceda unul sau altul dintre tovarășii de față în postura de bibliotecar comunal.

În comuna noastră, se practică metoda prezentării săptămînale a cărților la stația de radioficare. Deseori, am invitat intelectuali și alți cititori să comenteze anumite cărți. M-am convins că mijlocul acesta e eficient. În următoarele zile, cititorii solicită cartea, bineînțeles dacă e vorba de una nouă. Sigur că o bibliotecă din mediul rural nu are capacitatea de a pregăti manifestări largi. Astfel de activități ar trebui să rămînă în seama căminului cultural, cum de altfel s-a mai spus aici, iar bibliotecile să le popularizeze și să le sprajine prin propagarea cărților contingente cu tema în discuție.

ION CRÎNGULEANU (poet) :

— Cititorul de azi devine complex, rafinat

Am luat parte la foarte multe șezători literare organizate în diverse împrejurări la București sau în provincie. Discuțiile cu cititorii mi s-au părut totdeauna interesante. Am văzut atîția oameni care se pasionează după cartea bună, o parcurg cu seriozitate, se identifică adeseori cu eroul pozitiv. Din ce în ce, cititorul de azi nu mai poate fi etichetat în diverse rubrici de lectură. El își cultivă gustul, devine complex, poate aproba sau respinge o carte fără sfatul precar exterior. Prejudecata unor bibliotecari despre necesitatea dăscălierii lui mi se pare una dintre cele mai neavenite. Mai proastă părere mi-am făcut despre bibliotecari, unii dintre ei total neinformați despre cărți și autori. Am întîlnit situații chiar comice. Cărțile lui Esenin, de pildă, le-am văzut cotate în rubricile de literatură română sau franceză ș.a.m.d. Despre poetul amintit habar n-aveau, deși cărțile sale se aflau în raft. Am o deosebită stimă pentru acei librari și bibliotecari care citesc cărțile și se împrietenesc cu eroii și scriitorii pe această cale. Am prieteni bibliotecari pe care-i invidiez pentru cultura și informarea lor consistentă în toate sectoarele artei. Un bibliotecar este mai întîi un om de aleasă cultură.

Văd că se preconizează aici o sumedenie de spectacole zis poetice, de concursuri „Cine știe, câștigă” și altele. S-ar putea să aducă oarecare rezultate. După modesta mea părere

însă literatura pătrunde în masă prin ea însăși și abia în al doilea rînd prin astfel de reprezentății. Și cu iar nu înțeleg prejudecata, istovitor întîrziată, că biblioteca e o sală de „reprezentății”. Ce să mai spunem despre manifestările de genul uneia la care am asistat într-o uzină din Capitală, unde își dăduseră întîlnire 9 cititori și 8 scriitori. În procesul verbal, bibliotecara a notat că întîlnirea a avut loc și că se preconizează și în viitor „astfel de acțiuni”. Adevărul e că și cei nouă cititori, și grupul de scriitori au fost prea amabili cu bibliotecara respectivă. În loc de procese verbale, e preferabilă munca profundă și însuflețitoare cu această co-moară : cartea.

Cineva afirma aici că poezia nu se bucură de prea mare trecere, fie că nu e înțeleasă, fie că nu place. Nu pot îmbrățișa o asemenea părere. E și aceasta o prejudecată, o viziune falsă despre cititor. Publicul nostru devine din ce în ce mai rafinat, iar poezia cîștigă teren în mase. Vizitați librăriile și o să vedeți că poezia scrisă frumos, poezia contemporană de calitate se vinde și se citește cu multă seriozitate. Mai degrabă ar trebui să ne gîndim cum am putea face din bibliotecar un bun agitator, înarmat cu o concepție mai frumoasă despre cărțile ce i se încredințează. Căci, de la zi la zi, marele public cititor crește.

ION PASCADI (cercetător la Institutul de filozofie al Academiei):

— Lectura este un act cu conținut individual

Am să mă refer la activitățile cu cartea din unghiul educației estetice. Aceste activități pot fi încununate de rezultate favorabile dacă se conformează specificului obiectului lor, în speță operei de artă. Din păcate, adesea manifestările de masă ale bibliotecilor se învîrt în jurul a ceea ce spune cartea, a fabulației, dar de loc în jurul modalităților în care opera de artă transmite imaginea artistică. Astfel de manifestări, în loc să deschidă cît de puțin văzul către artă, atrofiază gustul și interesul pentru literatură.

În vreme ce nevoia educării muzicale și plastice a cititorilor este unanim acceptată, în cazul literaturii, care folosește cuvîntul ca mijloc de construire a imaginii artistice, lucrurile stau cu totul altfel. Mulți cititori și, din păcate, mulți bibliotecari, îndrăznesc eu să cred, rămîn la părerea că nu ar fi necesară vreo pregătire anumc, deoarece cuvintele, cu excepția celor pe care trebuie să le dibuiești apelînd la dicționar, sînt inteligibile pentru toată lumea. Or, opera de artă nu este viața însăși și nici limba-jul cotidian; ea presupune însușirea unui limbaj artistic. Cum și ce forme vom aplica, nu e cazul să prescriem aici. Un lucru este evident: avem nevoie de bibliotecari competenți, culți care să nu se situeze la nivelul culturii artistice a ultimului cititor, ci să urce mereu exigența, potrivit cerințelor mării mase de beneficiari ai bibliotecilor, al căror nivel de conștiință și de cultură a crescut enorm.

În principiu, nu am nimic împotriva manifestărilor de masă pentru

promovarea literaturii; ele sînt indicate și multe dau rezultatele dorite. Aș vrea, totuși, să atrag atenția asupra unui lucru: lectura este, pînă la urmă, un act individual, aparținînd unor indivizi cu o anumită formație, cu o anumită personalitate, cu anumite preferințe. Înseamnă, deci, că și actul de îndrumare a lecturii trebuie să fie cu precădere individual. Manifestările pot semnala o carte, pot releva cîteva elemente ale acesteia, dar nu vor realiza niciodată o explorare profundă în complexitatea operei artistice. Ideea trebuie luată în considerare cu toată seriozitatea, pentru a nu se ajunge la părerea că manifestările cu cartea sînt începutul și sfîrșitul muncii bibliotecare, că sînt apte să suplinească întreg arsenalul pedagogic de care dispune bibliotecarul.

Și acum despre o problemă aparent laterală temei în dezbateră, dar, în fapt, centrală pentru activitățile cu cartea. Este vorba de tiraje. Cîteva aspecte stranii ne-a relatat aici și tovarășul I. M. Ștefan. Într-adevăr, cum să organizezi manifestări despre cărți care nu se găsesc nici în bibliotecă și nici în librării? *O selecție științifică a valorilor* în stabilirea tirajelor, un spirit de discernămint mai pronunțat se impun numai de cît din partea forurilor de resort. Culmea este că lucrările cele mai căutate se editează în tiraje mici și, față de asemenea anomalii, nu se iau în mod operativ măsurile convenite. Mi s-a relatat că, nu de mult, a avut loc, la una din uzinele Capitalei o manifestare pe tema cărții lui George Călinescu: *Viața lui Mihail Eminescu*. În final, cititoarele

au explicat că nu au nevoie să fie convinse de importanța citirii acestei cărți ci, mai degrabă, să li se spună cum să o procure, fiindcă stocul se epuizase în chiar ziua lansării pe piață. Evident, nu trebuie să ne conducem în judecarea cărților după gustul, nu întotdeauna verificat, al unei părți a cititorilor. Există o anumită literatură care circulă și se bucură de reclama publicului, dar care nu va intra nicicând în istoria literaturii. Prin urmare, nu putem să luăm în considerare o medie statistică și să tragem concluzii despre aprecierea unuia sau altuia dintre titluri în ma-

rea masă a cititorilor. Pentru formarea unui ideal socialist și a unor gusturi evaluate, cititorii trebuie să fie înarmați cu criterii sigure și spirit de discernământ. Pe această linie, un rol însemnat revine criticii literare, care poate întinde mai multe punți de legătură cu publicul, pentru a contribui la lichidarea decalajului existent adesea între opiniile criticilor și ale cititorilor. Într-o serie de cazuri, s-ar putea organiza dezbateri publice, în prezența scriitorilor, a criticilor, care să-și legitimeze punctele de vedere și să asculte opiniile cititorilor, iar din această confruntare să rezulte ade-vărul.

SILVIA TOPALĂ (bibliograf principal, Biblioteca regională Brașov):

— Nu întotdeauna am găsit modalități ingenioase

Definind manifestările de masă ca mijloace de propagandă a cărții, de câștigare a cititorilor pentru lectură, conturăm la justa valoare capacitatea lor bibliotecară și evităm posibile exagerări. Bibliotecarii noștri se întreabă dacă ar fi util să apeleze frecvent la manifestări și, deci, să popularizeze mai multe titluri noi sau, din contra, să promoveze puține acțiuni de masă, dar de calitate. Firește că ultima variantă — așa cum opinează și tovarășul Drăgan — este cea rațională, știut fiind faptul că manifestările pretind o perioadă pregătitoare îndelungată și eforturi care, deseori, întrec posibilitățile locale.

Interesează însă și gradul de preocupare al bibliotecarilor în alegerea temelor și în organizarea atrăgătoare a manifestărilor, indiferent de domeniul de literatură. Se pare, totuși, că, la acest capitol, nu stăm prea bine. Mulți bibliotecari nu au găsit, de pildă, modalități ingenioase de propagare a poeziei, mai ales a celei contem-

porane, nici prin intermediul manifestărilor, și nici prin alte căi. Este unul dintre motivele pentru care cititorii noștri gustă mai puțin poezia, deși sînt receptivi, în genere, la frumusețea artistică. Nu vreau, prin aceasta, să apăr diverși poeți ale căror producții pot fi echivalate uneori cu jocul de rebus.

O selecție a literaturii destinate popularizării se impune în mod acut acum cînd producția editorială este atît de diversă și cînd recenzii de valori radical diferite invadează bibliotecile. În locul acelor recenzii care narează subiectul, să le preferăm pe acelea care analizează cartea, conturează valoarea ei educativ-estetică și aduc elemente interesante despre autor și opera sa în ansamblu. Pentru orientarea bibliotecarilor, în special a celor de la sate, forurile metodice, în colaborare cu editurile, ar trebui să publice periodic liste și prezentări ale cărților valoroase a căror apariție se întrevede a fi certă.

ROMULUS ZAHARIA (scriitor):

— **În definitiv,
e vorba
de răspundere**

Presa literară se ocupă foarte sumar de tabloul muncii — eroice i-aș spune eu — din bibliotecile noastre, de acei gestionari de cultură în miile cărora ajung pentru prima oară cărțile adresate masei de cititori. Tabloul acesta al eroismului, al probității, al culturii pentru carte trebuie derivat în diferite forme. Nici bibliotecarul nu este prea des prezent în paginile publicațiilor noastre. Nu se cunosc frământările, preocupările lui. Ori îl idealizăm și atunci, evident, greșim, ori îl descurajăm prin critici vehemente și atunci greșim și mai mult.

Și acum, despre manifestările de masă. Anumite forme ale acestui mijloc de propagandă s-au perimat. Mi se pare disgrațios să asisti la scene de genul celei la care am fost martor într-o comună. Se citea o recenzie

cu totul naivă despre niște elipse galaxee. La un moment dat, țărani și-au îndesat căciulile pe cap și au plecat. Inteligența cititorului a fost aici nițel subapreciată. Gustul, receptivitatea lui la fenomenul cultural au crescut într-atît încît unele cadre de bibliotecari sînt astăzi depășite. Și în acest domeniu trebuie făcut un mare pas înainte. În definitiv, e vorba de răspunderi, de bani, de salariu și de ce n-am retribui pe aceia care merită.

Manifestările bune presupun și cărți bune. Întilnești însă în bibliotecă atîta carte virgină, necitită, neinteresantă, nesolicitată, care constituie un mare balast în munca bibliotecarului. Și, să nu uităm, hîrtia costă scump. Potrivit ar fi să se revadă periodic fondurile de cărți ale bibliotecilor de masă și să se selecteze numai cărțile valoroase, fundamentale, actuale.

HENRY ZALIS (critic literar):

— **Frumosul artistic
evoluează**

Cred că nu trebuie să obosim insistînd asupra necesității educației estetice a bibliotecarului. Dacă tovarășa

Topală se plînge că poezia modernă nu e citită fiindcă nu ar fi înțeleasă, răspunderea pentru această stare de

lucruri nu revine exclusiv celor care scriu poezii, ci și celor chemați să le recomande audienței publice.

Este un fapt că, pe lângă multe și reale talente, în poezia contemporană s-a strecurat, la adăpostul tehnicii versului liber, impostura. Cadențe șchioape, diluție verbală, sensuri obscure descurajează chiar și cele mai bune intenții. Nu este însă mai puțin adevărat că nici bibliotecarii nu fac efortul să se țină la curent cu cîștigurile de ordin metaforic și, implicit, estetic ale liricii noi. Pentru mulți dintre ei, simbolurile lui Nichita Stănescu, planarea gravă, filozofică asupra dramelor contemporane la Eugen Iebleanu sau experimentele (discutabile uneori, interesante întotdeauna) ale lui Geo Dumitrescu par de neînțeles.

De vină că bibliotecarii dovedesc o percepție lacunară a fenomenului literar contemporan și că se mențin, dintr-o inerție explicabilă, numai la ce au învățat în școală este și critica

literară. Aș aminti un fapt. Cînd Ion Barbu publicase cea mai întinsă parte a operei lui poetice, dar nu reușise să se facă auzit în cercuri largi, Tudor Vianu, sesizînd că piedica rezidă în expresia criptică a versului barbian, a scris un studiu amplu pentru a-l explica pe poet și a înlesni cititorilor săi, printr-o inițiere metodică, excursia în peisajul creației acestuia. Poate că s-ar cere să procedăm la fel și astăzi cu unii poeți încă dificili, spre a le ușura întîlnirea cu marea publică.

Oricum, mă raliez pledoariei făcute aici de tovarășul Ion Pascadi. Cred că realizîndu-se în cercul bibliotecarilor o pregătire estetică, va fi ușor de înțeles că nu ne putem opri cu recomandările numai la clasici, fie și din motivul că frumusețea artistică evoluează. Dacă vom înțelege în ce constă taina acestei frumuseți, vom izbuti, cu concursul activ al bibliotecarilor noștri, să adăugăm note inedite receptivității literare a cititorilor.

ATANASE LUPU (șeful Serviciului metodologic al Bibliotecii Centrale de Stat):

— Manifestările cu cartea nu suplinesc lectura

În organizarea activităților de masă cu cartea, sîntem, deseori, prizonierii unor concepții eronate, mai evident eronate pe măsură ce coborîm spre bibliotecile mici. Cei care îndrumează sau controlează bibliotecile văd în aceste activități singura formă de orientare a lecturii și, în ultimă instanță, chiar de manifestare a bibliotecii ca instituție. Munca cea mai prețioasă, anonimă, mărunță, de înminare a cărții, de îndrumare a lec-

turii, de organizare a colecțiilor, a instrumentelor de informare este puțin observată și apreciată. A fost, deci, fatal să orientăm bibliotecarii spre manifestări formale, să-i determinăm să recurgă la aceste manifestări nu ca la mijloace de atragere a cititorului în bibliotecă, de propagare a cărții, ci ca la înlocuitori ai întregii activități bibliotecare, în ultimă instanță ai lecturii însăși.

A existat și există încă o concepție greșită de transmitere a mesajului de idei prin intermediul manifestărilor cu cartea, nu numai în cazul literaturii beletristice, ci și al cărților din diverse alte domenii. De aici frecvența manifestărilor în care nota artistică și spectaculoasă predomină, cel puțin ca intenție, de aici manifestări foarte căutate de bibliotecari, dar discutabile sub raportul eficienței. Procesele literare, care ar trebui să constituie veritabile confruntări de opinii între cititori, au devenit reprezentații teatrale, înscenate după o formulă fixă de proces juridic, seriile literare s-au transformat în manifestări ostentativ artistice, cu intenții minime de propagandă a cărții. Exceptând poezia (în cazul când aceasta e integral redată), se încearcă transmiterea romanelor, a nuvelor printr-un gen de „digest”-uri care să suplinească lectura. Așa se explică înmulțirea manifestărilor de masă înțelese ca mijloace de transmitere exclusivă a conținutului cărții. Calchiere a unor genuri de manifestări improprii bibliotecilor, dar adecvate mișcării artistice de amatori, brigăzilor artistice de agitație nu s-a dovedit salvatoare.

Firește, manifestările de masă cu cartea nu trebuie condamnate prin ele însele. Sunt convins că vor rămâne, în

continuare, mijloace eficiente la îndemina noastră. Trebuie să le organizăm însă mai rar, încât să avem suficient timp pentru pregătire. Nici recenzia nu o vom elimina definitiv, pentru că atunci când e bine făcută, discutată în cercuri omogene și mai restrânse, nu în mari consfătuiri, va rămâne, în continuare, o formă eficientă de popularizare a cărții, de comunicare cu cititorii.

Oricât am dori, nu vom putea confecționa însă forme noi de manifestări cu cartea. La urma urmelor, va fi vorba de același gen, de aceleași mijloace, botezate altfel. Cineva propune aici mărirea arsenalului acestor forme cu una denumită „sesiune științifică pentru mase”. Să lășăm Academiei sesiunile științifice și să ne gândim mai degrabă la restructurarea concepției noastre asupra manifestărilor pe care le organizăm.

Sunt de acord cu observațiile asupra textelor utilizate pentru manifestări. Greșeala mare este că nu atragenți scriitori și alți oameni competenți în elaborarea acestor texte. Se înțelege că scriitorii nu vor putea ajunge în toate satele țării și în toate orașele cel puțin o dată pe lună. Dar, apelând la serviciile lor, vom putea oferi bibliotecilor materiale realmente utile.

RAID-ANCHETĂ

MANIFESTĂRILE DE MASĂ LA ... „ELE ACASĂ”

Popasul în câteva biblioteci comunale din regiunile Galați, Iași, Dobrogea, discuțiile avute cu bibliotecarii și unii cititori, consultarea registrelor de evidență zilnică a activității ne-au furnizat materialul de față.

O primă constatare: încetarea goanei după un număr cât mai mare de înțelegeri de către bibliotecari a scopului acestor acțiuni: să faciliteze pătrunderea cărții în cât mai multe case. Folosite ca mijloace de propagandă și nu de dragul de a da o față prezentabilă activității, manifestările sunt dozate cu grijă în ansamblul tuturor sarcinilor ce-i revin bibliotecii. La trei sau patru săptămâni aceasta se prezintă în fața cititorilor săi cu o acțiune mai mare, pregătită cu grijă și care e pe gustul acestora. În majoritatea bibliotecilor vizitate manifestările organizate sunt variate ca formă și diferențiate în funcție de componența participanților, de preocupările acestora. O notă bună pentru bibliotecari: grija față de lectura tineretului. Am remarcat-o în special la bibliotecile comunale din Foltești și Budești (Regiunea Galați) unde tinerii din comună se strâng aproape zilnic la bibliotecă, discută despre cărțile și eroii

preferați (bibliotecarele au inițiat discuții organizate), dau ajutor la organizarea unor manifestări de masă (la Budești, de exemplu, câțiva tineri se ocupă de întocmirea recenziilor).

Faptul că bibliotecile au reușit, în bună parte, să nu se mai adreseze cititorilor săi sub forma „de toate pentru toți”, a permis selectarea auditoriului, prin însăși problemele abordate în cadrul manifestărilor cu cartea. La o seară literară, o consfătuire sau o altă acțiune a bibliotecii media de participare oscilează în jurul cifrei 20 (limitele variază între 10 și 40 de participanți).

Încetarea goanei după „spectacole cu sală plină” a atras după sine posibilitatea organizării majorității manifestărilor de masă chiar la sediul bibliotecii. Un număr restrâns de participanți dar numai „ochi și urechi” face cinste oricărei acțiuni a bibliotecii. După propriile mărturisiri, cititorii se simt mai bine în ambianța rafturilor încărcate cu cărți. Atmosfera intimă a bibliotecii oferă mediul prielnic înfripării discuțiilor, apropierii dintre universul închis în scoarțele cărților și cei care bat la porțile lui.

Ce anume și cum se popularizează

Nu vom înșirui temele manifestărilor de masă organizate în bibliotecile vizitate ci vom consemna câteva aspecte semnificative.

O caracteristică generală — se întreprind acțiuni specifice muncii de propagandă a cărții, fără puneri în scenă și alte accesorii specifice spectacolelor date de echipele artistice de amatori. Fiecare lucru e bun la locul său.

Propaganda literaturii beletristice constituie încă o problemă în discuție. Punctul vulnerabil îl reprezintă orientarea bibliotecarului, în condițiile unui număr destul de mare de cărți intrate anual în bibliotecă, înspre ceea ce este mai important de adus la cunoștința cititorilor. Lipsit de o îndrumare competentă, bazată pe o viziune mai largă asupra literaturii, bibliotecarul se orientează după criterii pur subiective. Rezultatul? Majoritatea manifestărilor (recenziile și prezentările) este afectată unor titluri aflate la a nu știu câta ediție și care circulă de mult printre cititori. Dăm câteva spre exemplificare: *Mitrea Cocor, Nopti înfrigorate, Tăunul, Cei trei mușchetari, Victoria de la Olțina, Drum deschis* ș.a. La recenzii și prezentări de cărți am întâlnit titluri ca: *Tinăra Gardă, Mama, Așa s-a călit oțelul, Baltagul, Pământ desțelenit, Victoria de la Olțina, Desjășurarea* și multe altele. Sunt opere de certă valoare artistică dar să nu se uite că rafturile bibliotecilor conțin și lucrări noi a căror valoare, de asemenea, nu poate fi pusă la îndoială. Fără să exagerăm, aproape nici una din cărțile apărute anul acesta în literatura noastră originală (excepțiile sînt înfime la număr) nu și-au găsit un loc în ansamblul manifestărilor de masă ale bibliotecii. Critica și-a spus de mult cuvîntul asupra volumelor respective, s-au publicat prezentări, au apărut semnalări asupra lor în toate revistele literare, numai bibliotecarii le ocolesc. Nu tragem concluzia că nu se citesc dar... dacă e vorba să discutăm despre o carte, să o recomandăm și altora, de ce să ne oprim asupra uneia care și-a găsit de mult un loc printre cititori și să nu deschidem un drum larg celor noi.

Cele semnalate nu sînt specifice doar bibliotecilor în cauză. Din anchete întreprinse anterior și-n alte regiuni s-a constatat că trece o bună bucată de vreme (chiar 2—3 ani) pînă cînd o carte nouă își cîștigă cu adevărat o largă popularitate ca apoi, să-și păstreze locul cucerit încă mult timp. Există o singură explicație: *deficiențele propagandei cărții*. Pentru aceleași și aceleași cărți se fac prezentări, recenzii, lecturi în grup, consfătuiri și nu numai o dată, în fiecare an se repetă circuitul încît te întrebi: pentru cine se mai organizează și cu ce scop? Poate pentru noile generații de cititori. În acest răstimp apar titluri noi, interesante, care circulă timid printre cititori: nu au aureola confecționată de bibliotecar cărților cu stagiu serios în rafturile bibliotecii. Și căutînd din nou o explicație, ajungem la constatarea că bibliotecarii nu sînt prea curioși să vadă ce conțin volumele noi sosite și, apoi, e mai comod să folosești vechile texte, cu autoritate bine stabilită, decît să faci altele pentru lucrări atît de puțin cunoscute.

Este imposibil ca atâtea și atâtea cărți nou apărute să nu se bucure de o bună primire în rîndul cititorilor dacă ar fi prezentate în cadrul unor seri literare sau măcar să fie recenzate. Nu mai dăm exemple. Uitîndu-se prin rafturi, bibliotecarii vor găsi și singuri exemple suficiente. Rămîne să acorde mai mult credit cărților respective, popularizîndu-le nu de dragul noutății ci a valorii pe care o reprezintă.

În ceea ce privește propaganda literaturii de popularizare a științei și a celei agrozootehnice mijlocul cel mai eficace și mai pe placul cititorilor pare să fie lectura în grup. Bibliotecile o folosesc destul de des și cu eficacitate. La biblioteca din comuna Foltești (Regiunea Galați) s-au organizat multe lecturi în grup din lucrări agrozootehnice. Față de alte biblioteci, numărul de cărți citite din acest domeniu este mai mare. O situație similară, de data aceasta cu lucrările de popularizare a științei, am întîlnit-o la biblioteca din Grivița (aceeași regiune).

Un amănunt

Să întreb un bibliotecar pentru ce a organizat consfătuirea cu cititorii asupra cărții X, pare lipsit de sens. Știe oricine că în scopul popularizării ei într-un cerc cît mai larg. Dacă îl întreb cîte exemplare are din respectiva carte, îți va răspunde: două. Aceasta în cazul cel mai bun. S-ar putea să aibă doar una sau nici una, așa cum s-a întîmplat la Tătăruși (Regiunea Iași) cînd a avut loc seara de poezie „Nicolae Labiș”. De ce s-a mai zbatut să-i facă reclamă știind că nu va putea face față cererilor. Numai ca să aibă o acțiune în plus?

La Cotești (Regiunea Galați) s-a organizat o consfătuire asupra romanului *Port dunărean*. Bibliotecara a pus tot sufletul pentru reușita acestei acțiuni: a prezentat cartea cititorilor, a dat-o la citit citorva dintre ei, a anunțat din vreme data consfătuirii. Un singur lucru a uitat: să ceară prin împrumut interbibliotecar, mai multe exemplare de la biblioteca raională sau de la bibliotecile din jur. În bibliotecă avea doar două. Consfătuirea a fost reușită — după mărturisirile bibliotecarei — înțelegînd prin aceasta că participanții la discuții au fost bine pregătiți trezind și interesul celorlalți pentru respectiva carte. Este un scop atins doar pe jumătate. Cînd oamenii curioși, au vrut s-o citească, bibliotecara n-a mai știut cui s-o împrumute mai întîi. Nu-i păcat de energia cheltuită? Și cînd te gîndești că Coteștii e atît de aproape de Focșani, biblioteca raională avînd posibilitatea să-i pună la dispoziție cîteva exemplare.

Cu ajutorul cui?

Serile literare, „călătoriile pe hartă” sînt organizate pe baza textelor întocmite de bibliotecile regionale și a celor publicate în revista *Îndrumătorul cultural* și în revista noastră (în anii anteriori). Consfătuirile cu cititorii, concursurile pentru „cel mai bun povestitor”, recenziile, prezentările de cărți sînt realizate pe plan local de către bibliotecar, intelectualii din comună și unii cititori (în special cei tineri). În unele localități bibliotecarul se descurcă de unul singur, mai ales la întocmirea prezentărilor de cărți. Acțiunile de masă ale bibliotecii se întreprind nu pentru că bibliotecarul le are înscrise în planul de muncă, ci cu unicul scop de a deschide literaturii bune, utile, un drum cît mai larg în mijlocul oamenilor. De aici și marea răspundere pentru ceea ce se popularizează și cum anume. Fără un ajutor competent, bibliotecarului îi va fi greu să-și ducă la îndeplinire această sarcină dificilă. Sînt utile fără doar și poate textele serilor literare, tematicile concursurilor „cine știe, ciștigă” pe care le întocmesc și le difuzează bibliotecile regionale. Dar nu suficiente. Bibliotecarilor trebuie să li se atragă luarea aminte, periodic, asupra cărților ce ar merita să fie recenzate sau discutate în cadrul unor consfătuirii cu cititorii, să fie ajutați mai mult la întocmirea acestora de către intelectualii

din comună, să fie obișnuiți să folosească, adaptînd cerințelor din localitățile respective, indicațiile metodice, bibliografiile publicate în revista noastră. Se organizează seri literare pe baza textelor publicate în anii anteriori dar nu se folosesc cele publicate anul acesta. Singura explicație (o dăm noi pentru că de la bibliotecari n-am putut obține decît: „Sînt interesante... le vom organiza“) poate fi aceea că, ne mai fiind texte „gata făcute“ cer mai multă bătaie de cap pentru definitivare. De soluționarea deficiențelor semnalate trebuie să se ocupe în primul rînd biblioteca raională, ea fiind cea mai apropiată de unitățile de la sate. Rămîne doar ca metodiștii, în deplasările lor, să nu se mulțumească cu constatarea numărului manifestărilor de masă, ci să se intereseze mai în amănunțime ce cărți sînt popularizate, de ce și cum anume, cum se descurcă bibliotecarii în organizarea acestor manifestări (fie ele de mică sau de mai mare amploare) și să le dea sfaturi concrete nu general valabile. Cunoșcînd în amănunțime problemele își vor putea face o părere exactă asupra deficiențelor și, în măsura în care rezolvarea acestora îi depășește, să solicite ajutorul bibliotecii regionale.

Eficacitatea ajutorului e direct proporțional cu cunoașterea cit mai exactă a realităților din fiecare comună.

Ce s-a cristalizat ?

● Manifestările de masă cu cartea mijlocesc contacte largi între bibliotecă și cititori. Scopul lor este de a populariza cartea, biblioteca sau instrumentele de informare ale acesteia, de a ciștiga noi cititori, de a-i influența în lectura diferitelor cărți sau în adîncirea mesajului lor, prin discuții asupra acestor cărți, asupra unor teme sau capitole din cuprinsul lor. Manifestările cu cartea reprezintă și o formă de sondare a opiniilor cititorilor despre bibliotecă, despre cărțile difuzate de bibliotecari, cit și de cunoaștere a intereselor și nivelului lecturii publicului. Ele sînt și vor rămîne, în continuare, mijloace la îndemîna bibliotecilor, obiectivele lor fiind determinate de orientarea întregii activități bibliotecare, de sarcinile formării multilaterale și ale educării comuniste a cititorilor.

● Sînt apreciate ca forme de activitate bibliotecară acele manifestări care propagă cartea. Exemple: prezentările de cărți, recenziile, expozițiile de cărți, informările din presă, consfătuirile cu cititorii, prezentările de bibliografii, întîlnirile cu scriitori și cu alți oameni de cultură, șezătorile literare, recitalurile de poezie, serile de basm. Pentru o parte a cititorilor, rămîn încă foarte eficiente lecturile în grup. Pot fi folosite și forme de manifestări organizate de către cîmine culturale, cluburi, case de cultură și care, uneori, sînt conjugate cu diverse activități artistice: seri literare, medalioane culturale, simpozioane, procese literare, „De vorbă cu eroii cărții“ etc. Dar asemenea manifestări vor fi legate de obiectivele muncii bibliotecii — propaganda cărții — și nu vor fi transformate, la rîndul lor, în reprezentații artistice.

● Într-o măsură sau alta, toate instituțiile culturale folosesc cartea; biblioteca este singura instituție a cărei preocupare exclusivă este cartea. Ea va susține manifestările organizate de alte instituții, dar prin mijloace specifice,

bibliotecare. Altfel de manifestări nu intră în atribuția și în competența bibliotecii și nu vor fi însușite ca activități proprii ale acesteia. Exemple: conferințele pe diverse teme, serile de calcul, serile de întrebări și răspunsuri, concursurile „Cine știe, câștigă” („Cine știe, răspunde”), balurile cărții („Să dansăm cu eroii cărții”), montajele literar-muzical-coregrafice.

● Pot fi organizate manifestări pentru orice categorie de cititori. Dar manifestările destinate unui public eterogen nu se adresează nimănui. Nu se poate sconta pe o reușită reală invitând alături cititori cu pregătire superioară și cititori cu pregătire elementară, cititori copii și cititori adulți. Ori unii, ori alții vor pleca fără a fi simțit ajutorul bibliotecii. Vor fi, deci, organizate acțiuni cu cartea diferențiate și variate, pe grupe omogene de cititori, cu profesii, interese și nivel de pregătire apropiate, fără a se sconta în primul rând pe succesul de public.

● Indiferent de categoria cititorilor cărora se adresează, o manifestare cu cartea va răspunde unui scop bine precizat și, în funcție de acest scop, de conținutul care urmează a fi propagat, vor fi alese și formele de manifestări. Nu vor fi organizate acțiuni ample, complexe pe o temă minoră sau acțiuni în forme reduse pe teme de importanță deosebită pentru cititori.

● Munca bibliotecii nu este etichetată după numărul manifestărilor cu cartea, care, după cum se știe, presupun și o activitate pregătitoare îndelungată, plină de eforturi uneori. Altfel spus, telul bibliotecii nu este organizarea de manifestări, ci atragerea și orientarea cititorului în lectura cărții, prin totalitatea mijloacelor bibliotecare la îndemână, inclusiv prin manifestări. Este cunoscut că manifestările cu cartea nu suplinesc lectura și nici nu pot asigura ele însele orientarea și îndrumarea lecturii cititorilor. În consecință, bibliotecarii vor aprecia cu mult spirit de discernămint dacă unul sau altul dintre scopurile urmărite trebuie să fie realizate necondiționat prin intermediul manifestărilor sau prin celelalte mijloace bibliotecare (îmbunătățirea îndrumării individuale a cititorilor, dezvoltarea instrumentelor de informare, a activității bibliografice etc.). Forurile de îndrumare a bibliotecilor nu trebuie să pretindă înmulțirea cu orice preț și în orice condiții a manifestărilor cu cartea. Mai puține manifestări, dar mai bine concepute și realizate vor aduce un câștig mai mare cititorilor și bibliotecii decât un număr nesfârșit de manifestări pregătite în pripă, improvizate și formale.

● Oricit de bine ar fi realizată o manifestare cu cartea, ea nu poate înlocui o colecție aleasă și organizată cu grijă, mijloacele de recomandare a cărții, cum și întreaga muncă individuală cu cititorii etc. Manifestările cu cartea nu sînt nici începutul și nici sfîrșitul activității de bibliotecă. Reușita finală a unei manifestări se judecă nu prin ea însăși, ci în cadrul reușitei tuturor celorlalte forme uzitate în activitatea cu cititorii. Pentru atingerea unui scop, bibliotecarii nu vor aplica, așadar, un singur mijloc, ci — concommitent — un complex de mijloace pe care le vor considera potrivite, dînd prioritate, după caz, unora sau altora, fără însă a renunța la vreunul dintre ele.

● Pot fi propagate prin manifestări cărți din orice domeniu de cunoștințe. Evident, nu vor putea fi organizate asemenea acțiuni pentru toate cărțile bibliotecii. Selecționarea titlurilor care urmează a forma obiectul manifestării de masă constituie, de fapt, problema problemelor. Această selectare este mai dificilă decît stabilirea temei manifestării și, de cele mai multe ori, se propagă de-a valma cărți care au contingență cu respectiva temă, indiferent de cerințele, interesul și profilul cititorilor. În orice caz, vor fi popularizate cărți valoroase (sub toate aspectele), cu precădere noi, renunțîndu-se la propaganda acelorași titluri ani în șir. O manifestare pe tema unei cărți îndeobște cunoscute de cititori nu va stîrni interes chiar dacă manifestarea de masă va fi perfectă sub raportul organizării.

● A iniția manifestări pe tema unei cărți care lipsește din bibliotecă este un nonsens. Bibliotecarul va asigura mai întâi numărul necesar de exemplare din titlul care urmează a fi popularizat, iar apoi va trece la organizarea manifestării. Expunerea de texte despre diferite cărți nu poate înlocui prezența acelor cărți.

● Până la urmă, orice manifestare comunică un text, care conține extrase din carte sau referiri despre carte. Vor fi alese pasajele sau paginile cele mai concludente, fără prescurtări sau modificări și fără a se altera unitatea de concepție — ideologică sau artistică — a cărții. La urma urmei, bibliotecarul nu este pus să „îmbunătățească” o carte, ci să o comunice cititorului. A extrage pasaje din diverse volume și a le amesteca pentru a confecționa cine știe ce concluzii la care autorii în cauză nici nu s-au gândit, însemnează a trunchia cartea, a denatura mesajul ei, a-l falsifica. Astfel de texte „digest” sînt îndreptate împotriva cărții. Autorii lor consideră, probabil, miile de lucrări din rafturi drept o singură „carte mare”.

● O manifestare cu cartea va fi, prin excelență, sobră, așa cum biblioteca și activitatea ei, în genere, sînt sobre. Transformarea manifestărilor în reprezentații artistico-dramatice, în care predomină nu cartea, cu efectele de regie, scenografice, muzicale, coregrafice, de costumație și cele declamatorii, nu au nimic cu activitatea de bibliotecă. Vor fi evitate și manifestările uscate, plicticoase, în genul orelor de clasă neinteresante. O manifestare este atractivă nu atît prin persoana bibliotecarului, a prezentatorilor, prin talentul lor artistic, ci prin ceea ce comunică o carte, prin mesajul ei. Ca atare, eficacitatea unei manifestări va fi apreciată nu după tăria aplauzelor la momentele „șoc” sau după declarațiile unor cititori despre reușita ei artistică, ci după influența pe care cartea propagată a avut-o asupra cititorilor, iar apoi prin circulația ei.

● Numeroase manifestări pe teme beletristice s-au ocupat de ceea ce spune cartea, de fabulație și prea puțin de modalitățile în care ea transmite imaginea artistică, de perceperea fenomenului literar. Educarea estetică a cititorilor, creșterea receptivității lor literare, aplicarea unor modalități ingenioase de relevare a mesajului artistic al operei literare trebuie să înceapă cu educarea estetică a bibliotecarilor, cu pregătirea lor culturală în genere. Abandonarea unor manifestări sociologizante, superficiale, fără nici o eficacitate este strîns legată de cunoașterea de către bibliotecari a cărților propagate prin respectivele manifestări de masă.

● Bibliotecarii vor studia eficacitatea metodelor de propagandă a cărții, aplicînd forme și mijloace care stîrnesc interesul cititorilor, căci pretențiile lor sînt cu totul altele decît în perioada de pionierat a muncii bibliotecilor de masă.

(„Masa rotundă” — de NIC. RAUȘ
Ancheta — de A. M. MIHIȚ
Fotografiile — de H. NESTORESCU)

TEME ȘI BIBLIOGRAFII PENTRU POPULARIZAREA CUNOȘTIINȚELOR ȘTIINȚIFICE

În organizarea unor activități de masă vii, antrenante, capabile să dezvăluie conținutul de idei al cărților, valoarea lor artistică, educativă și care, în egală măsură, să antreneze realmente cititorii, are o mare importanță însăși alegerea temei, a subiectului și apoi a publicațiilor la care apelăm pentru susținerea lor.

Monotonia, prin repetarea aceluiași clișee, a aceluiași teme în aceeași formulare, poate să rateze succesul unei astfel de manifestări chiar dacă pentru realizarea ei s-a depus o muncă susținută de pregătire, dacă metodologia desfășurării este inspirată, dacă s-au asigurat cadre competente, pregătite, care s-o susțină. Venind în sprijinul bibliotecarilor, revista noastră își propune să publice periodic, începând cu acest număr, teme și subiecte noi, reluarea unor teme mai vechi, dar prezentate într-un chip nou, bibliografii pe aceste teme, care să includă — cu mici excepții — publicații recente, toate menite să devină obiectul unor acțiuni de masă care să răspundă interesului viu manifestat de cititorii de astăzi.

Publicând în serii tematice asfel de subiecte, considerăm că bibliotecarii vor putea să-și planifice în perspectivă expoziții de publicații, prezentări bibliografice, consfățiri cu cititorii etc., să le includă în planurile anuale de muncă, să urmărească deci continuitatea în acțiunile de propagandă a cărții.

Prima serie tematică de subiecte, cu care inaugurăm rubrica aparține domeniului tehnico-științific: Secolul energiei; Arhitectura Cosmosului; Viața în miniatură; microbi, bacterii, virusuri; Eroi și martiri ai științei. Fiecare subiect caracterizat succint este urmat de o scurtă bibliografie, gradat concepută, care va putea fi folosită cu bune rezultate și în îndrumarea individuală a lecturii cititorilor.

În cadrul temelor, lucrările sînt aranjate în ordinea accesibilității lor. Pe aceleași teme se vor putea întocmi bibliografii de recomandare, incluzîndu-se cărți noi apărute, articole din periodice.

I. Secolul energiei

Trăim epoca în care omul a ajuns să stăpînească cea mai bogată sursă energetică din natură — energia nucleului atomic — ceea ce deschide calea unui progres accelerat, fără precedent, al tehnicii. Care sînt principalele probleme, tehnice și economice, ale energiei zilelor noastre? La aceasta încearcă să răspundă cărțile

indicate mai jos, unele dintre ele înfățișînd și o succintă istorie a energiei. Însistînd, în mod deosebit, asupra aspectelor actuale și de perspectivă în țara noastră a dezvoltării energiei, în afara cărților indicate în bibliografia ce urmează, recomandăm, în primul rînd, studiul documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind această problemă și anume:

Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970. Directivele Congresului al IX-lea

al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în perioada 1966—1975. Buc., Editura politică, 1965. 63 p.

Chivu Stoica: *Raport asupra Direcțiilor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energiei*. Buc., Editura politică, 1965. 31 p.

1. Gheorghiu, I. M. *Cum a ajuns omul să stăpânească forțele naturii*. Buc., S.R.S.C., 1957. 60 p. Cartea face un istoric, larg accesibil, al punerii în valoare de către om a diferitelor forme de energie (energia apelor, puterea aburului, electricitatea, energia atomică etc.).

2. Oncescu, M. *Ce este energia atomică*. Buc., S.R.S.C., 1959. 44 p. Broșura explică succint structura atomului și dă noțiuni de bază despre forțele nucleare. Se arată mecanismul eliberării energiei atomice și căile pe care aceasta este valorificată.

3. Barbu, Ilie. *Focul*. Buc., Editura științifică, 1964. 80 p. O broșură scrisă captivant despre cucerirea focului de către om și valorificarea căldurii, ca sursă energetică, în tehnică. Deosebit de interesante sînt paginile în care se descrie utilizarea focului în siderurgia modernă.

4. Boțan, N. V. *Utilizările energiei electrice*. Buc., S.R.S.C. 96 p. Cartea descrie un cerc larg de aplicații ale energiei electrice, în industrie, agricultură, iluminatul public, locuințe etc.

5. Solomon, M. *Cum s-a dezvoltat tehnica*. Buc., Editura tehnică, 1952. 96 p. În cadrul unei mici istorii populare a tehnicii, se prezintă și aspectele importante ale evoluției energiei. Cartea este bogată în idei și descrie preferențele tehnice în strînsă legătură cu baza lor social-economică.

6. Böhm, Karl și Dörge, Rolf. *Atomul, un gigant*. Traducere din limba germană. Buc., Editura tineretului, 1958. 344 p. Autorii tratează, într-o formă atrăgătoare, problemele principale ale descoperirii atomului, ale utilizării energiei atomice, ale radiațiilor atomice, ale perspectivelor de progres nelimitate al energiei. O excelentă ilustrație poate servi pentru proiecții la epidiascop.

7. Koriakim, I. I. *Biografia atomului*. Traducere din limba rusă. Buc., Editura științifică, 1964. 262 p. Subintitulată *Povestiri despre descoperirea și folosirea energiei atomice*, cartea istorisește, în ordine strict cronologică, principalele evenimente științifice și tehnice care au dus la această

mare cucerire a civilizației umane. Se dă o atenție deosebită posibilităților ce se vor deschide prin stăpînirea energiei termonucleare. Cartea este interesant scrisă și foarte bogat documentată.

8. Vasiliev, M. *Energia și omul*. Traducere din limba rusă. Buc., Editura științifică, 1963. 351 p. Cartea descrie sursele importante de energie și valorificarea lor: energia solară, electricitatea, cărbunele, petrolul, gazele naturale, energia apelor, a vîntului, combustibilul nuclear, căldura din interiorul Pămîntului. Marile cuceriri energetice ale ultimului secol alcătuiesc cea mai mare parte a volumului. În partea finală a lucrării, un capitol scris de ing. Anton Săndescu tratează: *Energetica României în trecut și astăzi*. O serie de frumoase planșe colorate se pretează pentru proiecții la epidiascop.

9. Szent-György, Albert. *Bioenergetica*. Buc., Editura științifică, 1962. 162 p. Autorul, laureat al premiului Nobel, își prezintă concepțiile în domeniul energiei proceselor vii într-o formă interesantă, dar lectura necesită un efort perseverent al cititorului, ținînd seama de complexitatea problemelor biochimice abordate. Lucrarea urmărește să explice cum este dirijată viața de către energie, în ce mod pune energia în funcție „mașina vie” a organismului.

10. Lazarev, P. P. *Energia și resursele energetice*. Traducere din limba rusă. Buc., Editura tehnică, 1962. 244 p. Lucrarea se adresează studenților, inginerilor, medicilor, biologilor, economiștilor, planificatorilor și, în general, tuturor celor care se interesează de problemele resurselor energetice ale Pămîntului și ale utilizării energiei hidraulice, energiei eoliene, energiei nucleare, energiei reacțiilor chimice etc. Necesită cunoștințe de fizică și matematică la nivelul unui absolvent de liceu.

11. *Tehnica nucleară în sprijinul producției*. Buc., Editura Academiei, 1963. 252 p. Cartea, editată sub îngrijirea acad. prof. Horia Hulubei, cuprinde date numeroase, bine sistematizate, cu privire la cele mai importante realizări obținute în țara noastră în domeniul aplicării tehnicii nucleare.

II. Arhitectura Cosmosului

Descoperirea structurii Universului constituie una dintre cele mai mari victorii ale rațiunii omenesti, realizată după milenii de căutări creatoare, dar și de erori care cu greu au putut fi depășite, cum a fost geocentrismul. Și astăzi mai sînt încă destule probleme ce se cer clarifi-

cate în acest domeniu, dar tabloul general al Universului și poziția noastră în el nu mai constituie o enigmă. Insistăm asupra necesității unei prezentări gradate: *Pămîntul — sistemul nostru solar — sistemul stelar local — Galaxia noastră — grupul galactic local — metagalaxia* (totalitatea galaxiilor vizibile de pe Pămînt).

1. Ștefan, I. M. *Cite stele sînt pe cer*. Buc., Editura științifică, 1964. 48 p. Broșura, apărută în Colecția „Cunoștințe folositoare”, se adresează în primul rînd, unor cititori lipsiți de cunoștințe științifice, care abia trebuie atrași spre cultură. Într-o formă elementară, se dau noțiuni despre structura sistemului planetelor și componenții acestuia (planete, comete, asteroizi, meteoriți), despre Galaxia și despre lumea galaxiilor, adică despre marele Univers.

2. Dima, I. *Citeva cunoștințe despre Univers*. Buc., S.R.S.C., 1959. 47 p. O expunere limpede și larg accesibilă a principalelor cunoștințe astronomice despre Pămînt, sistemul solar și Galaxie. În încheiere, se arată, tot într-un limbaj nepretențios, principalele concluzii filozofice ce rezultă din cercetarea Cosmosului (unitatea lumii, legile obiective ce stau la baza desfășurării fenomenelor etc.).

3. Nor, Radu. *Călătorie în cer*. Buc., Editura științifică, 1962. 52 p. Broșura începe prin a-și pune întrebarea: Ce este cerul? Pentru a-i da răspuns, autorul întreprinde, împreună cu cititorul, o călătorie în spațiul cosmic, prilej de a înfățișa diferitele corpuri cerești ale sistemului nostru planetar. În ultima parte a cărții, se dau unele date de astronautică. Textul este viu scris și în mare parte dialogat.

4) Alecsescu, Matei. *Calea lactee*. Buc., Editura științifică, 1963. 48 p. Broșura, scrisă foarte limpede, cuprinde date fundamentale despre structura Galaxiei noastre, despre dimensiunile ei, despre mișcările și transformările ce o caracterizează.

5. Cristescu, Cornelia. *Galaxia și metagalaxia*. Buc., Editura științifică, 1964. 80 p. Se expun, în mod accesibil, cu numeroase date interesante, cunoștințele de bază privind Galaxia noastră, precum și celelalte galaxii ce pot fi observate de pe Pămînt și care formează, laolaltă, Metagalaxia.

6. Toma, Eugeniu. *Ochii științei spre macrocosmos și microcosmos*. Buc., Editura științifică, 1965. 88 p. O broșură care urmărește, în paralel, descoperirea macrocosmosului (Universul) și microcosmosul (atomul) de către om. Deși tratarea este destul de accesibilă, autorul reușește să dezbată numeroase probleme care se pun în fața științei moderne, preocupat fiind să lărgescă orizontul cultural al cititorului.

7. Ștefan, I. M. *Familia Soarelui*. Buc., Editura științifică, 1965. 327 p. Lucrarea, de volum mai mare decît cele precedente, este concepută ca un mic ghid al sistemului nostru planetar. Se dau cunoștințe de bază și tabele ajutătoare privitoare la Soare, planete, sateliți, comete, meteoriți și asteroizi.

8. Perelman, I. I. *Astronomia amuzantă*. Traducere din limba rusă. Buc., Editura tineretului, 1959. 240 p. Cartea acestui maestru al științei distractive cuprinde numeroase și variate probleme de astronomie amuzantă, care pot fi bine folosite pentru a se da o notă vie, atrăgătoare, manifestărilor organizate de bibliotecari.

9. *Cosmosul apropiat și îndepărtat*. Traducere din limba cehă. Buc., Editura științifică, 359 p. Cartea este o prelucrare a unor conferințe ținute la Radiodifuziunea cehoslovacă, pe tema Cosmosului apropiat (sistemul solar) și Cosmosului îndepărtat (Galaxia și sistemele galactice). Este scrisă clar, convingător și bogat documentată.

10. Popovici, Călin. *Stelele*. Buc., Editura tehnică, 1958. 287 p. Cartea, foarte sistematică, este accesibilă unor cititori de nivel unor absolvenți ai liceului și de asemenea utilă specialiștilor. Dă date fizice despre stele, dezbate structura lor internă, origina și evoluția lor.

11. Kaplan, S. A. *Fizica stelelor*. Traducere din limba rusă. Buc., Editura științifică, 1963. 159 p. Cartea, care

se adresează oamenilor de cultură, ca și specialiștilor, are un profil și un nivel asemănătoare celor precedente. Recomandăm, ca deosebit de interesante, capitolele privind geneza energiei stelare.

12. Perel, G. I. *Dezvoltarea concepțiilor despre Univers*. Traducere din

limba rusă, Buc., Editura științifică, 1964. 352 p. Autorul prezintă istoria cunoașterii Universului, un accent deosebit fiind pus pe istoria modernă a astronomiei. Lectura solicită o atenție susținută a cititorului, care este însă răsplătit printr-o substanțială îmbogățire a culturii sale științifice.

III. Viața în miniatură: microbi, bacterii, virusuri

Microscopul a dat științei puțină să pătrundă într-o lume nebănuită — lumea microorganismelor. Cunoașterea ei s-a dovedit de o uriașă însemnă-

tate teoretică și practică, în nenumărate domenii ale cunoașterii: biologie, medicină, agronomie etc.

1. Nicolau, S. Ștefan. *Dușmani și prieteni nevăzuți ai omului*. Ediția a 2-a. Buc., Editura medicală — S.R.S.C., 1954. 48 p. Broșura, accesibilă și instructivă, aduce o informație foarte bogată asupra microorganismelor. Iată câteva dintre problemele tratate: înfățișarea, felul de viață și înmulțirea microorganismelor; cum se pot vedea microbii la microscop; microbii neinfecțioși și folositorii omului; virusurile; cum se transmit bolile provocate de microorganisme și cum ne putem apăra împotriva lor.

2. Șandor, Ștefan. *Intr-o picătură de singe*. Buc., S.R.S.C., 1962. Broșura, concepută sub forma unui dialog între un doctor și câțiva muncitori, înfățișează despre singele omenesc. Se arată alcătuirea singelui, se descriu diferitele sale componente (globule roșii, globule albe etc.). Recomandăm în mod deosebit paginile în care autorul înfățișează lupta desfășurată împotriva microbilor în singe și, mai ales, descrierea procesului fagocitozei, al distrugerii microbilor de către granulocite și limfocite.

3. Puiu, D. St. *Solul — viața și însușirile lui*. Buc., Editura științifică, 1962. 64 p. Broșura expune, la un nivel larg accesibil, problemele pedologiei (știința solului). O atenție deosebită se acordă rolului microorganismelor din sol pentru agricultură și posibilității utilizării lor pentru sporirea fertilității pământului și creșterea recoltelor.

4. Crăciun, Eugen. *Arme noi contra bolilor*. Buc., Editura științifică, 1963. 43 p. Broșura prezintă viața și opera unuia dintre marii bacteriologi moderni, savantul român Victor Babeș. Babeș este autorul primului tratat de

bacteriologie din lume, descoperitorul a 50 de agenți patogeni, creatorul seroterapiei și un precursor al folosirii antibioticelor.

5. Cajal, N. și Iftimovici, R. *De la lupă la microscopul protonic*. Buc., Editura științifică, 1963. 72 p. Broșura, scrisă antrenant, este o istorie a mijloacelor tehnice făurite de om pentru a obține imagini mărite ale obiectelor foarte mici. Autorii arată mai ales rolul microscopului în progresul biologiei și medicinei.

6. Tăutu, P. *În luptă cu microbii*. Buc., Editura tineretului, 1957. 296 p. Un stil colorat și o mare bogăție de fapte fac farmecul acestei cărți, de volum mai mare decît cele precedente. Se trasează un succint istoric al medicinei, începînd din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi. Cea mai mare parte a lucrării este consacrată descoperirii agenților patogeni și metodelor folosite pentru combaterea lor.

7. Cajal, N. și Iftimovici, R. *Lumea virusurilor*. Buc., Editura tineretului, 1962. 324 p. Cartea, prefațată de acad. Ștefan S. Nicolau, este unul din cele mai reușite volume de popularizare a științei apărute la noi de la Eliberare. Se prezintă foarte riguros, dar în același timp dinamic, în perspectiva permanentului progres științific, progresele realizate de om în cercetarea virusurilor și însemnătatea acestor procese pentru combaterea bolilor și înțelegerea naturii materiei vii.

8. Papacostea, P. V. *O lume nebănuită — micropopulația solului*. Buc., Editura științifică, 1959. 175 p. Volumul tratează, mai amplu și mai multilateral, problemele lucrării de la nr. 3.

9. Förster, Karl. *În lumea microbilor*. Traducere din limba germană.

Buc., Editura științifică, 1960. 172 p. Cartea este destinată popularizării problemelor microbiologiei, scoțind în evidență însemnătatea acestei științe pentru viața de toate zilele, pentru industrie, tehnică, biologie. Se tratează, între altele, despre dezvoltarea microbilor, despre microbii din pământ (inclusiv din roci și petrol), despre microbii folositori din industria alimentară, despre combaterea microbilor în medicină, despre epidemiologie etc. Volumul cuprinde un mate-

rial fotografic extrem de interesant, puțin cunoscut, care poate fi prezentat la epidiascop.

10. Cajal, N. și Iftimovici, R. *Din istoria luptei cu microbii și virusurile*. Buc., Editura științifică, 1964. 354 p. Lucrarea reia, într-o formă mai amplă și aprofundată, tema volumului adnotat la nr. 7. Dintre capitolele cărții, menționăm: *Epoca marilor flagele*; *Epoca de aur a microbiologiei*; *Război malariei*; *Stadiul actual și perspectivele luptei cu germeni infecțioși* etc.

IV. Eroi și martiri ai științei

Marele avânt al științei, caracteristic pentru epoca Renașterii a întâmpinat împotrivirea înverșunată a reprezentanților de atunci ai catolicismului. Învățați și gânditori de o mare valoare au plătit cu viața sau cu ani grei de

temniță curajul lor de a înfrunta obscurantismul și scolastica (Giordano Bruno, Galileo Galilei, Tommaso Campanella, Lucilio Vanini etc.). Viața și opera lor i-au însoțit însă pentru totdeauna printre eroii și martirii științei.

1. *Eroi și martiri ai științei*. Ediția a 2-a. Buc., S.R.S.C., 1953. 42 p. Broșura prezintă viața și lupta pentru adevărul științific a trei învățați ai Renașterii: Nicolai Copernic, Galileo Galilei și Giordano Bruno.

2. Bălan, Ștefan. *Și totuși... se mișcă*. Buc., Editura științifică, 1963. 84 p. Se expun momentele mai importante din viața lui Galileo Galilei, precum și însemnătatea revoluționară a descoperirilor și operei sale pentru știința modernă.

3. Nicoară, Pavel. *Inchiziția*. Buc., Editura științifică, 1963. 88 p. O epocă întreagă reinvie în fața cititorului în această mică, dar interesantă lucrare. Se face istoricul inchiziției, se arată rolul ei nefast în frinarea progresului cunoașterii, în persecutarea oamenilor și ideilor înaintate. Este relevant eroismul învățaților care au înfruntat-o.

4. Enache, Ion. *Giordano Bruno*. Buc., Editura științifică, 1963. 48 p. Broșura infățișează viața și scrierile acestui martir al științei, ale cărei cuvinte viziunare au răsunat, cu secole în urmă, exprimând adevăruri pe care abia astăzi știința le confirmă.

5. *Călăuza ateistului*. Buc., Editura politică, 1961. Se recomandă paginile 363-370.

6. Bălan, Ștefan. *Galileo Galilei*. Buc., Editura tehnică, 1957. 188 p. Prezentarea documentată a vieții și operei lui Galilei.

7. *Giordano Bruno, Galilei, Campanella*. Buc., Editura de stat pentru literatură științifică și didactică, 1951. 120 p. Cuprinde texte alese din opera acestor învățați și gânditori, precedate de substanțiale studii introductive despre ei.

8. Galilei, Galileo. *Dialog asupra celor două sisteme principale ale lumii*. Traducere din limba italiană. Buc., Editura științifică, 1962. 364 p. Lucrare clasică a lui Galilei, în care, sub o formă indirectă, genialul savant susține sistemul copernican, condamnat de eclesiști.

9. Bernal, John D. *Știința în istoria societății*. Traducere din limba engleză. Buc., Editura politică, 1964. 1003 p. Galilei p. 293-300; Giordano Bruno p. 290; Campanella p. 299.

I. M. ȘTEFAN

LA NIVELUL SARCINILOR ACTUALE

Sîntem în pragul unui nou an de muncă. În aceste zile, în biblioteci se face bilanțul realizărilor obținute în cursul anului acesta, se analizează, critic, deficiențele semnalate; pe baza experienței acumulate și potrivit cerințelor actuale ce se adresează activității de propagandă a cărții, se întocmesc planurile de muncă pentru anul 1966.

Ce obiective își propun bibliotecarii? Prin ce mijloace vor asigura o mai mare eficiență tuturor activităților ce se desfășoară în biblioteci? Ce anume se va întreprinde pentru atragerea spre carte a unui număr sporit de cititori și pentru permanentizarea acestora? În ce fel vor fi satisfăcute, în anul viitor, cerințele de carte ale populației? Ce măsuri se vor lua pentru îmbunătățirea compoziției fondurilor de cărți? Cum se va realiza îndrumarea lecturii diferitelor categorii de cititori?

În toamna acestui an, am urmărit unele dintre aceste probleme în câteva biblioteci din Regiunea Brașov. Atunci, la sfîrșitul lunii octombrie, bibliotecarii din Regiunea Brașov primiseră deja din partea Comitetului de cultură și artă regional indicații cu privire la organizarea muncii cultural-educative de masă în perioada 1 octombrie 1965 — 31 martie 1966, în lumina Directivelor Congresului al IX-lea al partidului. Obiectivele cuprinse în planul de măsuri erau bine alese și actuale. Ele puteau constitui o bază orientativă pentru activitatea în lunile de iarnă. Bibliotecarii ar fi avut însă nevoie și de unele indicații mai detaliate, mai concrete. În multe locuri și nu numai acolo unde sînt bibliotecari angajați de curînd, se resimte lipsa unei îndrumări sistematice cu privire la metodologia întocmirii unei planificări juste.

La data efectuării acestei anchete, în bibliotecile din Regiunea Brașov nu se întreprinsese nimic în vederea elaborării planului de activitate pe anul 1966. Bibliotecarii așteptau indicații. Este bine ca aceste indicații să fie date în cel mai scurt timp. Nu este de dorit să se repete situația din anii anteriori, cînd, planurile de muncă erau întocmite abia în cursul trimestrului întii, astfel încît în perioada reînscriserii cititorilor, activitatea bibliotecilor se desfășura la întîmplare.

Cunoașterea posibilităților reale — criteriul de bază al planificării

Întocmirea planului de muncă, stabilirea obiectivelor de bază ale activității, sînt condiționate direct de rezultatele obținute și de experiența acumulată. Perspectivele de dezvoltare ale bibliotecii sînt astfel mult mai clare, măsurile ce se consemnează în plan sînt într-adevăr cele necesare și eficiente.

Împreună cu bibliotecara Emmi Dieners am analizat, în câteva sectoare, activitatea desfășurată în primele trei trimestre ale anului 1965 la biblioteca din comuna Prejmer, Raionul Sf. Gheorghe.

A fost oare realist planul de muncă pentru anul 1965? Reflectă acesta toate posibilitățile de desfășurare a activității? Ce trebuie să se întreprindă pentru înlăturarea deficiențelor? Răspunsul se poate afla studiind fiecare obiectiv al planului și felul în care a fost îndeplinit acesta.

Iată un exemplu. În planul de activitate al bibliotecii din Prejmer pentru anul 1965, a fost prevăzută înscrierea unui număr de 1075 de cititori. Este această cifră în conformitate cu posibilitățile reale de care dispune biblioteca? Poate fi menținută și în planul de activitate pentru anul 1966?

În tabelul nr. 1 pot fi urmărite rezultatele obținute anterior de către biblioteca din Prejmer.

Tabel nr. 1

	1962	1963	1964	Ian.-sept. 1965
Cititori înscriși	1 010	1 072	1 028	975

Din statistică rezultă că, în ultimii patru ani, numărul de cititori ai bibliotecii din Prejmer a rămas aproape constant, înregistrând diferențe foarte mici. Aceasta, în condițiile în care fondul de cărți al bibliotecii a crescut, iar numărul populației de asemenea (după scriptele sfatului popular, populația comunei Prejmer, cu satele aparținătoare Lunca Calnicului și Stupini, este de 8300 de locuitori).

De ce numai a opta parte dintre aceștia sînt cititori ai bibliotecii? După ce criterii a fost stabilită, în planul pentru anul 1965, cifra de 1075 cititori? Emmi Dieners spune că această cifră i-a fost indicată de către Biblioteca raională Sf. Gheorghe. De ce aceasta și nu alta? De la ce baze s-a pornit? A fost întocmit vreun studiu care să releve posibilitățile reale de atragere a cititorilor la biblioteca din Prejmer? Este foarte probabil că numărul cititorilor din Prejmer ar trebui să fie mai mare, ținînd seama de populația comunei, de existența a două biblioteci filiale, care ar trebui mult activate. În momentul în care va trece la elaborarea planului de muncă pentru anul 1966, biblioteca va trebui să analizeze cu atenție rezultatele precedente, pentru a stabili obiective și sarcini cît mai reale, la nivelul posibilităților de care dispune biblioteca.

Date interesante cu privire la activitatea cu cititorii furnizează și analiza situației permanentizării acestora. În tabelul nr. 2, sînt prezentate cifrele care indică numărul împrumuturilor efectuate de fiecare cititor în primele trei trimestre ale anului 1965 la biblioteca din Prejmer, Raionul Sf. Gheorghe și la biblioteca din comuna Măeruș, Raionul Rupea.

Tabel nr. 2

Comuna	Numărul de împrumuturi efectuate de 1 cititor în % față de totalul cititorilor			
	1	2	3	peste 3
Prejmer	30,7	17,1	9	33,6
Măeruș	25,8	17,4	12	43

Observăm, consultînd tabelul 2, că numărul cititorilor nepermanenți, în-tîmplători, la cele două biblioteci comunale, este destul de mare. La Măeruș, cifra cititorilor care frecventează cu regularitate biblioteca tinde să ajungă la jumătatea numărului total de cititori (43 la sută); la Prejmer însă, aceasta abia dacă reprezintă a treia parte din totalul cititorilor înscriși.

Ce concluzie rezultă din analiza acestor cifre? În primul rînd, este limpede că în aprecierea rezultatelor obținute de o bibliotecă, nu sînt suficiente numai datele referitoare la indicii principali ai activității (cititori înscriși,

cărți citite). Pentru a avea o imagine clară asupra calității muncii depuse de bibliotecar, asupra posibilităților de care dispune biblioteca, trebuie întreprinsă o analiză mai adâncă.

Numărul mare de cititori nepermanenți nu este deloc o notă bună pentru bibliotecar. De ce, un cititor care a împrumutat o carte în luna ianuarie, nu mai vine un an întreg la bibliotecă? Ce metode trebuie folosite pentru a le forma cititorilor deprinderea de a vizita periodic biblioteca? Ce trebuie să se întreprindă pentru a se asigura permanentizarea majorității cititorilor bibliotecii? Mai ales acum, când se stabilesc jaloanele muncii pentru anul viitor, bibliotecarii trebuie să-și pună asemenea întrebări și să le găsească răspuns.

Virginia Țiței, bibliotecara din Măeruș, este de părere că numai acordând multă atenție fiecărui cititor în parte, cu prilejul primului împrumut de cărți, interesându-se îndeaproape de lecturile anterioare, de preferințele literare și preocupările sale, recomandându-i lucrările cele mai potrivite, îl determină să mai vină și altă dată la bibliotecă. Pentru unii cititori, acest prim contact cu biblioteca nu este suficient. Bibliotecara îi antrenează la discuții, le trezește curiozitatea pentru cunoașterea uneia sau altele dintre cărțile existente în bibliotecă.

Momentul înscrierii, are mare influență asupra atitudinii ulterioare a cititorului față de bibliotecă. Și, din analiza întreprinsă la biblioteca din Prejmer, rezultă că tocmai acestui moment nu-i acordă întotdeauna atenția cuvenită bibliotecara Emmi Dieners și nici n-a primit sprijinul necesar pentru a înțelege acest lucru. Au existat chiar cazuri când a fost împinsă la acțiuni formale care țineau doar obținerea unor rezultate cifrice, neglijând conținutul activității.

Așa de pildă, în ziua de 8 mai 1965, biblioteca din Prejmer a fost controlată de către metodista Eliza Bodosy de la Biblioteca raională Sf. Gheorghe. În caietul de îndrumare și control existent la bibliotecă, metodista constată că, la data respectivă, numărul țăranilor cooperatori înscriși la bibliotecă „este mic”; în continuare, dă indicații „să fie înscriși la bibliotecă 200 de cititori dintre țăranii cooperatori”. Precizăm că aceste indicații nu sînt justificate în nici un fel, nu rezultă că au fost făcute în urma studierii activității bibliotecii și a posibilităților de care dispune aceasta. În plus, metodista a și ajutat-o pe bibliotecară la „traducerea în viață” a acestor indicații. (Concret, au luat fiecare câte un braț de cărți și au mers pe cîmp, unde au făcut fișe de cititori cooperatorilor, fără să-i lase să stea prea mult pe gînduri).

Asta a fost tot Biblioteca din Prejmer a căpătat, pe hîrtie doar, citeva zeci de cititori în plus. A fost o acțiune pur formală. Cititorii respectivi n-au venit pe la bibliotecă. Nici nu e sigur că au citit cărțile primite atunci așa, la repezeală. Într-un tîrziu, spre toamnă, Emmi Dieners s-a dus și a adunat cărțile, aducindu-le înapoi. Cu aceasta, a considerat acțiunea terminată și sarcina trasată de biblioteca raională îndeplinită. Cu un asemenea stil de muncă, nici nu e de mirare că la biblioteca din Prejmer procentul celor care au împrumutat o singură dată cărți se ridică la 30,7.

Iată de ce, este necesar ca bibliotecarii să acorde mai multă importanță planificării activității și, în continuare, felului în care este îndeplinit planul de muncă. Nu obiectivele cifrice trebuie să fie pe primul plan. Și, mai ales, acestea nu trebuie să fie stabilite la întîmplare, ci numai pe baza cunoașterii posibilităților reale ale bibliotecii.

Atît la analiza activității depuse în anul trecut, cît și la elaborarea planului de muncă, bibliotecarul trebuie să ceară sprijinul tuturor membrilor colectivului bibliotecii. În felul acesta biblioteca se înscrie, cu formele sale specifice de activitate, pe coordonatele muncii politice de masă ce se desfășoară în comună, sub conducerea organizației de partid.

Obiectivul principal: formarea unor oameni cu o cultură multilaterală

Sprijinul acordat de către bibliotecă la îndeplinirea sarcinilor politico-economice ale comunei se concretizează în întreaga activitate de propagandă a cărții desfășurată în rîndul populației. Îndrumînd îndeaproape lectura tîrănilor cooperatori, a brigadierilor, a copiilor, tineretului și femeilor, bibliotecarul contribuie la ridicarea nivelului lor de cunoștințe generale, la formarea conștiinței lor socialiste. La realizarea acestui obiectiv, cel mai important în munca bibliotecii concură toate activitățile cu cartea care au loc în comună.

Pentru aceasta, biblioteca trebuie să ofere cititorilor condiții dintre cele mai bune pentru lectură și studiu și, totodată, să dețină un fond de cărți care să corespundă celor mai variate cerințe. Ce preocupări există în bibliotecile comunale din Regiunea Brașov pentru completarea judicioasă a fondului de cărți? Din păcate, destul de puține și sporadice. Întreaga acțiune este lăsată în sarcină bibliotecii regionale, bibliotecile comunale fiind aproape excluse din aceste preocupări.

De cele mai multe ori, bibliotecarii se limitează să bifeze niște titluri în planurile editoriale și atîta tot. Unii, ca Emmi Dieners din Prejmer, nici nu știu ce buget are biblioteca pentru achiziții de cărți.

Este necesar ca bibliotecile raionale să treacă la studierea atentă a compoziției fondurilor de cărți, să ia măsuri pentru organizarea schimbului de dublete și al cărților care nu corespund profilului bibliotecii, pentru permanentizarea împrumutului interbibliotecar. De asemenea, trebuie depistate și sprijinite unele inițiative ale bibliotecarilor comunali, menite să contribuie la îmbunătățirea compoziției fondurilor.

Astfel, Virginia Țiței din Măeruș ar vrea să împrumute pentru cîva timp unele cărți de la biblioteca școlii din comună. Cărțile respective ar avea o circulație mult mai mare la biblioteca comună. Este necesar însă ca bibliotecara să fie ajutată de Biblioteca raională Rupea, la întocmirea formalităților de împrumut, pe care nu le cunoaște, pentru ca acest împrumut să se efectueze în condiții bune. Și bibliotecara din Prejmer are nevoie de ajutorul Bibliotecii raionale Sf. Gheorghe pentru a stabili cu o altă bibliotecă împrumutarea unor cărți solicitate de cititori.

Un aspect important al completării este promptitudinea achizițiilor. În bibliotecile din Regiunea Brașov, aceasta se traduce prin faptul că, invariabil, comenzile de cărți sosesc o dată pe trimestru. Din această pricină, documentele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, de pildă, au ajuns la biblioteca din Măeruș abia în octombrie, după aproape trei luni de la apariția lor. Este necesar ca biblioteca regională să ajungă la o înțelegere cu colecțura, în sensul ca aceasta să asigure sosirea în bibliotecă, într-un termen mult mai scurt, a lucrărilor de mare importanță, a documentelor de partid în primul rînd.

Pe linia formării unei culturi multilaterale a cititorilor, de mare actualitate este problema îmbunătățirii permanente a condițiilor de lectură. Obiectivul acesta a figurat atît în planul de muncă pe anul 1965 al bibliotecii din Măeruș cît și al celei din Prejmer. S-au și obținut unele rezultate. Biblioteca din comuna Măeruș este organizată pe principiile accesului liber la raft. La Prejmer, accesul liber este doar parțial.

În ambele biblioteci s-a trecut la organizarea cataloagelor. Bibliotecarele au scris de mină, pînă acum, sute de fișe de catalog. De ce aceste biblioteci nu au abonament la fișele tipărite ale Bibliotecii Centrale de Stat? Este de datoria bibliotecilor raionale Rupea și Sf. Gheorghe să reglementeze, pentru anul 1966, această situație.

Ridicarea permanentă a nivelului de cunoștințe profesionale ale oamenilor muncii, sarcină trasată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, își găsește exprimarea specifică în activitatea bibliotecilor din Măeruș și Prejmer. În planurile de muncă pentru perioada de iarnă, ambele biblioteci au prevăzut acțiuni menite să sprijine activitatea productivă a cooperatorilor, prin răspîndirea în rîndul acestora a cunoștințelor profesionale.

La Măeruș, colaborarea bibliotecii cu cooperativa agricolă de producție are un caracter permanent. Bibliotecara Virginia Țiței este ascultată întotdeauna cu interes de către țărani cooperatori, care-i solicită sprijinul în alegerea cărților. În bibliotecă, în fața rafturilor cu cărți, la cursurile agrozootehnice, la adunările generale ale cooperatoarelor sau prin case, când aceștia se adună seara la sfat, Virginia Țiței angajează discuții despre cărți, povestește din lecturile ei, citește cu voce tare paginile care i-au plăcut mai mult.

Fondul de cărți agrozootehnice este organizat într-un ratt special. Cărțile sînt grupate după preocupările principale ale agricultorilor din Măeruș. Periodic, în bibliotecă se organizează și vitrine, expoziții.

Încă din toamnă, Virginia Țiței a purtat discuții cu președintele cooperativei agricole din comună și cu brigadierii. Ea s-a informat asupra problemelor care preocupă deosebi cooperativa agricolă de producție în perioada ce urmează. În felul acesta, are posibilitatea să-și propună, în planul de muncă pentru anul 1966, obiective legate direct de activitatea cooperatoarelor.

Pe linia maximei eficiențe

De o deosebită însemnătate în îndeplinirea tuturor sarcinilor propuse în planul de muncă al bibliotecii, este stabilirea, încă de la începutul anului, a acelor forme și metode de activitate care s-au dovedit mai eficiente, care s-au bucurat în mai mare măsură de aprecierea cititorilor. De aceasta depinde în ultimă instanță și caracterul practic, educativ, al diferitelor activități propuse. Aceste forme de activitate pot fi stabilite în funcție de experiența acumulată de bibliotecar anterior, experiență care evidențiază acțiunile preferate de către cititori.

Părerii interesante în legătură cu această problemă are bibliotecara Virginia Țiței din Măeruș. Pornind de la convingerea că, dacă este foarte bine pregătită, orice formă de activitate cu cartea are „priză” la public, ea consideră că există totuși, anumite forme specifice, cu mai mare eficiență într-un anumit loc, pentru o anumită categorie de cititori.

Pentru mulți cititori ai bibliotecii din Măeruș, de pildă, s-au dovedit a fi foarte utile lecturile în grup sau discuțiile cu un grup de cititori pe marginea anumitor cărți. Bibliotecara intenționează ca, pentru anul 1966, să planifice cel puțin săptămînal, cite o asemenea discuție cu cititorii. Bineînțeles, că, paralel cu aceste acțiuni, Virginia Țiței va mai organiza și altele.

De mare eficiență sînt acțiunile organizate în colaborare de către căminul cultural și bibliotecă. Astfel, pentru cooperatorii de la brigada zootehnică, se va organiza la începutul anului 1966, un concurs „cine știe, răspunde”, despre creșterea cornutelor mari. O gamă largă de manifestări de masă se organizează cu tineretul. Săptămînal, la „Joile tineretului”, biblioteca este prezentă cu seri și medalioane literare, recenzii și prezentări de cărți, concursuri literare, discuții pe teme de educație etc. Virginia Țiței vrea să stabilească, și pentru anul 1966, în colaborare cu organizația U.T.C., organizarea unui număr de acțiuni de masă ce se vor adresa tineretului.

La Prejmer, se bucură de o largă participare din partea cititorilor concursurile „cine știe, răspunde”, la realizarea cărora colaborează căminul cultural, biblioteca, școala. În anul 1965, au fost organizate asemenea concursuri pe teme agricole și au dat rezultate bune, ele contribuind la răspîndirea cunoștințelor agrozootehnice în rîndul țărănilor cooperatori. Ținînd seama de interesele cititorilor și de noutățile literare care vor apare, bibliotecara Emmi Dieners intenționează să prevadă și pentru anul următor asemenea acțiuni, de pregătirea cărora vor răspunde specialiștii din comună.

Strîns legată de problema eficienței, este și aceea a nivelului calitativ al diferitelor activități desfășurate la bibliotecă. Pentru realizarea acestui deziderat, este necesar ca biblioteca să colaboreze îndeaproape cu căminul cultural, școala și cu toți factorii competenți din comună. Existența atît la Măeruș cît și la Prejmer, pentru perioada de iarnă, a unor planuri de activitate comune ale căminului cultural și bibliotecii, este o dovadă a preocupărilor pentru realizarea unor activități bine pregătite, la nivelul cerințelor actuale. Evident,

lucrurile nu trebuie să se oprească aici. Biblioteca trebuie să antreneze toate forțele culturale existente în comună, pentru organizarea propagandei cărții, în condiții cât mai bune.

★

Pentru a fi folositor, planul de muncă trebuie să fie într-adevăr un instrument de lucru. El trebuie deci întocmit cu pricepere, astfel încît să nu rămînă o simplă formalitate, ci să devină un document orientativ al activității bibliotecii.

Trebuie spus însă că mulți bibliotecari nu cunosc metodologia întocmirii planurilor de muncă. Acestea mai sînt, ca în cazul bibliotecii Prejmer, simple înșiruiți de titluri de manifestări de masă, copiate mecanic din planul anual în cel trimestrial și apoi în cel lunar.

Este necesar ca secțiile metodice ale bibliotecilor regionale și raionale să intervină de urgență și să organizeze acum, în cursul lunii decembrie, instruirea bibliotecarilor cu privire la metodologia elaborării planurilor de muncă. Bibliotecarii trebuie ajutați să-și întocmească bine planurile de muncă, să-și stabilească just obiectivele și sarcinile pentru anul viitor, să prevadă — acele forme de activitate care s-au dovedit de o mai mare eficiență.

Elaborarea planului de muncă pentru perioada de iarnă și a celui pentru anul 1966, constituie un moment cheie în activitatea bibliotecilor. Stabilirea unor sarcini reale, conform posibilităților de care dispune fiecare bibliotecă, găsirea unor forme de activitate adecvate, eficiente, sînt condiții ale obținerii unor cît mai bune rezultate.

Beatrice ARION

Cartea agrozootehnică în comună

Biblioteca din Băleni-Români (Regiunea Argeș) se bucură de grija sfatului popular comunal, care i-a asigurat permanent condiții materiale pentru desfășurarea activității. Ea dispune de un local corespunzător, compus din două camere spațioase, dotate cu mobilier nou, încît locuitorii găsesc aici un climat prielnic pentru lectură. Fondul de cărți, care însumează aproape 6000 de volume, este îmbogățit lunar cu noutăți, ceea ce contribuie la creșterea numărului cititorilor și a circulației cărților.

În orientarea lecturii cititorilor, aplicăm forme variate și căutăm să ne încadrăm în ansamblul mijloacelor cultural-educative de masă menite să contribuie la formarea multilaterală și la educarea comunistă a cititorilor. O importanță deosebită se acordă îndrumării diferențiate a cititorilor, pe specific de producție, nivel de pregătire, grupe de vîrstă.

Pe lângă publicațiile nou intrate în bibliotecă și care au fost recomandate imediat cititorilor, s-a întocmit și o listă selectivă a articole-

lor pe aceeași temă apărute mai recent în revista *Agricultura socialistă*. Printre cărțile des solicitate acum se numără și: *Cum putem mări producția de ouă*, *Cartea ingrijitorului de păsări*.

Printre manifestările de masă pe teme agricole, organizate mai des de bibliotecă se înscriu recenziile și prezentările de cărți care vorbesc despre experiența și metodele agrozootehnice înaintate. Acum, în perioada de iarnă, biblioteca a început pregătirea unor consfătuiri pe teme ca: *Să hrănim rațional animalele în timpul iernii*, *Cartea agrozootehnică sprijin prețios în realizarea planului de producție*. După citirea cărților indicate de bibliotecă, tărani cooperatori, împreună cu specialiști din acest domeniu (ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari), vor discuta metodele noi care pot fi aplicate pe plan local. În cursul iernii, biblioteca le va pune la dispoziție și alte cărți, pentru ca ei să se poată documenta cît mai bine, mai ales din bibliografia învățămîntului agrozootehnic de masă. În acest scop, vom apela mai sistematic la împrumutul interbibliotecar.

Florica Mocanu

Organizarea circulației cărții în toate satele comunei

În sistemul așezămintelor culturale de la sate bibliotecile comunale s-au conturat ca instituții cu un profil bine precizat și cu posibilități multiple de a asigura lectura populației. Ele dețin ponderea cea mai mare în ceea ce privește fondurile de publicații, numărul de cititori și al cărților împrumutate din cadrul rețelei de biblioteci publice de la sate, demonstrând prin rezultatele obținute pînă acum, capacitatea de a contribui tot mai competent la creșterea gradului de cultură și civilizație a poporului.

La sfîrșitul anului 1964 funcționau în 71% din totalul comunelor 3008 biblioteci comunale (50% din totalul bibliotecilor publice de la sate), cu un fond de 17114 mii de volume (81% din total). Ele au cuprins la lectură 3038 mii de cititori (80% din cititori), cărora le-au eliberat 25297 mii de volume (86% din totalul volumelor eliberate).

Pînă la crearea bibliotecilor comunale, în satele respective funcționau biblioteci sătești, cu posibilități de creștere limitate, care puneau la dispoziția populației un fond de publicații restrîns, fărîmițat în unități mici. Prin organizarea bibliotecilor comunale, conduse de cadre cu muncă de bază, s-au creat unități mai mari, cu fonduri de publicații mai largi, capabile să asigure lectura populației în întreaga comună. În aceste condiții, filialele — spre deosebire de vechile biblioteci sătești — pot beneficia de fondul de publicații al bibliotecii comunale și au posibilități favorabile pentru răspîndirea unui număr mai mare de cărți în rîndul populației din sat.

★

Exigențele și cererea de carte în continuă sporire — rezultante ale întregii activități de culturalizare a maselor condusă de partid —, reclamă în rețeaua bibliotecilor comunale o organizare constantă în continuitatea ei, suplă și în același timp riguroasă, folosirea sistematică a fondurilor de publicații și vehicularea lor în raza întregii comune. Prin atributul ce-o însoțește și sarcinile ce-i revin biblioteca este o instituție a comunei și în această calitate, ea trebuie să asigure locuitorilor din toate satele aparținătoare o deservire culturală similară cu aceea din satul-centru de comună. Pe un plan mai larg, regional și raional, în abordarea problemelor organizării este necesar să fie luată în considerație diversitatea condițiilor existente în comune și, pornind de la studierea acestor condiții, să se delimiteze caracterele specifice privind activitatea diferitelor biblioteci comunale.

O astfel de delimitare este obligatorie, deoarece între comune din aceeași regiune sau același raion există deosebiri din punct de vedere economic, geografic, demografic etc., care se reflectă și pe planul deservirii culturale. Posibilitățile de cuprindere a populației la lectură și de asigurare a unei circulații permanente a publicațiilor diferă de la o localitate la alta, în funcție de numeroși factori. Dacă ne referim, de exemplu, la gruparea după mărimea populației vom constata că 21,7% din totalul comunelor au o populație pînă

la 2 000 de locuitori, 57,2% între 2 001—4 000 de locuitori, 11,4% între 4 001—5 000 de locuitori, 9,6% peste 5 000 de locuitori. În cadrul fiecărei grupe, există deosebiri privind densitatea populației, numărul de sate și cătune aparținătoare diferitelor comune etc. Sub aspectul asigurării populației cu cărți de către bibliotecile comunale, gruparea după numărul volumelor existente la sfârșitul anului 1964 ne arată că 33,5% din totalul bibliotecilor comunale aveau un fond pînă la 2 000 de volume, 41% între 2 001—5 000 de volume, 50% între 5 001—10 000 de volume și 5,4% peste 10 000 de volume.

Fără să intrăm în alte detalii vom consemna doar faptul că, potrivit unei anchete statistice, 63% din numărul bibliotecilor comunale existente în anul 1963, aveau 3 484 de filiale (majoritatea în satele aparținătoare de comună), revenind în medie 2 filiale pentru fiecare bibliotecă comună. În realitate numărul satelor din sfera de activitate a bibliotecilor comunale este mult mai mare, intrucît nu peste tot s-au organizat filiale. Așa, de pildă, în comuna Poștești (Raionul Teleajen) cu 8 sate aparținătoare există 2 filiale, în comuna Dumitrești (Raionul Râmnicu-Sărat) cu 15 sate și cătune — numai o filială, situații similare se întîlnesc și în comunele Coșna, Iacobeni etc., din Raionul Vatra Dornei.

Un studiu mai profund al acestei categorii de biblioteci comunale va oferi elemente caracteristice, demne a fi luate în seamă, cum ar fi:

- gradul de dispersare a populației pe teritoriul comunei;
- distanța între satul — centru de comună și celelalte sate;
- configurația reliefului;
- mijloacele de comunicație și căile de acces în satele din cadrul comunei.

Toate aceste elemente de ordin obiectiv și altele pe care nu le-am enumerat, au existat și înainte de înființarea bibliotecilor comunale. În funcție de influența lor într-o direcție sau alta, ele facilitează sau îngreuiază activitatea și în alte domenii, cum ar fi, de pildă, școlarizarea. Cu toate acestea, învățămîntul general a cuprins copiii din toate satele și cătunele, chiar și din acelea în care nu există școli. Deși rețeaua bibliotecilor comunale este relativ nouă, ea oferă destule posibilități pentru folosirea mai eficientă a bazei materiale cu care a fost înzestrată, pentru o mai largă deservire cu cartea în satele și cătunele din toate comunele.

Esențial pentru fructificarea acestor posibilități este, în momentul de față, adoptarea unor forme de organizare corespunzătoare condițiilor din fiecare comună, pe baza unui studiu bine documentat în fiecare regiune și raion. Acesta ar constitui fundamentul științific pentru elaborarea de **indicații metodologice privind organizarea activității bibliotecilor din comune cu caracteristici asemănătoare**. Astfel de indicații ar fi, desigur, binevenite și sînt așteptate de bibliotecarii comunali.

În fiecare regiune, rețeaua bibliotecilor comunale s-a extins în baza unui plan elaborat de sfatul popular regional; întărirea și lărgirea activității acestor biblioteci depinde însă, în primul rînd, de buna lor organizare în fiecare comună. Această problemă se plasează în imediata actualitate, intrucît ne aflăm în plină iarnă cînd locuitorii satelor folosesc pentru lectură o parte mai mare a timpului lor liber decît în alte perioade. În atenția principală a comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale va intra intensificarea de către biblioteca comună a circulației cărților în raza întregii comune, asigurarea unor condiții materiale care să favorizeze frecvența cititorilor, stabilirea programului de activitate în așa fel încît bibliotecarul să-și consacre o mare parte din timpul de muncă pentru cititorii de la sediu, dar și prezența lui în satele aparținătoare.

★

Fără a ne propune o generalizare valabilă pentru toate comunele compuse din mai multe sate (o astfel de încercare ar contraveni, de altfel, considerațiilor de mai sus), ne vom referi la cîteva probleme ce decurg din analiza activității unor biblioteci comunale (Rădești, Mihăești, Drăghici din Raionul Cîmpulung-Muscel).

Situate într-o zonă subcarpatică, cu un profil economic omogen și căi de comunicație care înlesnesc accesul în toate satele și cătunele, ele oferă tabloul unor rezultate diferite în munca cu cartea.

La începutul lui octombrie, în prag de iarnă, biblioteca comunală Rădești (bibliotecară Angela Dimitrescu) înfățișa un fond de publicații în care vămăseala și dezordinea se împleteau cu lipsa unei cit de cit elementare griji pentru cititori. Registrul de mișcare a fondului și registrul inventar — nou, nou, deși biblioteca funcționează din 1961 — arătau 2245 de volume în afară de un anumit număr de volume neînregistrate, care se aflau la filialele din Pețișoara și Oprești. Cite volume poate oferi biblioteca populației din comună? Nimeni n-ar putea să dea un răspuns precis, nici măcar bibliotecara. Ea nu poate justifica haosul ce domnește în bibliotecă nici măcar prin argumentul lipsei de competență, iar această situație intolerabilă nu trebuie privită cu pasivitate de către cei care răspund de munca culturală din comună, nici de către Comitetul de cultură și artă raional și Biblioteca raională Cîmpulung-Muscel.

Fără un minimum de organizare a fondurilor de publicații și o evidență reală a activității nu se poate purcede la o temeinică organizare a circulației cărților pe scara întregii comune. Aceste condiții elementare pentru orice bibliotecă publică depind în primul rînd de pregătirea profesională, de spiritul de răspundere față de sarcinile încredințate, de disciplina în muncă și conștiințozitatea bibliotecarului.

Sub acest aspect, bibliotecile din comunele învecinate, Mihăești și Drăghici, oferă un exemplu pozitiv, deși în caietele de evidență apar cifre mai puțin spectaculoase decît la biblioteca comunală Rădești. La sfîrșitul lunii septembrie, în biblioteca comunală Mihăești se aflau fișele a 467 de cititori, care au împrumutat 5234 volume (indice de lectură 11,2), iar la biblioteca comunală Drăghici 418 cititori cu 6289 volume împrumutate (indice de lectură 15). Bibliotecarele consacră o mare parte din timpul de muncă deservirii cititorilor la sediu, organizării manifestărilor de masă și îndrumării celor 30 și respectiv 14 cercuri de citit. În mai mică măsură se ocupă de activitatea bibliotecilor filiale.

Practic, așa cum s-a constatat și în alte părți¹⁾, în Raionul Cîmpulung-Muscel munca cu cartea în satele aparținătoare de comună prezintă multe din lacunele și insuficiențele care se remarcă în activitatea unor biblioteci sătești neafiliate. Filialele, conduse de bibliotecari cu muncă obștească nu lucrează totdeauna după un program bine precizat și, în multe cazuri, se limitează la servirea cititorilor fără să desfășoare și o muncă de propagandă a cărții. Din cauza fluctuației bibliotecarilor cu muncă obștească, îndeobște învățători și profesori — în unele sate activitatea filialelor nu are continuitate și permanență. Dacă la aceasta se adaugă lipsa unei evidențe a activității cit de cit sumară, noul bibliotecar nu poate să cunoască ce a făcut predecesorul său, cine a împrumutat cărți, cite volume, iar datele raportate de el au mai mult un caracter estimativ și sînt lipsite de o acoperire reală. Organizarea unei circulații permanente a cărților în toată comuna este de neconceput fără o **evidență precisă, constantă și reală a activității, nu numai la sediul bibliotecii comunale, ci și la filialele ei.** În această privință bibliotecarii de la filiale trebuie să primească îndrumări de specialitate, dar și materialele tipizate necesare (fișe de cititori, caiete de evidență etc.).

Principala răspundere pentru activitatea filialelor revine bibliotecarului comunal. Atît în planul de activitate, cit și în realizarea lui practică, el trebuie să aibă în vedere nu numai munca cu cititorii din centrul comunei, ci și cu cei din satele aparținătoare. În multe cazuri, planurile de muncă ale bibliotecilor comunale, nu amintesc de filiale sau cuprind fraza stereotipă „vom sprijini cele... (atîtea) filiale, vizitîndu-le lunar (sau trimestrial) pentru reînnoirea cărților și culegerea datelor”, iar în dările de seamă trimestriale — așa cum se constată la Cîmpulung-Muscel — sînt complet ignorate sau amintite vag. Biblioteca raională n-a făcut nici un fel de observații asupra dărilor de seamă și n-a semnalat această situație. De altfel, în afară de indicații generale despre necesitatea îmbunătățirii activității filialelor, nu s-a întreprins nici o analiză sub acest aspect.

★

¹⁾ Vezi articolul: Clotloș, Ion. Dezvoltarea rețelei și activității bibliotecilor din satele Regiunii București. Călușa bibliotecarului, 17, nr. 11, nov. 1964, p. 666.

Analiza întreprinsă la biblioteca comunală Mihăești (bibliotecară Elena Udrescu) unde fondul de publicații este bine organizat și activitatea bibliotecarei la sediu meritorie, relevă câteva aspecte demne de a fi luate în atenție.

Biblioteca are un fond de 4760 de volume (cca. 250 volume la 100 de locuitori), din care se aflau în circulație la sfârșitul lunii septembrie un număr de 795 de volume la 338 de cititori (129 cititori n-au mai împrumutat cărți după ultima restituire¹⁾). Fișele ne arată că, în medie, la fiecare vizită în bibliotecă s-au acordat 2—3 volume împrumut la un cititor și numai în mod excepțional, mai mult de 3 volume. Dacă avem în vedere necesitatea circulației fondului de publicații în întreaga comună, putem considera că orientarea bibliotecarei a fost bună. În raport cu gradul de asigurare cu cărți a populației din comună, stabilirea unui minim de volume ce se acordă la un împrumut pe termen stabilit permite o mai bună folosire a fondului de publicații, realizarea unui circuit constant al cărților celor mai solicitate, la cât mai mulți cititori. Așa cum s-a putut constata — și indicele de lectură ridicat o arată — cititorii frecventează des biblioteca unde pot să-și aleagă cartea dorită dintr-un fond disponibil de circa 3500 de volume.

Deși bibliotecara s-a ocupat și de servirea cititorilor la filiala din satul Furnicoși, principalii beneficiari ai acestui fond rămân, mai ales, cititorii din satul centru de comună. Această anomalie trebuie să fie remediată. În Mihăești există practic posibilitatea ca fondul de publicații existent să satisfacă din punct de vedere cantitativ nevoia de carte a locuitorilor din întreaga comună. Se pune însă problema organizării circulației lui. Satul Mihăești — centru de comună — este așezat în centrul teritoriului comunei, având în vecinătate satul Valea Popii la o distanță de 3 km de sediul bibliotecii, satul Furnicoși — 4 km și trei cătune (Rudenii, Valea Bradului și Vlădenii) situate la 1—2 km. În Valea Popii — sat cu un local nou de cămin cultural și sală pentru bibliotecă, cu o populație mai numeroasă și concentrată față de Mihăești — funcționează o bibliotecă filială. Satul Furnicoși, cu mai puțini locuitori are o școală de cultură generală. Datorită așezării sale, satul Mihăești prezintă pentru bibliotecă mai multe avantaje: localul e situat la intersecția dintre toate satele și cătunele, ceea ce facilitează deplasarea de la și spre acestea, existența unor instituții cu caracter comunal atrage cu diferite interese locuitorii din celelalte sate etc. În aceste condiții, cum s-ar putea organiza un circuit permanent al cărții pe teritoriul întregii comune?

În primul rând, la biblioteca comunală trebuie să existe un **fond permanent**, care să cuprindă lucrări de informare cu caracter enciclopedic, dicționare etc. Cărțile din acest fond — de altfel restrâns — nu se împrumută, ci stau la dispoziție, pentru consultare, tuturor cititorilor.

În al doilea rând, trebuie să existe un **fond de împrumut**, din care o parte este folosit de către cititorii de la sediul bibliotecii, iar o altă parte, pe care o vom denumi **fondul destinat filialelor** este pus la dispoziția cititorilor din satele și cătunele comunei prin bibliotecile filiale sau punctele de împrumut. Fondul pentru filiale face parte integrantă din fondul general al bibliotecii comunale și se distinge numai prin destinația ce o capătă pentru o anumită perioadă de timp. Se pune întrebarea: cit timp trebuie să stea cărțile la o filială? Răspunsul depinde de modul cum e organizată munca în filiale, de interesul pe care-l prezintă cititorii pentru cărțile respective, de munca de popularizare a cărții etc. Problema esențială este ca selectarea cărților să nu se facă la întâmplare, ci în baza unor criterii bine precizate. Fără îndoială că o bună organizare a activității bibliotecii filiale va influența o circulație mai intensă a cărților în rândul cititorilor și acolo unde activitatea filialei lincește cărțile vor sta nefolosite.

După cum s-a putut constata în diferite localități din țară, unii bibliotecari schimbă cărțile de la filiale, de obicei trimestrial. Numărul volumelor variază între 50—100 și rareori se trimit mai multe. Lista cărților repartizate, cuprinde, îndeosebi volume alese la întâmplare și care se află de mai mult timp în bibliotecă. Ce rost are să fie plimbate cărțile de colo-colo în fiecare lună sau trimestru și de ce nu s-ar asigura un număr mai mare de volume, care să circule un timp mai îndelungat, de pildă un an?

¹⁾ Unii dintre ei au citit în primele luni ale anului și au întrerupt lectura în timpul verii.

Într-o primă fază, fondul pentru filiale poate fi constituit pe baza publicațiilor existente în biblioteca comunală, urmînd ca, ulterior, pe măsura completării fondului bibliotecii, să fie improspătat și lărgit cu noi publicații. Numărul și componența volumelor care vor constitui fondul destinat filialelor pot fi astfel preliminate pentru un an întreg. Ținînd seama de gradul de asigurare a populației cu cărți, mărirea și viteza de circulație a fondului destinat filialelor depinde de mai mulți factori care trebuie luați în considerare: numărul satelor și cătunelor din componența comunei, numărul locuitorilor din fiecare localitate, preocupările profesionale și cerințele de carte ale acestora etc. De aceea, selectarea publicațiilor pentru acest fond este o operație care pretinde bibliotecarului comunal o temeinică studiere a factorilor amintiți și o bună cunoaștere a fondului de publicații al bibliotecii. În temeiul acestor criterii, fondul destinat filialelor bibliotecii comunale Mihăești ar putea să cuprindă cca. 1500 de volume, care să fie dirijate anual în toate satele și cătunele, repartizîndu-se însă un număr mai mare de volume pentru filiala din Valea Popii. În funcție de cererile cititorilor de la filiale sau punctele de împrumut, fondul poate fi completat și reînnoit periodic.

Organizarea fondului pentru filiale, necesită și elaborarea unei tehnici raționale privind mișcarea publicațiilor în raza comunei. Evidența dirijării acestui fond în diferitele așezări ale comunei se poate ține pe bază de fișe ale cărții, care să cuprindă o descriere sumară și pe verso, notația locului unde se află. Aceste fișe, aranjate alfabetic vor fi intercalate în fișierul pentru satul sau cătunul respectiv. În felul acesta, bibliotecarul va cunoaște în orice moment locul unde se află fiecare carte, pentru ca, în funcție de cerere s-o dirijeze în altă parte, și, după epuizarea circuitului total sau al unei părți din volumele repartizate într-un sat, să le dirijeze în celelalte sate. Totodată, se exclude trimiterea repetată a aceluiași cărți într-o singură localitate.

Selectarea publicațiilor pentru fondul destinat filialelor și dirijarea lor pe baza unei evidențe precise spre toate așezările din comună, constituie, de fapt, începutul pentru organizarea circulației cărții.

Cititorii care vin la sediu pot lua cunoștință de fondul bibliotecii pe două căi principale: prin consultarea cărților la raft și prin cataloagele bibliotecii. În situația cînd, o parte a fondului se află în circulație permanentă, instrumentul principal pentru informarea cititorilor asupra întregului fond de publicații rămîn cataloagele. Organizarea acestora devine astfel o necesitate pentru activitatea fiecărei biblioteci comunale.

Se ridică însă și problema informării cititorilor din satele aparținătoare asupra fondului general al bibliotecii. Ea ar putea fi rezolvată de către biblioteca regională, prin elaborarea și multiplicarea unui catalog al publicațiilor existente în bibliotecile comunale, întocmit pe baza achizițiilor din ultimii ani, cu o descriere simplificată și orînduite pe diviziunile principale ale clasificării zecimale. Fiecare bibliotecă comunală va marca în acest catalog cărțile existente în fondul bibliotecii și îl va pune la dispoziția cititorilor din toate satele comunei. În felul acesta ei vor avea posibilitatea să-și enunțe preferințele. Nu este greu ca biblioteca comunală pe măsura achizițiilor să întocmească liste ale cărților intrate în fondul ei și să le difuzeze în toate satele. Totodată este necesar ca **munca de îndrumare a lecturii să fie îmbinată cu o largă popularizare a celor mai valoroase cărți** trimise pentru cititorii din localitățile amintite. Aci nu este vorba numai de organizarea unor manifestări cu cartea; ele se limitează la un număr restrîns de cărți și apelează la forțe care, de multe ori, depășesc posibilitățile reale ale bibliotecii. Accentul principal în munca de popularizare a cărții se pune pe munca individuală cu cititorii, pe informarea lor asupra celor mai valoroase cărți existente în bibliotecă.

Prezența bibliotecii se remarcă nu numai prin fondurile de publicații, ci, în primul rînd, prin cel care oferă cititorilor cartea, prin prezența bibliotecarului. Aceasta este una din problemele cheie ale organizării circulației publicațiilor la scara întregii comune. Tot așa cum e normal ca locuitorii din toate satele și cătunele comunei să beneficieze de fondul de publicații al bibliotecii comunale, e normal să simtă și prezența unui om de specialitate,

care să-i îndrume în alegerea cărților și să organizeze propaganda cărții. În locul unor activități mai puțin esențiale, dar care rețin permanența bibliotecarului comunal în localitatea centru de comună și la sediu, este mult mai important ca acesta să se ocupe de cititori. Dar nu numai de o parte din cititori, ci de toți cititorii din comună.

Așa, de pildă, programul de lucru al bibliotecii comunale Mihăești ar putea să cuprindă, în linii mari, următoarele :

1) rezolvarea problemelor de organizare a fondului de publicații, a cataloagelor, a evidenței zilnice a activității;

2) organizarea cu sprijinul colectivului obștesc și în directă legătură cu programul căminului cultural a unor manifestări de masă, care să aibă ca obiect propaganda cărții;

3) organizarea dirijării fondului pentru filiale;

4) servirea cititorilor la sediul bibliotecii — săptăminal 3 zile a câte 6 ore pe zi;

5) împreună cu bibliotecarul cu muncă obștească, de la filiala din satul Valea Popii va lucra la rezolvarea problemelor de organizare, de propagandă a cărții și evidență — o zi pe săptămână. Cititorii vor fi serviți de bibliotecarul cu muncă obștească 3 zile pe săptămână, câte 2 ore pe zi, după un program ce va fi afișat la localul bibliotecii. În satul Furnicoși este necesară numirea de către Comitetul executiv al Sfatului popular comunal a unui bibliotecar pentru biblioteca filială ce va fi organizată. Acesta va servi cititorii din satul Furnicoși 6 ore săptăminal în trei zile, iar bibliotecarul comunal îl va ajuta 4 ore săptăminal (într-o zi). În fiecare din cătunele Rudeni, Valea Bradului și Vlădeni se vor organiza puncte de împrumut, unde bibliotecarul comunal sau un tovarăș din colectivul obștesc va asigura servirea cititorilor timp de 3 ore lunar.

Accentul principal în acest program se pune pe munca de organizare a circulației cărții, în care, rolul principal revine bibliotecarului comunal. Cititorii, beneficiarii direcți ai serviciilor bibliotecii vor trebui să-i cunoască programul de lucru, mai ales zilele și orele când biblioteca funcționează în satul sau cătunul respectiv. În acest scop, este indicată o largă publicitate în toată comuna. Respectarea programului, în primul rînd de către cei care-l vor întocmi va crea obișnuința cititorilor de a-l respecta și ei.

Biblioteca comunală va putea face față atribuțiilor ce-i revin numai cu sprijinul activ al unui colectiv obștesc, care s-o ajute în munca de propagandă a cărții și la servirea cititorilor. Din acest colectiv obștesc, este necesar să facă parte cei care se ocupă de filialele bibliotecii comunale și punctele de împrumut. Întrucît răspunderea directă pentru întreaga activitate în acest domeniu, revine bibliotecarei, sarcinile din programul de lucru săptăminal trebuie astfel eșalonate, încît să-i permită concentrarea spre problemele principale.

★

Dacă în referirile de pînă acum ne-am oprit, mai ales, la unele probleme de organizare a circulației cărților în comună, care decurg din analiza aspectului cantitativ al fondului de publicații, nu putem ignora componența acestui fond din punct de vedere tematic.

În bibliotecile comunale din Raionul Cîmpulung-Muscel — și nu vom greși dacă afirmăm că aceeași situație există și în alte biblioteci similare din Regiunea Argeș și alte regiuni — există un dezechilibru între diferite grupe tematice, nu s-a încheiat un nucleu de publicații valoroase care să constituie fondul de bază, unele colecții de opere complete sînt descompletate, există un număr relativ mare de broșuri de importanță temporară care au ieșit din actualitate. Așa, de pildă, la biblioteca comunală Rădești în fondul agrozootehnic care totalizează 706 volume, există peste 100 de broșuri nefolosibile pentru faptul că propagă metode depășite, fie că sînt inadecvate specificului agricol al comunei. La biblioteca comunală Mihăești, lipsesc unele volume din operele clasice marxism-leninismului, în schimb altele se află în mai multe exemplare, lipsesc cărți din domeniul pedagogiei, geografiei, istoria literaturii, dicționare enciclopedice. Și în această bibliotecă există cca. 600 de broșuri din diferite domenii, cu o tematică și conținut depășit.

La câteva grupe de materii, fondul de publicații al celor 3 biblioteci comunale se prezintă astfel :

Nr. crt.	Biblioteca comună	% din totalul fondului de publicații			
		Ideologie și politica	Științe naturale și matematică	Agricultură	Literatură C.Z.8
1	Drăghici	25,8	4,6	15,0	38,9
2	Rădești	22,5	8,0	31,0	32,0
3	Mihăești	14,9	6,8	9,0	69,0

Disproporțiile între diferite domenii tematice sînt evidente la cele 3 biblioteci. În timp ce la Mihăești, predomină literatura beletristică, în celelalte comune ea reprezintă cca. o treime din fondul de publicații. Literatura pentru copii (C.z.18) nu satisface cerințele acestei categorii de cititori. Cunoașterea situației componenței fondurilor de publicații ale bibliotecilor comunale este o condiție importantă pentru orientarea în munca de completare a colecțiilor. Dar numai atît, nu e de ajuns.

Echilibrarea din punct de vedere tematic a colecțiilor din bibliotecile comunale este o problemă care necesită rezolvarea, nu numai printr-o mai bună orientare în munca de completare și prin redistribuirea fondurilor. Studiarea colecțiilor existente în bibliotecile de la sate în fiecare raion va oferi baza pentru o astfel de redistribuire în funcție de numărul locuitorilor din fiecare localitate, de preocupările lor profesionale și culturale și de specificul local. Indicația Comitetului executiv al Sfatului popular al Regiunii Argeș, relevată în interviul tovarășului vicepreședinte Ion Mihăilescu, publicat în numărul anterior al revistei, ca **Biblioteca regională să organizeze redistribuirea fondurilor de publicații din bibliotecile de la sate**, este binevenită. Transpunerea în practică a acestei măsuri va fi salutară pentru echilibrarea tematică a colecțiilor și va permite bibliotecilor comunale satisfacerea în mai bună măsură a cererilor diferențiate ale cititorilor.

A. GRÜNBERG

CUM E MAI BINE?

- Raid-anchetă în Regiunea Galați -

O dată cu sosirea toamnei, pentru bibliotecile sătești afiliate devine actuală întrebarea: cine va răspunde de ele? Sint cazuri cînd această întrebare își păstrează valabilitatea pe parcursul unui întreg an școlar; de perioada vacanței mari nici nu mai discutăm. Fluctuația bibliotecarilor cu muncă obștească reprezintă astfel o cauză a slabei activități a filialelor. Dar nu unica. În cele ce urmează prezentăm, pe scurt, situația găsită la bibliotecile vizitate.

La Călmățui (comuna Grivița, Raionul Galați) patru ani la rînd a funcționat ca bibliotecar cu muncă obștească același cadru didactic. Anul acesta s-a schimbat. La Tătarea (comuna Șivița, Raionul Galați) la începutul acestui an școlar biblioteca afiliată a fost preluată de o educatoare, care între timp a plecat; deci situația este în curs de rezolvare. La Cosmești Vale (comuna Cosmești, Raionul Tecuci) s-au schimbat din 1963, doi bibliotecari cu muncă obștească, acum se caută un al treilea. La Bălțareț, aceeași comună și Ștociani (comuna Foltești, Raionul Galați) există în prezent cîte un învățător care se ocupă de biblioteca afiliată. Comuna Nicorești (Raionul Tecuci) are șapte sate aparținătoare: în trei din ele funcționează biblioteci sătești afiliate, de care răspund de ani de zile aceleași cadre didactice, iar în celelalte sate există puncte de împrumut deservite de bibliotecară. În Raionul Focșani situația e oarecum deosebită: bibliotecarii de la centru au program, o dată pe săptămînă (miercură), de deservire a locuitorilor din satele aparținătoare. Pentru bibliotecile cu două filiale s-au stabilit două zile (miercură și vineră), iar acolo unde sint mai multe filiale (cazuri mult mai rare) bibliotecarul le cuprinde prin rotație, o dată la două săptămîni. În felul acesta efectele negative ale fluctuației bibliotecarilor cu muncă obștească sint neutralizate în bună parte prin continuitatea existentă în deservirea cititorilor la filiale de către bibliotecarul comunal.

În condițiile enunțate mai sus să vedem care este atitudinea bibliotecarilor comunali. Sprijină efectiv activitatea bibliotecilor afiliate sau se mulțumesc să constate și atita doar?

În ceea ce privește perioada de timp la care are loc vizitarea filialei, doar la Șivița (și în unitățile din Raionul Focșani unde, după cum am văzut, această problemă a fost reglementată) bibliotecara își vizitează săptămînal biblioteca afiliată. Celelalte bibliotecare se deplasează fie bilunar (Grivița și Foltești), fie lunar (Nicorești, Cosmești). Împrospătarea fondului are loc ori de cîte ori biblioteca comunală primește cărți noi (cam la o lună și jumătate). Aceasta după mărturisirile bibliotecarelor. La Cosmești biblioteca nu dă cărți filialelor decît la solicitări individuale. O explicație ar putea fi situația nelămurită a evidenței fondurilor de cărți din bibliotecile de pe teritoriul comunei.

Acestea fiind condițiile de funcționare a filialelor bibliotecilor comunale vizitate se pune întrebarea: cine este în măsură să soluționeze greutățile ivite prin fluctuația bibliotecarilor cu muncă obștească? Bibliotecarul comunal. Bineînțeles, nu de unul singur. Sfatul popular comunal trebuie să-i acorde tot sprijinul în alegerea cadrului didactic potrivit pentru biblioteca afiliată. Colaborarea cu colectivul obștesc format din oameni cu dragoste pentru munca culturală și, în primul rînd, din cadre didactice, îi este de mare ajutor. Dar să nu substituie această colaborare munții efective pe care el trebuie s-o depună la filială. Din acest punct de vedere este bună practica introdusă în Raionul Focșani. Bibliotecarul are o zi de activitate pe săptămînă la biblioteca afiliată. Cu această ocazie el duce și un număr de cărți, alese cu grijă, pentru împrospătarea fondului. Faptul că vine pentru o zi în satul respectiv îi creează posibilitatea să stea de vorbă cu oamenii, să le cunoască gusturile, să le dea cîte un sfat în alegerea cărților. Deplasările la

filială nu mai sînt doar un prilej de control, așa cum din păcate s-au obișnuit mulți bibliotecari, ci muncă efectivă. Bibliotecarul comunal răspunde direct de activitatea acesteia colaborînd, bineînțeles, cu bibliotecarul cu muncă obiștească. Deocamdată această practică este la începutul ei, aplicîndu-se efectiv din toamnă. Bibliotecarii comunali, după propriile lor măturisiri, sînt de părere că e mult mai eficace popularizarea cărții în aceste condiții. Deservirea cititorilor la filiale de către bibliotecarul comunal intră, de fapt, în obligațiile profesionale ale acestuia, ca singurul cadru

de pe teritoriul comunei specializat în propaganda cărții.

În nici un caz fluctuația bibliotecarilor cu muncă obiștească nu poate fi considerată drept cauza unică a slabei activități a filialelor. Dacă bibliotecarul comunal își vizitează săptămînal filialele, iar acolo unde sînt mai mult de trei — bilunar, muncește efectiv acolo, are grijă să împrășteze mereu fondul de cărți, este cunoscut și se bucură de aprecierea oamenilor din satul respectiv, rezultatele vor fi pe măsura activității depuse. Dar... să se muncească efectiv.

M. MILCU

PREOCUPĂRI METODOLOGICE

Pentru orientarea judicioasă a activității bibliotecilor comunale și sătești în perioada de iarnă, Comitetul raional pentru cultură și artă și Biblioteca raională Pașcani au analizat nivelul propagandei cărții și au stabilit o seamă de măsuri în funcție de cerințele formării și educării cititorilor. A reușit astfel că activitatea metodologică a Bibliotecii raionale trebuie să fie îndreptată și mai accentuat spre studierea eficacității formelor de muncă folosite în momentul de față la sate, spre îndrumarea diferențiată a bibliotecilor, atît prin materiale metodologice, cit și la fața locului. S-a indicat bibliotecilor comunale să planifice indicii de activitate pornind de la rezultatele obținute pînă în prezent și de la posibilitățile reale care există în direcția sporirii numărului cititorilor și a îmbunătățirii calității propagandei cărții. Bibliotecile filiale de la sate vor fi ajutate mai substanțial în planificarea sarcinilor. Accentul va cădea aici pe stabilizarea cadrelor, permanentizarea activităților cu cartea și asigurarea unei circulații ritmice a cărții noi de la biblioteca comunală la filiale. Cu ajutorul metodiștilor, bibliotecarii comunali vor efectua analiza fondurilor de cărți din propriile unități și vor întreprinde studii prin-

tre cititori pentru a se cunoaște cerințele reale de carte. În mod treptat, raftul liber va fi extins în toate bibliotecile comunale. Acolo unde există posibilități, vor fi amenajate săli de lectură, iar bibliotecarii vor fi ajutați să lucreze mai îndeaproape cu cititorii, folosind materiale de informare redactate de forurile metodice sau de către bibliotecarii înșiși.

În această iarnă, Biblioteca raională va studia eficacitatea muncii bibliotecilor înființate mai recent, pentru a se vedea în ce direcție să fie orientată activitatea acestora.

Metodiștii Bibliotecii raionale vor organiza în diferite centre de comună activități model cu cartea, urmărindu-se prin aceasta îndrumarea metodologică a bibliotecarilor și nu suplînirea activității lor.

În multe locuri, sfaturile populare au manifestat și în acest an o preocupare atentă pentru asigurarea bazei materiale necesară unei activități intense cu cartea în lunile de iarnă. La Mircești, spre exemplu, biblioteca dispune de un local propriu, spațios și cu mobilier nou. Condiții bune au și bibliotecile din comunele Heleșteni, Tîrgu-Frumos, Ruginoasa, Costești etc. Și, evident, activitatea se desfășoară aici cu bune rezultate. La Ruginoasa de pildă, datorită faptului că biblio-

teca a avut permanent condiții bune de desfășurare a activității, majoritatea cititorilor și-a format o deprindere de a citi organizat și frecventă sistematic biblioteca. În cadrul activităților cu cartea, un loc important îl ocupă sprijinirea întăririi economico-organizatorice a cooperativei agricole de producție. La bibliotecă au loc manifestări reușite cu cartea, între care menționăm consfătuirile pe tema cărților: *Metode noi în creșterea taurinelor pentru carne*, *Cartea îngrijitorului de oi*, *Indrumătorul legumicultorului*. Remarcăm în mod deosebit consfătuirea cititorilor cu specialiști din agricultură pe tema unor articole recente apărute în *Agricultura socialistă* sau în *Flacăra Iașului* și care vorbesc despre metodele de muncă folosite în cooperativele agricole de producție frunțașe din Regiunea Iași.

Sînt însă și biblioteci care nu au reușit să determine organele locale să le asigure cele mai bune condiții. La Hălăucești, spațiul destinat bibliotecii este cu totul neîncăpător pentru cele 12000 de volume. Situații similare se întîlnesc și la bibliotecile din comunele Miroslăvești, Oțeleni, Strunga, Tătărăuși etc. În aceste condiții, este lesne de înțeles că îndrumarea lecturii cititorilor și, în genere, eficiența propagandei cărții rămîn deficitare, cu toate eforturile bibliotecarilor. Biblioteca raională se va preocupa mai mult în această iarnă de ridicarea nivelului activității acestor unități, căutînd să găsească și să recomande mijloacele care ar putea duce la îmbunătățirea activității în condițiile date.

Emil OLARU

Președintele Sfatului popular din comuna Mircești, Raionul Pașcani, discută cu bibliotecara planul de muncă al bibliotecii pentru perioada de iarnă.

RECUPERAREA CĂRȚILOR ÎMPRUMUTATE

■ Aplicarea H.C.M. nr. 583 din 1960

Am expus, în numărul precedent, constatările anchetei noastre privind recuperarea cărților de la cititorii restanțieri¹⁾. În prezentele rânduri, vom aborda aspectele metodologice ale aplicării normelor legislative în vigoare. Aceste norme sînt: *Instrucțiunile pentru păstrarea, securitatea și igiena fondurilor bibliotecilor aprobate prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 144 din 31 ianuarie 1956 și Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvîrșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală aprobate prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 583 din 12 mai 1960*. Pornind de la ideea că cititorii care împrumută publicații sînt direct răspunzători de integritatea și restituirea lor la timp și că în caz contrar sînt pasibili de sancționare și despăgubire, actele normative menționate stabilesc concret condițiile penalizării și reparării prejudiciului material cauzat bibliotecii.

Termenul de restituire a unei cărți împrumutate, după cum se știe, este fixat prin regulamentul interior de funcționare al fiecărei biblioteci și variază, în genere, între 12 și 30 de zile. Contravenția se naște în momentul cînd cititorul nu restituie cartea nici după 5 zile de la a doua avizare. În acest caz, el este pasibil de o sancționare cu amendă de 10—100 lei sau cu avertisment (art. 2 lit. a din *Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvîrșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală*).

Dar reglementările legislative ridică o seamă de probleme a căror lămurire ni se pare de interes stringent pentru bibliotecari. Înainte de aceasta, ne vom ocupa succint de organizarea evidenței cărților nerestituite la timp. Procedeu cel mai practic, uzitat în majoritatea bibliotecilor, este, desigur, păstrarea fișelor de cititor sau a plicurilor cu fișele de carte (la bibliotecile care aplică accesul liber la raft) în scadențarul termenelor de împrumut. Aici, fișele sînt orînduite pe despărțitoare (31 de diviziuni, corespunzător zilelor calendaristice ale lunii), după termenele de restituire. În felul acesta, se obține zilnic o evidență a cărților care trebuie să se întoarcă la bibliotecă. Spre exemplu, în ziua de 1 martie, cititorul I. Popescu împrumută o carte; termenul de împrumut fiind, să zicem, de 15 zile, fișa sa de cititor va fi așezată în diviziunea zilei de 15 martie. Dacă, pînă la acea dată, cititorul nu a prezentat cartea sau nu a solicitat prelungirea termenului de împrumut, fișa acestuia va fi scoasă și păstrată într-un sertar în care se găsesc fișele cititorilor restanțieri. În mod obligatoriu, fiecare carte va fi însoțită de *foaia de termen*²⁾, care prezintă avantajul de a aminti mereu cititorului data la care trebuie să fie restituită cartea.

Procedînd astfel, vom avea o evidență clară a cititorilor permanenți și a restanțierilor, mult mai practică decît evidența în ordine alfabetică, a numerelor de înscriere ale cititorilor sau pe brigăzi de producție, întrucît scutește bibliotecarul de răsfoirea zilnică a sute de fișe.

1) Nestorescu, Horia. *Ancheta noastră. Recuperarea cărților împrumutate*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 11, nov. 1965, p. 662—665.

2) Nu este neapărat necesară folosirea unui imprimat special. E suficient un sfert de coală de hîrtie, lipită pe coperta a doua a cărții, pe care se specifică data restituirii cărții. Bibliotecile care nu au astfel de foi de termene le pot introduce pe măsura împrumutării cărților.

Întocmirea și expedierea avizărilor

Imprintate pentru avizări. Actualmente, cei mai mulți bibliotecari folosesc cărți poștale pe care se aplică o ștampilă conținând textul avizării. Aceste cărți poștale sînt procurate prin mijloace de la buget (art. 3 b), iar adeseori de la cititori. Folosirea unor astfel de înștiințări este însă dezavantajoasă, întrucît lipsește o dovadă a expedierii și primirii lor de către destinatar. Consemnarea datei expedierii pe verso fișei de cititor nu constituie o probă juridică. Unele biblioteci raionale au deschis caiete de expediție a înștiințărilor, semnate și ștampilate de oficiul poștal local, pentru fiecare lot de cărți poștale expediate. Cîteva biblioteci expediază înștiințările recomandat, cu aviz pentru confirmarea primirii. Procedeu pare, într-adevăr, ideal, dar este costisitor. Cea mai adecvată soluție constă totuși în expedierea înștiințărilor *recomandat*, fără aviz pentru confirmarea primirii deoarece există o dovadă certă a primirii lor — semnarea borderoului de expediție al oficiului poștal respectiv de către cel care le primește.

Mult discutata problemă a cheltuielilor necesare expedierii avizărilor, trebuie să-și găsească o rezolvare unică. Din punct de vedere financiar, bibliotecile nu sînt ordonatoare de credite (bineînțeles, cu excepția bibliotecilor regionale); ele au un plan de cheltuieli unde sînt inserate spre evidență sumele de care pot dispune scriptic. Bibliotecile nu manevrează, deci, bani lichizi, toate operațiunile financiar-contabile fiind efectuate, pentru ele, de către sfatul popular tutelar. Cheltuielile de corespondență se includ în planul de cheltuieli al bibliotecii (art. 3 b.). În limitele sumelor prevăzute, sfatul popular pune la dispoziția bibliotecii *efecte poștale* (timbre, cărți poștale etc.). Nu trebuie să existe biblioteci raionale, orașenești sau comunale cărora să nu le fie alocate astfel de sume. Pentru a le obține, bibliotecile trebuie să le prevadă în proiectul planului de cheltuieli.

Operațiunile de expediție a avizărilor pot fi, la rîndul lor, simplificate. *Bibliotecile publice care nu au registratură proprie, vor expedia corespondența în mod legal, obligatoriu prin registratura sfatului popular de care aparțin*, așa cum procedează și celelalte instituții pendinte de sfaturile populare. Potrivit prevederilor H.C.M. nr. 719 din 1959, cheltuielile de corespondență se reduc în acest fel cu 0,20 lei per bucată. În plus, avizările se înregistrează în mai multe documente: borderoul înaintat de bibliotecă statului popular și ștampilat de registratura acestuia, registrul de ieșire a corespondenței sfatului popular (purtînd ștampila corespunzătoare cu numărul și data expedierii), borderoul de expediție (purtînd data și ștampila oficiului poștal respectiv).

Avizările destinate locuitorilor din aceeași comună vor fi consemnate într-un borderou și vor fi predate sfatului popular comunal, care va semna de primire și va asigura expedierea lor prin curierul sfatului. Primirea înștiințării de către destinatar va fi confirmată de semnătura acestuia în registrul de expediție a corespondenței sfatului popular sau — dacă înștiințările sînt făcute cu dovadă — prin semnarea acesteia.

Pentru a identifica, la nevoie, domiciliul cititorului în cazul cînd și l-a schimbat, fie în aceeași localitate, fie în alta și nu a anunțat, bibliotecarul va menționa în mod obligatoriu prenumele părinților, atît în registrul de înscriere a cititorilor, cît și în fișa de cititor.

Textul avizărilor. Uneori, restituirea cărților împrumutate depinde de autoritatea textului avizării. Într-un fel va acționa cititorul restanțier dintr-o comună în fața unei avizări care poartă sigiliul sfatului popular și altfel atunci cînd avizarea va purta semnătura bibliotecarului comunal. Contează și ținuta textului, conținutul lui. Ne pronunțăm pentru folosirea unor texte clare, cu autoritate, de tipul celor folosite, spre exemplu, de bibliotecile regionale Banat, București, Cluj, Tirgu-Mureș, de bibliotecile raionale Tirgoviște, Tulcea, Turnu-Severin. Indicată ar fi însă tipărirea avizărilor de către comitetele regionale de cultură și artă sau chiar tipizarea lor și tipărirea pe plan central, prin Editura de Stat pentru Imprimare și Publicații (E.S.I.P.).

Emiterea înștiințărilor. Punctualitatea în avizare are o importanță nu exclusiv administrativă; ea este de natură să educe cititorul, să-i creeze obișnuința de a restitui la timp cărțile împrumutate, să preîntîmpine eventualele

pierderi. Prima avizare va fi expediată imediat după expirarea termenului de împrumut și nu la intervale mai mari, chiar dacă bibliotecarul este de părere că cititorul prezintă siguranță. A doua avizare va fi trimisă la cel puțin 5 zile după prima — în cazul în care cititorul nu s-a prezentat. *Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvârșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală* prevăd, la art. 2, lit. e că „...se sancționează cu amendă de la 10—100 de lei... **NERESTITUIREA DUPĂ A DOUA AVIZARE**” (s.n.). Rezultă oare de aici că cititorul care se prezintă după prima avizare sau chiar înainte de avizare, dar a pierdut cartea, fără să o poată înlocui, este exonerat de sancțiune? Autorul unui articol, publicat în revista noastră, s-a mai pronunțat împotriva unei asemenea interpretări, susținând în mod just că „...din moment ce cititorul a declarat că nu mai posedă cartea și-a anulat dreptul să mai fie așteptat pînă la a doua avizare care apare ca inutilă, iar datoria lui de restituire devine imediată și imediat sancționabilă deoarece trecerea timpului nu ar mai schimba nimic, oricît de mult s-ar prelungi³⁾”. Din moment ce cititorul a declarat că a pierdut cartea și declarația sa trebuie consemnată în scris (separat sau direct în procesul-verbal de contravenție), nu i se va trimite a doua avizare, care este inutilă. Rațiunea pentru care legiuitorul a introdus prevederea executării a două avizări nu este alta decît aceea de a-i da timp cititorului să prezinte cartea împrumutată (sau o altă ediție cumpărată de el). A extinde această prevedere și la cititorul care a pierdut cartea însemnează a face un bun serviciu cititorului de rea-credință. Spre a scăpa de sancțiune, acesta se prezintă singur la bibliotecă și își „recunoaște” culpa de a fi „pierdut” cartea înăuntru termenului de 10 zile pe care îl dau cele două înștiințări. Așadar, cititorului I. Popescu, care împrumută o carte la data de 1 martie și nu o restituie, să spunem în cele 15 zile, i se vor întocmi imediat înștiințările. Prima va fi expediată la 16 martie. Dacă în termen de 5 zile, deci pînă la 21 martie nu restituie cartea sau nu se prezintă pentru a prelungi termenul de împrumut, sau pentru a declara că a pierdut-o, i se va întocmi, la 22 martie, a doua și ultima avizare, care-i dă un nou termen de 5 zile, adică pînă în ziua de 27 martie. Neprezentîndu-se nici după a doua avizare, în ziua de 28 martie i se va întocmi proces-verbal de contravenție. În concluzie, dacă cititorul aduce cartea între 16 și 27 martie sau se prezintă în această perioadă și solicită un termen de păsuire spre a o procura, nu i se va întocmi proces-verbal de contravenție (evident, în cazul cînd aduce cartea în cadrul termenului de păsuire). Dacă însă nu se prezintă înăuntru acestui termen sau se prezintă fără cartea respectivă, incontestabil că i se va întocmi proces-verbal de contravenție.

Se poate întîmpla ca cititorul să restituie cartea după a doua avizare. În acest caz, biblioteca va stabili, în funcție de timpul care a trecut de la data împrumutului, de cititorul respectiv, de cartea împrumutată, dacă i se va aplica amendă sau avertisment. Potrivit articolului 7, alineatul 2 din Decretul nr. 184/1954 „Avertismentul nu poate fi aplicat decît dacă contravenția săvîrșită este de minimă importanță și se apreciază că cel care a săvîrșit contravenția nu va mai repeta fapta, chiar fără aplicarea amenzi”. În ipoteza că cititorului i s-au întocmit forme de contravenție și acestea au fost înaintate comisiei pentru rezolvarea proceselor-verbale de constatare a contravențiilor de pe lîngă sfatul popular (aceste comisii au fost constituite conform articolului 19 litera b din Decretul nr. 184/1954), biblioteca poate primi cartea, dar va înștiința comisia în vederea anulării sumei aferente despăgubirii.

Dacă, înainte sau după avizare, cititorul declară că a pierdut cartea, i se va da un termen pentru a o procura (din librărie, anticariat, librăria „Cartea prin poștă” etc.). Poate fi acceptată și o altă ediție, cu condiția să fie mai recentă și să aibă un preț mai mare sau cel puțin egal cu prețul cărții împrumutate. Altfel, va plăti diferența de preț. Nu are importanță dacă numărul volumelor ediției prezentate este mai mare sau mai mic (Spre exemplu: *Mizerabilii* de Victor Hugo a apărut, în 1960, în 3 volume, iar în 1962, în 5 volume). Cărțile înlocuite de cititor vor primi un număr nou de inventar. Bibliotecarul va opera în registrul inventar scăderea cărții împrumutate citi-

3) Chloralla, Constantin, *Cărți pierdute sau nerestituite?* Căluza bibliotecarului, 18. nr. 7, iul. 1955, p. 431—432.

torului (anulind cu roșu datele acelei cărți), iar la rubrica observații va consemna numărul de inventar al cărții prezentate de cititor.

În împrejurarea că cititorul nu găsește cartea respectivă, i se va dresa proces-verbal de contravenție conform articolului 11 din *Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvârșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală*. Bibliotecarul va menționa valoarea cărții și va propune cuantumul amenzii, în limitele stabilite de lege.

Întocmirea procesului-verbal de contravenție

Procesul-verbal de contravenție se întocmește numai de către bibliotecă și va cuprinde — în mod obligatoriu — datele prevăzute în articolul 12 din *Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvârșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală*.

Stabilirea valorii cărții nerecuperate. Potrivit *Instrucțiunilor*, prețul cărții nerestituite se fixează „...la prețul de vânzare a cărții în librărie, dacă se mai găsește de vânzare, sau, la prețul de vânzare practicat sau stabilit de unitățile de anticariat pentru cărțile care nu se mai găsesc de vânzare, dacă acest preț este mai mare decât cel de vânzare în librărie” (art. 21). Secțiile de împrumut ale majorității bibliotecilor raionale — și cu atât mai mult bibliotecile comunale — nu posedă exemplare rare ale cărților care, eventual, în anticariat, ar avea un preț de vânzare, mai mare decât cel din librărie. De aceea, în majoritatea cazurilor, valoarea cărții nerecuperate specificate în procesul-verbal de contravenție va fi identică celei înscrise pe cartea respectivă.

Stabilirea amenzii. Mulți bibliotecari au nedumeriri în această problemă. Potrivit articolului 14 din *Instrucțiunile pentru constatarea și sancționarea contravențiilor săvârșite în legătură cu activitatea artistică sau culturală*, amenda se aplică de către comisia pentru rezolvarea proceselor-verbale de constatare a contravențiilor, care funcționează pe lângă sfaturile populare raionale sau orășenești. Cuantumul amenzii se propune de către bibliotecă, singura în măsură să aprecieze real cazul cititorului respectiv. În limitele prevăzute de lege, amenda se stabilește pe baza următoarelor criterii:

- Valoarea (prețul) cărții;
- Raritatea cărții în bibliotecă și în comerț (unicat, epuizată);
- Dacă cititorul este adult sau copil;
- Prezumția de bună sau rea-credință (uneori, bibliotecarii constată că,

în spatele declarației de pierdere a cărții, se ascunde de fapt însușirea ei, mai cu seamă în cazul celor rare);

— Dacă cititorul a mai pierdut sau nu cărți împrumutate, grija pe care o manifestă față de ele, punctualitatea restituirii.

După întocmire, procesul-verbal va fi prezentat cititorului pentru semnare. În cazul când refuză, va semna ca maritor orice altă persoană prezentă, eventual un salariat al bibliotecii. În ipoteza că cititorul refuză să-și recunoască semnătura de pe fișa de cititor sau de pe fișa de carte, declarând că el nu a împrumutat respectivul titlu, i se vor întocmi forme de contravenție. Cititorul este liber să-și apere cauza în fața instanțelor judecătorești, care vor aprecia prin expertiză veridicitatea susținerilor sale.

Evidența cărților împrumutate cititorilor copii este similară celei folosite pentru cititorii adulți, cu deosebire că, la înscriere aceștia sînt obligați să prezinte acte de identitate ale părinților. Sînt cazuri cînd părinții nu pot însoți copiii la înscriere; în această ipoteză este indicat ca bibliotecile să trimită acestora fie fișa de cititor, fie o declarație-tip prin care aceștia se obligă să răspundă pentru eventualele pierderi de cărți de către copiii lor. În declarația tip vor fi trecute datele de identitate ale părintelui respectiv și numărul fișei de cititor a copilului. Potrivit dreptului comun, minorii nu răspund de faptele lor, astfel încît bibliotecarii nu vor încheia procese-verbale de contravenție pe numele copilului care nu a restituit cartea, ci pe al mamei dintre părinți. Acesta este răspunzător pentru faptele copilului său și repară prejudiciul material adus bibliotecii.

O dată cu întocmirea proceselor-verbale de contravenție, care se înaintează, în trei exemplare, comisiei pentru rezolvarea proceselor-verbale de constatare a contravențiilor de pe lângă sfatul popular raional sau orășenesc, misiunea bibliotecii în problema recuperării încetează. (Bibliotecile comunale vor înainta aceste procese-verbale comisiilor raionale, prin sfatul popular comunal).

Rezultă că bibliotecarii vor trebui să facă dovada expedierii avizărilor în timpul cerut de lege și a întocmirii proceselor-verbale de contravenție, pentru că în caz contrar, sînt considerați răspunzători pentru valoarea cărților nerestituite.

Comisia pentru rezolvarea proceselor-verbale de constatare a contravențiilor va confirma sau va infirma (motivată) procesele-verbale dresate de bibliotecă și va întocmi, încheierea respectivă. Ea va trimite o încheiere și o copie a procesului-verbal (în viitor, va trebui ca acestea să fie de asemenea tipizate), cititorului respectiv, care în termen de 15 zile, urmează să achite, la C.E.C., suma indicată (amendă, despăgubire, cheltuieli de urmărire) în contul sfatului popular. Cititorul nemulțumit de procesul-verbal de contravenție sau de încheierea comisiei, poate depune, în același termen, o plîngere la tribunalul popular. În cazul cînd chitanța de plată nu este depusă în termenul stabilit, comisia va da în debit cititorul respectiv la secția financiară, care va proceda la executarea silită, conform *Decretului nr. 221 din 1960*⁴⁾.

Biblioteca va opera în registrul inventar scăderea cărților nerecuperate numai după confirmarea numărului de debit, de către comisia pentru rezolvarea proceselor-verbale de contravenție sau direct de către secția financiară, indiferent dacă aceasta a încasat sau nu suma respectivă.

Considerăm cu totul improprie practica acelor sfaturi populare care delegă bibliotecarii să încaseze ei înșiși costul cărților nerecuperate. *Biblioteca nu este un organ financiar și nu are competența de a încasa contravaloarea cărților sau amenda.*

În momentul de față, bibliotecile depun eforturi pentru recuperarea cărților nerestituite încă cu ani în urmă. Aplicarea întocmai a normelor legislative va ușura mult sarcina lor și în această direcție am intenționat și noi să-i ajutăm prin indicațiile de față. Este nevoie însă, în continuare, de o intervenție mai directă a sfatului popular în acțiunea de recuperare, aceasta fiind în interesul apărării colecțiilor bibliotecilor.

Comitetele regionale de cultură și artă, bibliotecile regionale au, la rîndul lor, un rol hotărîtor în apărarea integrității fondurilor bibliotecilor publice pe care le îndrumă. Ele trebuie să analizeze situația din rețea, mai ales în bibliotecile comunale, să organizeze instruirea bibliotecarilor, să asigure imprimările necesare și să antreneze sfaturile populare locale în acțiunea de recuperare a cărților din bibliotecile pe care le tutează.

Horia NESTORESCU

⁴⁾ Procedura obținerii titlului executoriu prin notariatele de stat, reglementată conform Decretului nr. 387 din 1952, republicat în 1955, este nu numai greoaie — datorită multor formalități cerute — dar și extrem de costisitoare. În plus, executarea silită a cititorilor restanțieri se realizează, pînă la urmă, tot prin secțiunea financiară, conform *Decretului nr. 221 din 1960*! Din acest motiv, și pentru că există o reglementare specială în acest sens (H.C.M. nr. 583/1960), nu este cazul a fi aplicată procedura notarială.

Despre fișele tipărite

Biblioteca Centrală de Stat a îmbunătățit treptat procesul de editare a fișelor tipărite, a ajuns astăzi să se integreze cu promptitudine în ritmul editorial, să scurteze timpul de selecționare a titlurilor, de multiplicare și expediție a fișelor. De la un an la altul, a crescut procentul de acoperire cu fișe, încît, în prezent, fișele celor mai importante cărți ajung, în general, în timp optim la îndemîna bibliotecarilor. Prin repetate raționalizări, conținutul și aspectul fișelor au fost, de asemenea, îmbunătățite. Fișele tipărite conțin suficiente date pentru a fi adaptate unor scopuri diferite, pot fi folosite pentru orice gen de cataloage și, ca urmare, sînt accesibile oricărei categorii de bibliotecă. Ele contribuie la unificarea metodelor de lucru în catalogare și impun pe o cale mai sigură aceleași reguli de descriere.

Se cere însă din partea editorilor fișelor o responsabilitate sporită, un stil de muncă bine precizat, criterii ferme de selecție și stabilitate în folosirea elementelor de descriere. Dacă, în general, există consecvență în această direcție (nu ni se pare necesară simplificarea descrierii și clasificării fișelor destinate bibliotecilor de masă, procesul de creștere a acestor biblioteci fiind destul de rapid), mai sînt cazuri în care un plus de atenție ar fi binevenit. Pe fișe, de pildă, nu este menționat cuprinsul culegerilor decît atunci cînd acestea conțin materiale ideologice. Considerăm că procedeul trebuie extins. Pe unele fișe ale cărților traduse din alte limbi, se menționează titlul original al lucrării, în timp ce altele nu conțin acest element. Fără să fie vorba de omisiuni grave, inconsecvența este totuși supărătoare.

Și în privința clasificării ar mai fi cîte ceva de făcut. Mai întîi, ar trebui adoptată aceeași clasificare atît de către editori, cît și de către beneficiari. Biblioteca Centrală de Stat trebuie să aducă la cunoștința bibliotecilor schimbarea unor puncte de vedere, simplificările pe care le efectuează etc., pentru a nu crea nedumeriri și pentru a nu dezdădăcina practica unitară care a fost cîștigată.

Se manifestă, uneori, inconsecvențe în adîncimea și ramificarea clasificării. Dacă e bine ca lucrările științifice să aibă o clasificare dezvoltată, în schimb clasificarea literaturii beletristice și la alte domenii nu se impune decît în foarte puține cazuri. Folosirea unei clasificări cît mai ramificate pune adesea cititorii în fața unor fișe încărcate, cu paralele de cifre, care, cel puțin la prima vedere, derutează. (Vezi fișa cărții lui Apitz, Bruno. *Gol între lupi*. Buc., Editura tineretului, 1961).

Avîndu-se în vedere interesul pe care îl manifestă bibliotecile față de fișele tipărite, acestea ar putea descrie și unele manuale, cursuri și lucrări de nivel superior care pentru bibliotecile de învățămînt și regionale reprezintă un procent mare din totalul achizițiilor. De asemenea, bibliotecile de masă și cele școlare ar primi cu satisfacție fișe pentru mai multe titluri din literatura destinată celor mici.

Un pas cu adevărat important în direcția sprijinirii bibliotecilor în munca de organizare a unor cataloage care să reflecte cît mai fidel mișcarea culturală din țara noastră l-ar constitui tipărirea fișelor pentru periodice și pentru articolele din periodice. O asemenea operație, efectuată centralizat, ar economisi bibliotecarilor un volum considerabil de muncă și ar contribui la informarea mai completă a cititorilor. Desigur, problemele de ordin organizatoric care ar apare în acest caz ar fi ceva mai dificile decît pentru fișele cărților. Experiența Bibliotecii Centrale de Stat și a Centrului de documentare științifică al Academiei Republicii Socialiste România și a altor biblioteci mari cu privire la cercetarea periodicelor, este de natură să ușureze procesul tipării acestor fișe, începînd chiar din anul 1966. S-ar împlini astfel un vechi deziderat al bibliotecarilor și al cititorilor.

„Raftul liber” — Fișele tipărite

CONCLUZII

Două interesante articole¹⁾, publicate de revista noastră la începutul anului, au suscitat un astfel de interes în rândurile bibliotecarilor, încît discuțiile purtate în jurul lor²⁾ au alimentat aproape în permanență rubrica de „opinii” a aceleiași reviste.

Ecoul larg pe care l-au stîrnit dovedește stringența preocupărilor bibliotecarilor din bibliotecile publice — și nu numai din cele publice — pentru problemele satisfacerii cît mai depline a solicitărilor cititorilor și, ca atare, pentru înlăturarea, pe cît e posibil, a unor avataruri care stînjenesc încă comunicarea colecțiilor, pentru organizarea unui sistem de cataloage care să oglindească complet și multilateral fondurile de publicații, în vederea informării cititorilor.

Toate acestea sînt elemente principale ale acțiunii mai largi de ridicare a practicii bibliotecare cît mai aproape de nivelul cerințelor actuale. Încercînd să încheiem seria intervențiilor pe aceste teme, ne propunem să subliniem acele concluzii care s-au desprins cu destulă claritate, fie din textele publicate în revistă, fie din ardentele dispute din seminarii, ședințe de lucru, discuții cu bibliotecarii etc.

În legătură cu „raftul liber”, articolul lui W. Auerbach ca și lucrarea³⁾ care i l-a sugerat, au pus în discuție, în mod special, modalitățile de așezare a publicațiilor în sălile destinate accesului direct al cititorilor la rafturile cu cărți. În mod firesc, același subiect l-au abordat cu precădere și ceilalți preopinienți. Toți participanții la discuții au plecat însă de la premisa că noua metodă, modernă, adoptată de multe biblioteci din țara noastră, ca și de peste hotare, verificată de practică, este un bun cîștigat, care nu mai poate fi infirmat. Aceasta este o primă concluzie care se impune, ținînd seama că, la noi, se înregistrează încă o rezistență nemărturisită public, dar manifestă în ritmul scăzut în care se generalizează accesul liber în unele regiuni ale țării. Mai mult chiar, s-au ivit cîțiva bibliotecari, care, după aplicarea acestei metode, nu numai că n-au devenit propagatorii ei, ci regretă melancolic depozitul închis. Ce fapte, ce argumente motivează aceste rezerve?

În primul rînd, sînt cele de ordin material: raftul liber presupune un spațiu mai mare, mobilier adecvat, amenajări speciale, un personal mai numeros. În analiza situației concrete a fiecărei biblioteci publice, care își propune să reorganizeze împrumutul la domiciliu după metoda accesului direct, toate acestea sînt condiționări obiective, de care trebuie să se țină seama.

1) Auerbach, Willy. *Raftul liber în actualitate*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 1, ian. 1965, p. 33.

Raus, Nicolae. *Fișele tipărite*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 1, ian. 1965, p. 14.

2) Bădic, Constanța. *Așezarea cărților — o problemă principială*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 2, febr. 1965, p. 90.

Lengyel, Elvira. *Accesul liber la raft — un sistem unic*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 2, febr. 1965, p. 92.

Bilbo, Aurelia. *Tot despre aranjarea cărților*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 4, mart. 1965, p. 219.

Streche, Sevastița. *Instrumentele de informare și îndrumare a lecturii*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 4, mart. 1965, p. 220.

Agrigoroaiei, Eug. *Trimiterile de raft — o problemă tehnică*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 5, apr. 1965, p. 297.

Stoian, Radu. *Mai multă grijă la organizarea fondurilor*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 7, iulie 1965, p. 426.

Bahrim, Maria. *Despre fișele tipărite*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 9, sept. 1965, p. 550.

Stoica, Ion. *Despre fișele tipărite*. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 12, dec. 1965, p. 752.

3) Dima-Drăgan, Corneliu. *Unele aspecte ale aplicării accesului liber la raft*. Iași, 1964.

Pentru sălile cu rafturi libere, este obligatoriu, să se asigure un spațiu necesar, cam de două ori și jumătate mai mare decât cel afectat depozitelor obișnuite, iar la o frecvență sporită a cititorilor (cazul secțiilor pentru copii) chiar de trei ori. Practic, aceasta înseamnă că, pentru un fond de publicații de 5000—6000 de volume (cifra în jurul căreia se vor stabili, de pildă, bibliotecile comunale), sînt necesare suprafețe de 40—60 m.p., iar pentru bibliotecile raionale și orașenești, care pun în circulație prin secțiile de împrumut 10000—15000 de volume, 80—140 m.p. Orice încercare de organizare a raftului liber, fără această condiție „sine qua non”, va duce la rezultate negative, la compromiterea acțiunii.

Accesul direct presupune — deși nu în aceeași măsură — atît un mobilier adecvat, cît și amenajări specifice: este vorba de un anumit tip de rafturi, de mese pentru consultarea pe loc a publicațiilor, de scaune, fotolii etc., după cum este nevoie de mai multă lumină, căldură în timpul iernii, de garderobă obligatorie, de un aspect și o ambianță radical modificate.

Toate acestea nu necesită însă investiții materiale prea costisitoare, ci de altă natură: este nevoie mai degrabă de investiții în spiritul gospodăresc, de capacitate organizatorică, de talentul bibliotecarilor de a amenaja cu gust, primitor, distins, interioarele bibliotecilor. Pentru început, unitățile mai mici (comunale, orașenești, chiar unele raionale) pot utiliza, în sălile cu acces direct, rafturile tip cu care sînt dotate, după cum o nouă zugrăveală a acestor săli, o altă dispunere a luminii, a meselor, rafturilor și a celui alt mobilier, totul amenajat cu gust poate schimba fața fostelor depozite de cărți sau săli de lectură.

Mulți bibliotecari nu se hotărăsc pentru raftul liber și din alte motive. Teama unora pentru eventualele pierderi de cărți nu a putut fi înlăturată nici de experiența practică a celor care, organizînd bine accesul direct, nu înregistrează astfel de pierderi, după cum buna primire de care se bucură noua metodă în fața maselor de cititori, nu-i împiedică pe alți citiva bibliotecari, să susțină că cititorii sînt dezorientați și că preferă vechiul sistem. Astfel de argumente nu rezistă însă nici în fața logicii și sînt infirmate fără echivoc și de practică. Cu aceasta trecem la mult controversata problemă a așezării.

În cazul depozitelor închise, principalul în așezarea cărților constă în stabilirea cît mai precisă a locului fiecărui volum. În individualizarea, delimitarea cît mai exactă a „adresei” acestuia, de așa manieră încît să poată fi repede găsit de bibliotecar atunci cînd este cerut sau să-i fie regăsit locul cu ușurință, atunci cînd volumul este restituit. Cu totul altfel se pune problema în cazul raftului liber. De data aceasta, sistemul de așezare, care trebuie să păstreze și calitățile amintite mai sus, trebuie să fie conceput în funcție de cititor. Acestuia, cititorului, să i se ofere deci cărțile de așa manieră, încît să se poată orienta, fără ajutorul cataloagelor (deși acestea sînt obligatorii și în condițiile raftului liber), și să găsească ușor nu numai lucrarea pe care o caută, dar și altele în legătură cu problema pe care o urmărește. Așa cum afirmă Dima-Drăgan Corneliu în broșura sa: „*în condițiile raftului liber schema de așezare este principala formă de punere nemijlocită în valoare a fondului de publicații*”. Ca atare, pentru accesul direct, așezările formale nu pot fi luate în discuție, ci numai cele sistematice, tematice.

În țara noastră, s-a adoptat așezarea sistematic-alfabetică, după clasificarea zecimală, dat fiind că această clasificare, după care se întocmesc și cataloagele pe materii, sau care stă la baza sistemului de cotare și acum, în marea majoritate a bibliotecilor publice, este bine cunoscută la noi. În alte țări, unde clasificarea zecimală este mai puțin uzitată, bibliotecile publice organizează accesul direct la raft așezînd cărțile după alte sisteme de clasificare, de obicei tematice. Atît clasificarea zecimală, cît și alte sisteme de clasificare a publicațiilor nu rezolvă însă nici pentru cataloagele bibliotecilor toate legăturile, întreaga condiționare și interdependență dintre diferitele domenii ale științelor, tehnicii, culturii, artei etc. Cu atît mai mult nu se va putea realiza aceasta în așezarea publicațiilor, unde caracterul linear al oricărei clasificări este și mai evident, unde orice subdivizare este posibilă numai pe un singur plan și unde dispare și posibilitatea trimiterilor pe care catalogul — deși discontinuu — le realizează. Cum să se oglindească, de pildă, legăturile ciberneticii cu electrotehnica, cu biologia, fiziologia, logica, matematica, filozofia etc.? Dacă, în catalog, acest lucru mai e posibil în parte,

multiplicind fișa și plasind-o la aceste capitole, în așezarea publicațiilor așa ceva nu este, practic, posibil. În acest sens trebuie înțeleasă și afirmația lui W. Auerbach despre „lacunele sistemului de clasificare zecimală, ale cărei neajunsuri devin deosebit de pregnante în condițiile expunerii libere a cărților și ale accesului direct al cititorilor la raft”. După cum am arătat însă, soluții definitive care să rezolve complet problema nu sînt posibile și orice încercare de acest gen poate fi comparată cu quadratura cercului. „Complexele tematicoștiințifice” (Dima-Drăgan Corneliu), „grupajele care privesc aspectele aceleiași probleme” (E. Lengyel), „dispersarea aceleiași lucrări în diviziuni diferite” (Eugen Agrigoroaiei) sînt, după cum s-a văzut, mai mult decît criticabile, creează confuzii și încurcături în cotare, derutează cititorii. De aceea, acceptînd clasificarea zecimală, cu toate neajunsurile sale, să ne ținem cît mai aproape de structura ei, acceptînd punctul de vedere al colectivului Bibliotecii regionale din Iași ca o concluzie: „în aranjarea cărților la raftul liber, un principiu care s-a conturat destul de clar este acela al respectării, pe cît posibil, a clasificării zecimale”. Pentru ca acest lucru să se efectueze cît mai unitar, se impune însă realizarea propunerii făcută într-una din intervențiile publicate ca Serviciul metodologic din Biblioteca Centrală de Stat să editeze o schemă de așezare după clasificarea zecimală și s-o pună la dispoziția bibliotecilor publice. Semnatarul acestor rînduri își ia acest angajament în numele colectivului de metodiști.

Pînă la apariția acestei lucrări, se pot păstra apropierea de clase (1, 3, 9; 4 și 8; 5 și 6), contopirea unor subdiviziuni (economia agrară și industrială cu agricultura și industria, situația politică și economică etc.), dar operele clasicele marxism-leninismului trebuie să fie regrupate așa cum susține C. Bădic, Sevastița Streche și alții, adică toate la 3C, după cum o singură grupă e firesc să concentreze și biografiile.

Pentru a analiza și alte legături între diviziunile apropiate tematic sînt indicate unele trimiteri, fără să se abuzeze însă așa cum s-a mai afirmat. De asemenea se pot organiza expoziții sau rafturi tematice, dar și aici fără a considera raftul liber în întregime, drept o expoziție.

O anume schemă, o dată însușită, trebuie să oblige și la o cotare strictă, conformă cu schema publicațiilor. Din acest punct de vedere, este de observat că, în multe din materialele publicate (inclusiv broșura lui Dima-Drăgan Corneliu), s-au strecurat confuzii cu implicații foarte neplăcute în practică, afirmîndu-se că raftul liber, fiind o mare expoziție, permite aranjarea cărților în fel și chip, indiferent de cota lor, de adresa lor în raft. Se înțelege că, ducînd această idee pînă la ultimele ei limite, ne putem imagina ușor un raft liber pandantiv la turnul Babel.

În sfîrșit, tot atît de dăunătoare sînt și schimbările prea dese în schema de așezare a publicațiilor cu acces direct. Îmbunătățirile, îndreptările prea frecvente derutează cititorii, care, o dată obișnuiți cu un anume sistem, își caută publicațiile de care au nevoie în același loc.

FIȘELE TIPĂRITE

În legătură cu fișele tipărite, recitirea de către bibliotecarii raionali și comunalii a articolului de la care s-a pornit discuția va fi de natură să le atragă atenția în continuare asupra eforturilor care trebuie depuse pentru întocmirea cataloagelor de bibliotecă și a avantajelor pe care le oferă folosirea fișelor tipărite în această muncă. S-au făcut acolo îndreptărite observații în legătură cu stocarea fișelor tipărite, în timp ce bibliotecile sînt lipsite de cataloage, cu folosirea celor primite în cadrul abonamentelor, dar pentru care nu sînt achiziționate și cărțile respective etc. În intervențiile ulterioare acestui articol, toate aceste lucruri au fost trecute sub tăcere, deși ar fi trebuit să determine o adevărată campanie pentru organizarea colecțiilor și a cataloagelor, ca o cerință a actualei etape de dezvoltare a muncii bibliotecare. S-au făcut, în schimb, mai multe observații în legătură cu redactarea fișelor tipărite, cu ritmul expediției lor în bibliotecă, cu legitimitatea unor indici de clasificare, observații în general judicioase, de natură să ajute munca colectivului redac-

țional al fișelor tipărite din Biblioteca Centrală de Stat. În acest sens, s-au și luat unele măsuri pentru un control mai riguros al descrierilor și clasificărilor, pentru publicarea în revistă a unor precizări privind interpretarea tabelelor de clasificare zecimală, înlocuirea fișelor greșit editate etc.

Rămâne în discuție dacă, pe viitor, mai este utilă în fișele tipărite transcrierea centralizată a cotelor, dat fiind că multe biblioteci publice mai mari trec la așezarea principalelor lor colecții pe formate, alte biblioteci și secții de împrumut organizează accesul direct, care implică modificări în actualele tabele prescurtate etc.

Au fost reținute de asemenea propunerile privind simplificarea descrierilor și a clasificărilor pentru colecțiile de fișe care merg la bibliotecile mai mici: comunale, sindicale, școlare.

Propunerile privind introducerea fișelor de catalog în carte (separat sau în caseta tipografică), reorganizarea sistemului de expediție, ca și altele de acest gen, juste și cunoscute mai de mult, nu vor putea fi puse în practică în viitorul imediat apropiat. Pledoariile repetate pentru ele nu sînt însă inutile: ele ne vor apropia acest viitor, convingînd, în continuare, acolo unde mai este nevoie de această convingere.

În încheiere repetăm însă că esențialul în această problemă este folosirea colecțiilor de fișe tipărite de către toate bibliotecile care s-au abonat la aceste colecții, completarea lor cu fișe redactate pe loc pentru toți indicii de clasificare sau descrierile complementare, cerute de cataloagele sistematice și alfabetice, într-un cuvînt folosirea acestui mijloc extrem de prețios, pentru organizarea unor cataloage de bună ținută științifică.

A. LUPU

*Șeful Serviciului metodic
al Bibliotecii Centrale de Stat*

SIMPOZIONUL

„Analiza metodelor aplicate în documentare“

În zilele de 27—29 octombrie 1965, a avut loc la București primul simpozion pe țară dedicat problemelor activității documentare. Simpozionul a fost inițiat și organizat de către Centrul de Documentare Științifică al Academiei, cu sprijinul Bibliotecii Academiei și al altor unități și resoarte documentare din cadrul Academiei, în colaborare cu principalele centre de documentare și biblioteci științifice din țară. Au luat parte cercetători, documentariști, bibliografi, bibliotecari, redactori de la centrele de documentare și resoartele de documentare tehnico-științifică, de la marile biblioteci din țară, oameni de știință, tehnicieni, literați și alți beneficiari ai muncii de documentare.

Așa cum a remarcat acad. Aurel Avramescu în cuvîntul introductiv,

scopul simpozionului a fost de a prezenta analiza metodelor și mijloacelor folosite actualmente în unitățile de documentare din țara noastră în lumina sarcinilor stabilite de Congresul al IX-lea al partidului pentru intensificarea activității de cercetare științifică și promovarea progresului tehnic, de a releva noi metode moderne în documentare.

Cele 42 de referate prevăzute în programul simpozionului au abordat teme variate: *colectarea materialelor documentare; prelucrarea lor; înmagazinarea; regăsirea și utilizarea informațiilor; traducerea mecanică.*

Comunicările au adus contribuții de seamă la cunoașterea și lămurirea problemelor teoretice și practice ale informării și documentării în țara noastră și au fost urmate de ample discuții. Unele referate și discuții au avut ca obiect prezentarea și analiza situației, preocupărilor și tendințelor noi din domeniul activității de documentare depuse de alte țări și de organele internaționale de docu-

mentare. De un deosebit interes s-au bucurat comunicările și discuțiile privind: popularizarea metodelor noi folosite în munca de documentare tehnică a unor mari combinate și întreprinderi din țară (Săvinești, Iași, Timișoara, Oradea, Cluj); cerințele de informare și documentare ale cercetătorilor din cadrul Academiei.

Simpozionul a deschis perspectiva organizării unor viitoare consfătuiri pe țară, cu participare internațională, pentru adăncirea problemelor care se pun în noua disciplină și pentru cunoașterea mijloacelor tehnice destinate să ridice în mod considerabil productivitatea muncii de documentare.

Participanții la simpozion au vizionat o expoziție conținând principalele lucrări documentare care apar în țara noastră și au vizitat câteva unități documentare de o deosebită importanță din Capitală, ceea ce a contribuit la asigurarea caracterului concret, critic și constructiv al discuțiilor.

Valeriu Moldoveanu

Expoziție de incunabule

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România a organizat, în lunile octombrie-noiembrie, la Muzeul de artă feudală „Dim. Minovici” al Academiei o expoziție de 30 de incunabule venețiene.

Meșteri tipografi germani au adus tiparul în Italia, întâi la Roma și apoi la Veneția, unde Giovanni da Spira a publicat în 1469 prima carte tipărită la Veneția: *Epistolae ad familiares* (Scrisori către prieteni) de Cicero.

Dintre cărțile expuse, cea mai veche este *Commedia del divino poeta Dante Alighieri* (Divina Comedie), 1484,

comentată de Cristoforo Landino. Marii scriitori ai Renașterii participă în vitrinele Expoziției cu operele lor fundamentale: Francesco Petrarca, *Sonatti, Canzoni et Trionphi* (1486, 1497), Giovanni Boccaccio, *Genealogia Ioannis Boccatii* (1494).

Operele clasicilor greci și romani au alimentat din plin editurile și tipografiile în epoca incunabulară. Editorii și tipograful acestei perioade au fost artiști ai artei grafice, dar au fost și cărturari pasionați, care, ca să tipărească operele antichității, trebuiau să studieze manuscrisele vechi, să le compare, să le transcrie cu exactitate. Operele expuse ale lui Plutarh, *Vitae illustrium virorum* (1491), Ovidius *Metamorphosis* (1493), *Fastuorum libri* (1496), Aristophan, *Opera* (1498), Cicero, *De officiis* (1498) au stat la baza edițiilor moderne ale clasicilor.

În exemplarele expuse găsim numele unor celebri editori tipografi ca: Octavianus Scotus, Pelegrino Pasquale, Bernardinus de Monteferrato, Andreas Torresanus, Aldus Manutius ș.a. Discipoli ai lui Manutius au ajuns în țara noastră, aducând la Tirgoviște (1508) metode ale artei tipografice venețiene.

Expoziția prezintă și catalogul cu reproduceri din cărțile expuse. De asemenea, prezintă și mărcile tipografiilor venețiene.

Noi, astăzi, privim execuția grafică impecabilă, dar se cuvine să privim aceste incunabule în perspectiva timpului și a muncii grele desfășurate în etape succesive: colectarea manuscriselor, studiul lor, transcrierea, pregătirea tehnică a tipăririi, desenul literelor, turnarea lor în matrite, desenele ornamentației și ilustrației precum și xilogravarea lor. Privindu-le astfel, ne vom da seama de importanța unei expoziții de asemenea rarități care completează cunoștințele noastre într-un domeniu, în general, așa de puțin cunoscut.

Dan Simonescu

COMEMORAREA LUI VASILE ALECSANDRI LA TIMIȘOARA

Comemorarea a 75 de ani de la moartea lui Vasile Alecsandri a prilejuit bibliotecilor noastre manifestări interesante, avînd drept scop o mai largă popularizare a vieții și operei unuia dintre înaintașii de seamă ai luptei de emancipare socială și culturală a poporului român.

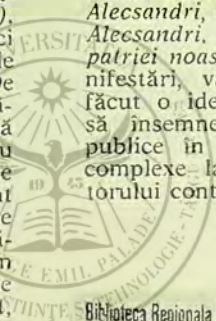
Dintre acestea s-a detașat însă inițiativa Bibliotecii regionale Banat, care a căutat să cinstească evenimentul printr-o contribuție substanțială. Este vorba, printre altele, de lucrarea: *Vasile Alecsandri. Pagini bănățene la a 75-a comemorare*, al cărei autor, Ion Iliescu (Cunoscut nouă printr-o lucrare anterioară: *Eminescu în Banat*), a reușit să strîngă în cele cîteva zeci de pagini ale volumului, mărturiile ale legăturilor poetului cu Banatul. De la primul contact cu meșteșurile bănățene, încă din anii tinereții, și pînă la șederile mai lungi, la Mehadia sau Băile Herculane, unde venea să se „curarisească”, Alecsandri a păstrat nestînsă dragostea pentru pîntecștile locuri de pe malurile Cernei (cărora le-a închinat cîteva poezii), cum și atașamentul față de oamenii pe care i-a cunoscut și care i-au arătat, cu fiecare prilej, o vie și nestrămutată admirație. Bazată pe documente mai vechi sau mai noi, cartea, fără a avea pretenția epuizării tuturor surșelor, are meritul de a sistematiza fapte și date, oferind publicului larg o lectură plăcută și, totodată, instructivă.

Publicarea acestei lucrări a fost urmată de o altă inițiativă laudabilă, anume, organizarea unei expoziții, în colaborare cu Biblioteca Universității Timișoara, expoziție ce a cuprins ediții rare, documente literare originale, reviste și publicații la care a colaborat scriitorul, fotocopii, precum și un bogat material documentar. Cele 200 de cărți în diferite ediții din opera poetului (dintre acestea 20 de ediții princeps), colecțiile de periodice la care a colaborat Alecsandri (*Dacia literară*, *România literară*, *Convorbiri literare*, *Familia*, *Transilvania*, *Luminătorul* ș.a.), au fost cercetate cu multă atenție de către vizitatori. Ei au avut, de asemenea, prilejul de a

viziona o serie de documente în fotocopii (peste 80), procurate de la Arhivele Statului, privind activitatea literară și cetățenească a „bardului de la Mircești”, un portret în creion din 1886 datorat Elenei Biju din Caransebeș, lucrare inedită, care au întregit suita interesantă a exponatelor.

Dar, poate, ceea ce a dat contribuție Bibliotecii regionale Banat la sărbătorirea poetului un caracter deosebit a fost organizarea, în cadrul expoziției, a unor expuneri, medaliaone, seri literare, urmărite cu viu interes de sute de cititori (printre altele, amintim de medalionul *Vasile Alecsandri, cîntăreț al frumuseșilor patriei noastre* ș.a.). Toate aceste manifestări, variate și atractive, ne-au făcut o idee despre ceea ce trebuie să însemne aportul unei biblioteci publice în organizarea unor acțiuni complexe la nivelul exigențelor cititorului contemporan.

C. O.

Biblioteca Regionala Banat - Biblioteca Universitatii Timisoara

organizează

într-o zi 26 septembrie 1965,
în sala de festivități a Casei
prietenilor româno-sovietice
din Timișoara,
Plaza Vasile Roulă nr. 3

EXPOZIȚIA Vasile Alecsandri

Expoziția cuprinde ediții rare, colecții literare originale, reviste și publicații la care a colaborat scriitorul, fotocopii, precum și un bogat material din ediții și documentar.

În sala de expoziție se vor organiza expuneri, medaliaone, seri literare, recitabil rit, după artelei program.

- sept. orate 17 Vasile Alecsandri, 75 de ani de la moartea sa. (Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara)
- 14 sept. orate 18 V. Alecsandri - Măștile și muzica. (Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara)
- 16 sept. orate 18 V. Alecsandri în meșteșurile bănățene. (Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara)
- 20 sept. orate 17 V. Alecsandri - Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara
- 24 sept. orate 17 V. Alecsandri în meșteșurile bănățene. (Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara)
- 26 sept. orate 18 V. Alecsandri - Căminul de cultură al Casei prietenilor româno-sovietice din Timișoara

Expoziția va dura până la 20 septembrie 1965. Orare de lucru 9 și 13

GALL, ERNÖ. **Intellectualitatea în viața socială.** Buc., Editura științifică, 1965. 366 p.

Ne aflăm în fața unei monografii cuprinzătoare, prima de această amploare consacrată problemei intelectualității, locului și rolului ei în viața socială. Autorul urmărește pe parcursul celor șapte capitole lămurirea citorva probleme importante: cine face parte din această categorie socială, când și în ce împrejurări a apărut ea în viața societății; locul și rolul intelectualității în diferite formațiuni social-economice, precum și raportul ei față de clasele și păturile sociale din aceste formațiuni; să dezvăluie schimbările petrecute de-a lungul istoriei în structura socială și în aspectul politic al acestei categorii.

Este oare intelectualitatea o clasă, o „elită aflată deasupra claselor”, o stare sau o pătură socială? Iată prima întrebare pe care și-o pune autorul și o rezolvă pe baza indicațiilor lui Marx, Engels, Lenin, polemizând cu diferiți reprezentanți ai concepțiilor antimarxiste, ca Hendrik de Man, Karl Mannheim, Theodor Geiger, Alfred von Martin. Intellectulitatea este o pătură socială ai cărei membri efectuează muncă intelectuală în mod profesionist, dar nu o categorie socială omogenă, ci o pătură care-și recrutează membrii din diferite clase, potrivit raporturilor istorico-sociale concrete. În același fel răspunde autorul și la o a doua întrebare, despre bazele existenței păturii intelectuale, în sensul că, explicația formării și a existenței ei se află în separarea muncii fizice de cea intelectuală, în contradicția născută între ele, această formă a diviziunii sociale a muncii fiind organic legată de nașterea proprietății private, a societății împărțite pe clase.

Între locul pe care-l ocupă intelectualitatea în societate și rolul ei social există o interdependență strânsă. În formațiunile social-economice antagoniste, o mare parte a intelectualității fiind legată de clasele stăpînitoare, rolul ei constă în servirea sistemului de exploatare în domeniile activității intelectuale. În anii de după primul și de după cei de-al doilea război mondial, când sub influența ideilor marxism-leninismului și ca ur-

mare a politici antiomane și anticulturale a oligarhiei financiare s-a intensificat radicalizarea unui mare număr de intelectuali, reprezentanții sociologiei burgheze au elaborat numeroase teorii despre rolul social al intelectualității, cu scopul de a bara procesul de radicalizare a păturilor intelectuale. Multe pagini ale lucrării sint consacrate polemicii cu sociologii care, stabilind locul și rolul social al intelectualității în afara claselor, susțin că intelectualii ar îndeplini în societate o misiune spirituală apolitică, propovăduiesc teza soartei „veșnic tragică” a cărturarilor sau mitul intelectualului răzvrătit, al intelectualului „veșnic distructiv”. Autorul polemizează de asemenea cu acel curent de largă circulație în sociologia burgheză care consideră pe intelectuali drept factori conducători ai societății moderne.

E. Gall consacră capitole separate intelectualității în orinduirea sclavagistă, în feudalism și în epoca formării relațiilor de producție capitaliste și a revoluțiilor burgheze, analizează relațiile dintre capital și munca intelectuală. Aceste capitole, bogate în informații enciclopedice, dezvăluie poziția, funcția și greutatea specifică deosebită a intelectualității în diferitele formațiuni social-economice. Datele prezentate demonstrează că numărul reprezentanților muncii intelectuale și locul lor în rîndul diferitelor grupări sociale — clase, stări, pături, ocupații — s-au schimbat o dată cu succesiunea orînduirilor istorice-sociale.

Ultimele capitole tratează despre mișcarea muncitorească și intelectualitate și despre intelectualitatea nouă a orînduirii socialiste. Se demonstrează pe baza unui bogat material din istoria mișcării muncitorești internaționale, că numai în cadrul mișcării muncitorești revoluționare, în luptele sociale conduse de partidele marxist-leniniste își găsește intelectualitatea menirea ei adevărată, numai în condițiile societății socialiste și comuniste poate să se desfășoare din plin o activitate creatoare, își găsească rezolvarea toate problemele sociale ale intelectualității. Impresionante sint paginile în care sint evidențiate înal-

tele calității morale, frumusețea personalității intelectualilor comuniști, luptători ai cauzei clasei muncitoare și omenirii progresiste.

Lucrarea cuprinde un tablou succint despre situația, locul și rolul social al intelectualității din țara noastră în diferite perioade istorice, atenția deosebită acordată de partidul nostru intelectualității, procesul de formare a intelectualității socialiste, educarea și îndrumarea intelectualității de către Partidul Comunist Român.

L. R.

GOGONEAȚA N., ORNEA Z. A. D. Xenopol. Concepția socială și filozofică. Buc., Editura științifică, 1965. 263 p.

În *Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.*, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la A. D. Xenopol în legătură cu industrializarea țării, îl caracteriza ca pe unul din numeroșii patrioți care, încă din secolul trecut, „animați de idealuri progresiste, de grijă pentru soarta țării, s-au preocupat să găsească soluțiile care să schimbe situația social-economică deosebit de grea a României din vremea lor”.

A. D. Xenopol (1847—1920) a fost o personalitate marcantă cu preocupări multilaterale și contribuții remarcabile în domeniul istoriei, filozofiei, sociologiei și economiei politice. Prin creațiile sale el a contribuit din plin la pătrunderea științei și culturii românești în circuitul valorilor universale. Nicolae Iorga, apreciind opera înaintașului său, arăta că ea „a reprezentat fără îndoială una din cele mai mari eforturi ale spiritului românesc aplicat la știință”.

Primele capitole (*Tabloul biografic și Anii formației spirituale. Primele manifestări publicistice*) cuprind o prezentare a vieții și operii lui Xenopol, relevând că opera sa, uitată și ignorată în bună măsură decenii de-a rândul, a început să se bucure de prețuirea pe care o merită de abia în anii puterii populare. Partea biografică se încheie cu un capitol despre raporturile lui Xenopol cu junimea și junimismul. Xenopol a fost primul bursier al societății ieșene, membru activ al ei timp de

un deceniu (pînă la 1875), colaborator asiduul al „Convorbirilor”, o vreme secretarul tehnic al Junimii, conferențiar de bază la prelecțiuni, unul din permanenții cenaclului. Nu pot fi negate, arată autorii, influențele ideologice junimiste asupra lui Xenopol, dar există deosebiri de vederi fundamentale între junimismul ortodox și concepția social-politică a viitorului istoric. Pe cînd junimismul încerca acreditarea ideii despre necesitatea evoluției lente pe cale prusacă, a României, Xenopol a exprimat opinii contrare care atestau o încredere tonică în evoluția rînduiri noastre social-economice.

Prin opera sa economică, Xenopol a adresat o chemare patriotică spre crearea unei industrii autohtone și a făcut un aspru rechizitoriu principiilor reacționare după care România trebuia să rămîna un veșnic hinterland agrar (cap. IV. *Concepția social-economică*). „Dacă nu voim să pierim... trebuie numaidecît să punem umărul la schimbarea stării economice a țării, și la aceasta nu se poate ajunge altfel decît prin crearea și încurajarea industriilor” — scria Xenopol.

Dorința lui Xenopol de a găsi rădăcinile reale ale istoriei, de a stabili legăturile fenomenelor istorice „cu temelgia pe care ele se înalță”, viața materială, i-a permis să ajungă la o orientare materialistă în cîteva probleme esențiale ale filozofiei (cap. V. *Teoria dezvoltării*). Dar, cu toate ideile sale realiste care l-au condus la rezultate parțiale juste, confirmate de dezvoltarea științei și a filozofiei, Xenopol nu a reușit să pună o temelie științifică edificiului istoriei atît din cauze gnoscologice — absolutizarea momentului dezvoltării, afirmarea opoziției metafizice „toate lucrurile sînt sau statornice sau schimbătoare” —, cît și din cauze sociale: presiunea exercitată de condiția sa socială, neputința de a accepta principiile materialismului istoric care prevesteau pieirea clasei pe care ideologic o reprezenta.

În consecință Xenopol, ca istoric (cap. VI. *Concepția asupra istoriei societății*), oscilează între unele principii materialiste, impuse de fapte sau de dezvoltarea științelor și altele cu caracter idealist, mai numeroase în acest sector al gîndirii sale. Pentru a demonstra caracterul contradictoriu al concepțiilor lui Xenopol, autorii analizează (cap. VII. *De la*

filozofia istoriei la istoriografie) două lucrări istoriografice definitorii, *Istoria românilor din Dacia traiană* și *Domnia lui Cuza Vodă*, arătând că, în ciuda limitelor idealiste ale teoriei factorilor, teoria sa asupra seriilor istorice, importanța dată principiului cauzalității au generat și consecințe pozitive în sfera istoriografiei.

Cercetarea concepțiilor social-politice și filozofice ale lui Xenopol în lumina metodologiei marxist-leniniste îi conduce pe autori la concluzia (cap. VIII. *Locul lui Xenopol în istoria gândirii*) că prin numeroasele valori progresiste ale gândirii sale, prin tezele filozofice materialiste, prin realismul și patriotismul convingerilor despre profilul economiei românești, el aparține tradițiilor înaintate ale culturii naționale, iar operele sale au avut un larg răsunet pe plan european.

L. Roșu

EFTIMIU, VICTOR. **Portrete și amintiri.** Buc., Editura pentru literatură, 1965. 523 p.

Contactul cu narațiunea degajată a unui scriitor care i-a cunoscut pe T. Maiorescu, Macedonski, Caragiale, D. Anghel, O. Goga, Șt. O. Iosif, Al. Vlahuță, Ilarie Chendi, E. Lovinescu, Cincinat Pavelescu, Al. Davilla, L. Rebreanu, B. Delavrancea, M. Sadoveanu, C. Nottara, A. Demetriade, T. Bulandra, N. Soreanu, Ion Livescu, De Max, I. Petrescu și pe mulți alții, scriitori, poeți, actori, într-un cuvânt artiști de mare răsunet, nu ne poate lăsa indiferenți. De cum ai întors primele pagini pătrunzi în mijlocul unei lumi pe care istoria literară și portretele științifice ale scriitorilor învățați sau citați, nu îi le furnizează.

Volumul strânge în capitolele sale (*Fum de fantomă, Amintiri și polemici, Magia cuvintelor, Spovedanii, Noi evocări*) nenumărate secvențe de viață autentică, trăită intens în slujba unui țel superior: arta. De multe ori potrivnică și vitregă creatorilor, năpădindu-i cu zeci de greutăți materiale din care abia se pot desluși, viața trăită de ei păstrează acea vibrație, acel zburcucum de flacără ce se consumă luminând și încălzind cu sacrificiul propriei sale

materii. Secvențele lui Victor Eftimiu, evocări de exemple, sint povestiri și pledoarii pasionante, care te cuceresc și trezesc ecouri.

Rînd pe rînd se perindă pe sub ochii cititorului copilăria plină de aspră culoare a venerabilului academician de azi, petrecută în munții Epirului, cu peisaje sălbatice, cu haiduci (care mai existau) și obiceiuri ciudate. Apoi amarnica pasiune a copilului pentru teatru — pasiune care nu-l va mai părăsi —, epopeea greutăților materiale, primele scrieri, succesul, călătoriile la Budapesta, Viena și Paris. Nu lipsește nici atmosfera celebrelor cafenele literare bucu-reștene unde se aduna boema și unde, între un aperitiv și fumul de țigară, sclipeau miracolele cuvintelor. Apoi cititorul înțelnește evocarea lui O. Goga, blajina personalitate a lui Slavici, figura sensibilă și generoasă a lui Al. Vlahuță, majestatea și geniul lui C. Nottara pe care-l vede evoluind în marile roluri ale repertoriului clasic, verva spumoasă de epigramist și improvizator a lui Cincinat Pavelescu, culisele revistelor vremii și multe alte secvențe vii menite să întruchipeze o odă închinată acelor făuritori de frumos.

Așa cum însuși autorul ne-o spune în *Cuvînt înainte*, n-are „pretenția ca aceste pagini să fie o istorie literară, ci numai schițe fugare amintind unele figuri care, la un moment dat, au dominat viața noastră culturală”. Și într-adevăr așa este. Aceste schițe fugare (secvențe cum le-am numit mai sus) au însă darul de a da istoriei literare un farmec anume pe care analiza științifică nu i-l poate da.

Reflectînd asupra scrierilor însumate în acest volum Victor Eftimiu remarcă:

„Poeții, pictorii, muzicanții de azi nu-și mai au cafeneaua favorită unde să se adune și să stea ore-ntregi la taifas. Fiecare dintre ei are o locuință, un birou, un atelier unde lucrează. Statul a dat fiecăruia câte-o însărcinare, o ocupație, un adăpost într-un cămin de odihnă, într-o casă de creație.

Boema literară de odinioară nu mai există. Dar nu-i duce nimeni dorul! Memorialistii o înfrumusețează în paginile lor duioase, fără să-și dea seama că ce era frumos atunci era propria lor tinerețe, cortegiul ei de năzuințe, de speranțe, melancolia sărăciei lor, platonica bucurie a citorva

strofe publicate într-o revistă, într-o gazetă din cind în cind, în așteptarea gloriei supreme".

Era o așteptare trepidantă și plină de cheltuirea sufletului pe care paginile lui Victor Eftimiu ne-o înfățișează cu prisosință.

Dorin Iancu

VELEA, NICOLAE. Paznic la armonii. Buc., Editura tineretului, 1965. 247 p.

Ne aflăm în fața unui nou volum de schițe și povestiri al lui Nicolae Velea, unul din tinerii prozatori români a cărui creație îl definește ca personalitate artistică remarcabilă și cu posibilități de amplificare viitoare.

Manifestînd o predilecție deosebită pentru genul scurt al prozei, Nicolae Velea aduce în literatura noastră un fel aparte de schiță. O schiță care, deși are un dinamism specific, nu este o proză „de situație, ci de semnificație”, cum remarcă criticul Paul Georgescu. Cu alte cuvinte în schițele lui Nicolae Velea întâmplările descrise poartă în ele un sens anumit care găsește ecou în conștiința cititorului. Fapte simple, adesea de o simplitate uimitoare, capătă în paginile autorului o vibrație particulară, care le înalță, le scoate din rîndul faptelor obișnuite. Acest proces, această vibrație, este tocmai semnificația pe care o capătă gesturile, vorbele.

Acest lucru se verifică pe deplin și în paginile schițelor și povestirilor strînse în noul volum sub titlul *Paznic la armonii*.

Volumul conține 17 schițe ale căror titluri (uneori surprinzătoare), vădesc preocuparea pentru narațiune. Lucruri simple, pline de duioșie și viață vibrantă se petrec în *Noapte, În treacăt, Ochelari cu împrumut* (schiță dedicată poetului Nichita Stănescu, poate tocmai pentru afinitatea ce o are cu versurile acestuia), *Răgaz întins, După soare, Întîlnire tîrzie, Bucurie, Drumul, Odihnă, Paznic la armonii* (care dă și titlul volumului), și în celelalte schițe. Cît de plină de tăcere și gînduri este simpla întîmplare a lui Benone din *Răgaz întins*, a acestui Benone — copil stîngaci și nepriceput — orfan de mamă. Cît

de duioasă este spaima lui pentru nepriceperea cu care a păzit vaca la păscut lăsînd-o să treacă hotarul și să i-o confîște isprăvnicelul. Somnul sub podea, de spaima bății tătăului, blîndețea părintelui care-l descoperă bolnav și-l îngrijește, toate sînt lucruri a căror semnificație deplină a cititorului o descoperă la sfîrșitul lecturii, punînd cap la cap micile întîmplări pe care le neglija. Dar întîmplările, oricît ar fi ele de mărunte, nu pot trece neobservate de cititor. Un simplu cuvînt, undeva într-o frază, îl face să le rememoreze.

Oricine citește aceste schițe se va afla în miezul unor lucruri știute, dar cărora parcă abia atunci le descoperă existența adevărată.

I. Doru

DOUA MONOGRAFII DIN SERIA „MARI INTERPREȚI”*

D. Popovici-Bayreuth este una din cele mai complexe și mai pasionante figuri de artiști interpreți români din plejada glorioasă a cîntăreților pe care țara noastră i-a dăruit marilor scene lirice de pe glob. Inzestrat cu o frumoasă voce de bariton, stăpîn pe o tehnică desăvîrșită a cîntului, om de largă cultură, el a fost timp de două decenii unul din artiștii lirici sărbătorîți în toate teatrele de operă ale Europei. Turneul său în Statele Unite ale Americii, cu celebrul dirijor Walter Damrosch, a însemnat un triumf al cîntărețului și, în același timp, o glorie pentru țara sa. „Sînt român”, a afirmat el de cîte ori i s-a oferit prilejul, rămîinînd profund atașat de arta și cultura românească, al căror animator a fost pînă la sfîrșitul vieții.

Cartea descoperă și pune în lumină momentele viei din cariera artistului, plină de lupte și obstacole, dar plină și de numeroase satisfacții profesionale consemnate în presa mondială.

Cercetătorul exigent care ar răsfoi arhiva vîlei lui Wagner „Wahnfried” din Bayreuth ar descoperi numele cîntărețului român alături de al lui

* Sbircea, George. *D. Popovici-Bayreuth, Cîntărețul pribeg*. Buc., Editura muzicală, 1965, 264 p.

Demeter-Grozăvescu, Mira și Voledî. *I. Tralan Grozăvescu*. Buc., Editura muzicală, 1965, 268 p.

Hans Richter, Felix Mottl, Julius Kiuese, Richard Strauss etc. Siegfried Wagner, fiul marelui compozitor german îi recunoaște printr-o scrisoare eponimul de „Bayreuth“ iar Cosima Wagner, care nu a manifestat prea multă căldură față de alți interpreți ai operei soțului său, îi acordă o atenție deosebită.

După întoarcerea la Cluj, în apogeul carierei sale artistice, D. Popovici-Bayreuth devine unul din animatorii de seamă ai vieții noastre muzicale din perioada începuturilor. Ca director al Operei din Cluj, ca sfătuitor al tinerilor artiști lirici, cîntărețul pe care gloria scenelor mondiale nu-l denaturase cu nimic, contribuie la ridicarea gustului estetic al vremii, anticipînd o nouă înțelegere a muzicii la noi.

Monografia de față e scrisă sub inspirația cuvintelor marelui cîntăreț care, încă din tinerețe spunea: „Să ai o mie de inimi și tot atîtea brațe, ca să poți strînge la piept omenirea întreagă“.

După monografiile *Giacomo Puccini, Rossini sau triumful operei bufe, Johann Strauss și imperiul sferic al valsului, Tiberiu Brediceanu în slujba muzicii românești și Haricléa Darclée*, George Sbircea îmbogățește literatura noastră muzicologică și portretistica noastră literară cu o carte de frumoasă ținută.

★

Viața lui Traian Grozăvescu se pretează la romanțare și la dramă. Cîntăreț de renume mondial, alintat al publicului meloman din capitala Austriei, dispărut așa de timpuriu ca victimă a unei drame familiare, marele interpret se înscrie ca un clasic al artei noastre lirice alături de tenorii *Giovani Dumitrescu și Grigore Gabrielescu*, baritonii *Dimitrie Popovici-Bayreuth și Jean Atanasiu*, bașii *George Folescu și George Niculescu-Basu*, sopranele *Margareta Nuovina-*

Iamandi, Haricléa Darclée, Elena Drăgulinescu-Stinghe, Aca de Barbu etc.

Autorii au întocmit această monografie pe baza însemnărilor proprii și documentelor adunate personal de marele cîntăreț. Deosebit de interesante sînt relațiile sale în legătură cu spectacolele de operă în care a cîntat alături de cei mai de seamă interpreți din vremea sa.

Traian Grozăvescu este originar din Lugoj, oraș cu o intensă viață muzicală, neobișnuită pentru un oraș de provincie. După ce-și face primele studii muzicale aici, viitorul tenor urmează Conservatorul din Cluj, la clasa de canto a profesorului Ionel Crișianu.

Debutează, sub auspiciile lui D. Popovici-Bayreuth, în rolul lui Pinkerton din *Madame Butterfly* de Puccini. Peste puținii ani este angajat la *Volkoper* din Viena unde are un succes triumfal. O plăcută coincidență face ca debutul său pe scena operei vieneze să aibă loc într-un moment cînd toate rolurile principale din *Paiate* să fie deținute de români: soprana *Viorica Ursuleac*, baritonul *Jean Athanasiu*, dirijorul *Jean Bobescu*.

De la *Volkoper* a trecut la Opera de Stat din Viena și de aici pe cele mai vestite scene din lume. Dar ceea ce trebuie reținut din această amplă expunere este faptul că deși un nume european, ca artist liric Traian Grozăvescu nu și-a uitat niciodată patria. În numeroase turnee și chiar în stațiuni întregi cîntărețul a cîntat pe scenele românești iar peste hotare, nu de puține ori, a interpretat cîntece populare românești și compoziții de autori români.

Pasionantă, cu ușoare romanțări, scrisă la nivelul accesibil al amatorilor de operă, cartea dedicată lui Traian Grozăvescu se recomandă de la sine.

Emil Manu

CALENDAR

1 IANUARIE 1959 — A avut loc victoria revoluției populare cubane.

★

1 IANUARIE — S-au împlinit 85 de ani de la moartea (1881) lui LOUIS AUGUSTE BLANQUI, revoluționar francez, comunist utopic (n. 1805).

— 150 de ani de la nașterea (1816) lui ANASTASIE FATU, medic și naturalist român (m. 1886).

★

4 IANUARIE — 125 de ani de la nașterea (1841) chimistului român PETRU PONI, renumit prin lucrările sale în domeniul chimiei minerale (m. 1925).

★

7 IANUARIE — 85 de ani de la nașterea (1881) lui ION MINULESCU, poet și prozator român simbolist (m. 1944).

★

Minulescu, Ion. *Versuri*. Editura pentru literatură, 1964, 259 p.; Minulescu, Ion. *Versuri* E.S.P.L.A., 1957, 259 p.

★

10 IANUARIE — 15 ani de la moartea (1951) romancierului american SINCLAIR LEWIS (n. 1885).

Vezi: *Călăuza bibliotecarului*, 18, nr. 1 (ian.), 1965. cop. III.

★

11 IANUARIE — 20 de ani de la proclamarea Republicii Populare Albania. (1946).

12 IANUARIE — 100 de ani de la moartea (1866) cărturarului român ARON PUMNUL, participant la revoluția din 1848 în Transilvania (n. 1818).

★

15 IANUARIE — 175 de ani de la nașterea (1791) lui FRANZ GRILLPARZER, poet și dramaturg austriac (m. 1872).

★

16 IANUARIE — 75 de ani de la moartea (1891) compozitorului francez LÉO DELIBES (n. 1836).

★

18 IANUARIE — Se împlinesc 145 de ani de când pandurii, avînd în frunte pe Tudor Vladimirescu, încep răscoala în Oltenia și Muntenia (1821).

★

21 IANUARIE 1924 — A murit V. I. LENIN.

★

23 IANUARIE — Se împlinesc 75 de ani de la nașterea (1891) lui ANTONIO GRAMSCI, militant de seamă al mișcării muncitorești italiene și internaționale (m. 1937).

Gramsci, Antonio. *Scrisori din închisoare*. Editura de stat pentru literatură politică, 1955. 327 p.

24 IANUARIE 1859 — Unirea Țărilor Române.

★

29 IANUARIE — 100 de ani de la nașterea (1866) lui ROMAIN ROLLAND, mare scriitor francez (m. 1944).

Rolland, Romain. *Goethe și Beethoven* (Marile epoci creatoare). Editura muzicală, 1963. 147 p.; Rolland, Romain. *Inimă vrăjită*. Vol. 1—3. Editura pentru literatură universală, 1964; Rolland, Romain. *Jean Cristophe*. Vol. 1—3. Ediția a 2-a. Editura pentru literatură universală, 1962; Rolland, Romain. *Pentru cine scrii?* Articole și evocări. E.S.P.L.A., 1955, 88 p.; Rolland, Romain. *Scumpă Sofia*. Scrisori adresate Sofiei Bertolini Guerrieri-Gonzaga. (1901—1932). Editura pentru literatură universală, 1964, 255 p.; Rolland, Romain. *Viața lui Beethoven*. Editura tineretului, 1959, 128 p.; Cuibuș, George. *Romain Rolland*. Editura tineretului, 1965. 296 p.

★

30 IANUARIE — 95 de ani de la nașterea (1871) scriitorului român GHEORGHE BRĂESCU (m. 1949). Brăescu, Gheorghe. *Scrieri alese*. Vol. 1—2. Editura pentru literatură, 1965; Brăescu, Gheorghe. *Șiște*. Editura tineretului, 1957. 251 p.; Brăescu, Gheorghe. *Secretul*. Editura tineretu-

lui, 1962. 256 p.; Brăescu, Gheorghe. *Vine D-na și D-l general și alte șiște*. E.S.P.L.A., 1959. 336 p.; Gheran, Nicolae, Gh. Brăescu. Editura pentru literatură, 1963. 279 p.

★

1 FEBRUARIE — 20 de ani de la proclamarea Republicii Populare Ungare. (1946).

★

3 FEBRUARIE — 70 de ani de la moartea (1896) scriitorului român NICOLAE BELDICEANU (n. 1844). Beldiceanu, Nicolae N. *Poezii*. Editura pentru literatură și artă a Uniunii Scriitorilor din R.P.R., 1950. 144 p.; Ursu, G. G. N. *Beldiceanu*. (Studiu monografic). Editura pentru literatură, 1961. 108 p.

★

7 FEBRUARIE — 35 de ani de la moartea (1931) compozitorului român ION VIDU (n. 1863).

Cosma, Viorel. *Ion Vidu*. Monografie. E.S.I.P., 1956, 78 p.

★

9 FEBRUARIE — 525 de ani de la nașterea (1441) poetului uzbek ALIȘER NAVOI (m. 1501).

Navoi, Alișer. *Versuri alese*. Cartea rusă, 1959. 352 p.

★

14 FEBRUARIE — 145 de ani de la moartea (1821) filologului și istoricului român PETRU MAIOR (n. 1761).

★

16 FEBRUARIE 1933 — În zilele de 15—16 februarie au avut loc eroice lupte ale muncitorilor de la Atelierele C.F.R. „Grivița”, conduse de P.C.R.

★

18 FEBRUARIE — 80 de ani de la moartea (1886) lui CONSTANTIN D. ARICESCU, istoric și publicist român, participant la revoluția din 1848 din Țara Românească (n. 1823).

★

20 FEBRUARIE — Ziua ceferiștilor.

★

21—23 FEBRUARIE 1948 — Au avut loc lucrările celui de-al VI-lea Con-

gres al P.C.R. (primul Congres al P.M.R.), la care s-a realizat unitatea deplină politică, ideologică și organizatorică a clasei muncitoare.

★

21 FEBRUARIE 1848 — La sfârșitul lunii februarie a apărut „MANIFESTUL PARTIDULUI COMUNIST” elaborat de K. Marx și F. Engels.

★

21 FEBRUARIE — Se împlinesc 90 de ani de la nașterea (1876) marelui sculptor român CONSTANTIN BRINCUȘI. (m. 1957).

Bănulescu, Ștefan, Purcaru, Ilie. *Colocvii*. Editura tineretului, 1964. 232 p.

★

25 FEBRUARIE — 125 de ani de la nașterea (1841) lui PIERRE AUGUSTE RENOIR, pictor, grafician și sculptor francez (m. 1919).

★

27 FEBRUARIE — 120 de ani de la nașterea (1846) lui FRANZ MEHRING, istoric și publicist german (m. 1919).

Mehring, Franz. *Despre materialismul istoric*. Editura de stat pentru literatură politică, 1957. 88 p.; Mehring, Franz. *Karl Marx. Istoria vieții sale*. Editura politică, 1959. 740 p.

— 115 ani de la nașterea (1851) lui SPIRU HARET, matematician și pedagog român (m. 1912).

★

6 MARTIE 1945 — Masele populare de la orașe și sate, sub conducerea P.C.R., au instaurat puterea democrat-populară în țara noastră.

★

8 MARTIE — Ziua internațională a femeii.

— Se împlinesc 100 de ani de la nașterea (1866) fizicianului rus P. N. LEBEDEV (m. 1912).

★

10 MARTIE — 110 ani de la nașterea (1856) scriitorului român PETRE DULFU (m. 1953).

Dulfu, Petre. *Isprăvile lui Păcală*. Editura tineretului, 1960. 160 p.

— 85 de ani de la moartea (1881) lui CEZAR BOLLIAC, poet, publicist și om politic român din generația de la 1848 (n. 1813).

Bolliac, Cezar. *Opere*. Vol. 1—2. E.S.P.L.A., 1956; Bolliac, Cezar. *Opere alese*. Editura de stat, 1950. 295 p.; Bolliac, Cezar. *Pagini alese*. Editura tineretului, 1961. 312 p.; Bolliac, Cezar. *Pagini alese*. E.S.P.L.A., 1959. XXVIII + 308 p.

★

11 MARTIE — 30 de ani de la moartea (1936) lui GARABET IBRĂILEANU, critic și istoric literar român (n. 1871).

Ibrăileanu, Garabet. *Pagini alese*. Vol. 1—2. E.S.P.L.A., 1957; Ibrăileanu, Garabet. *Adela*. Editura pentru lite-

ratură, 1963, XXXII + 192 p.; Ibrăileanu, Garabet. *Studii literare*. Editura tineretului, 1962. 248 p.; Bratu, Sorin. *Ibrăileanu, omul*. Editura tineretului, 1959. 216 p.; Dima, Al. *Concepția despre artă și literatură a lui G. Ibrăileanu*. E.S.P.L.A., 1955. 120 p.; Piru, Alexandru. *Opera lui G. Ibrăileanu*. E.S.P.L.A., 1959. 264 p.

★

14 MARTIE 1883 — a murit KARL MARX, întemeietorul socialismului științific, genialul conducător și învățător al proletariatului din lumea întreagă.

★

17 MARTIE — 25 de ani de la moartea (1941) lui NICOLAE TITULESCU, om politic și diplomat român (n. 1889).

★

18 MARTIE — Se împlinesc 100 de ani de la nașterea (1866) compozitorului român D. GEORGESCU-KIRIAC, cercetător al folclorului muzical (m. 1928).

— 95 de ani de la proclamarea Comunei din Paris (1871).

★

19 MARTIE — Se împlinesc 125 de ani de la nașterea (1841) lui IOSIF VULCAN, întemeietorul teatrului românesc din Transilvania și redactorul revistei „Familia” (m. 1907).

★

20 MARTIE — 80 de ani de la nașterea (1886) poetului român GEORGE TOPİRCEANU.

Topirceanu, Gheorghe. *Opere*. Vol. I—2 [Ediția a II-a] E.S.P.L.A., 1955—1956; Topirceanu, G. *Opere*. Vol. II — Proză. E.S.P.L.A., 1955. 231 p.; Topirceanu, George. *Opere alese*. Vol. I—2. E.S.P.L.A., 1959; Topirceanu, Gheorghe. *Scrieri alese*. Editura tineretului, 1959. 384 p.; Topirceanu, Gheorghe. *Balada unui greier mic*. Editura tineretului, 1965. 72 p.; Topirceanu, Gheorghe. *Balade vesele și triste*. [Versuri și proză]. Editura tineretului, 1963. 280 p.; Topirceanu, Gheorghe. *Balade vesele și triste și*

alte poezii. Editura pentru literatură, 1961. XXIII + 344 p.; Topirceanu, George. *Topirceanu G. La vinătoare*. Editura tineretului, 1955. 30 p.; Topirceanu, George. *Poezii*. Editura pentru literatură, 1962. 299 p.; Topirceanu, George. *Poezii*. Ediția a 3-a adăugită. Editura tineretului, 1957. 132 p. Topirceanu, George. *Rapsodii de toamnă*. Editura tineretului, 1957. 30 p.; Topirceanu, Gheorghe. *Versuri și proză*. E.S.P.L.A., 1959. XLV + 288 p.

★

29 MARTIE — 140 de ani de la nașterea (1826) lui WILHELM LIEBKNECHT, militant al mișcării muncitorești germane și internaționale (m. 1900).

★

30 MARTIE — 20 de ani de la moartea (1946) scriitorului român VICTOR ION POPA, animator al teatrului nostru (n. 1895).

Vezi: *Călușa bibliotecarului*, 18, nr. 6 (iun.), 1965. p. 382.

★

31 MARTIE — 75 de ani de la nașterea (1891) poetului român ION PILLAT (m. 1945).

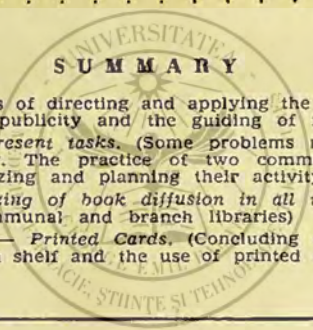
Pillat, Ion. *Poezii*. E.P.L., 1965. 145 p.

В Н О М Е Р Е

<i>Массовая деятельность библиотек. (Ориентация и применение методологии массовых мероприятий с книгой в ансамбле форм пропагандирования литературы и помощи читателям в выборе книг)</i>	705
Беатриса АРИОН: <i>На уровне актуальных заданий. (Некоторые задачи в связи с планированием деятельности библиотек. Опыт организации деятельности и перспективных планов работы в двух сельских библиотеках Брашовской области)</i>	731
А. ГРУНБЕРГ: <i>Организация обращения книг по всем селам сельского центра. (Отношения между библиотекам сельских центров и их отделениями)</i>	737
Атанасе ЛУПУ: <i>„Свободная полка” — Печатные карточки. (Выводы из дискуссий на страницах журнала об организации свободного доступа к полкам и о использовании печатных карточек выискуемых центром)</i>	753

EXTRAIT DU SOMMAIRE

<i>L'activité culturelle-éducative des bibliothèques. (L'orientation et l'application de la méthodologie des actions culturelles-éducatives avec le livre dans le contexte des formes de propagande de la littérature et de l'orientation de la lecture)</i>	705
Beátrice ARION: <i>Au niveau des tâches actuelles. (Quelques problèmes de la planification de l'activité des bibliothèques. L'expérience de deux bibliothèques communales de la région de Braşov dans l'organisation de leur activité présente et son jalonnement pour l'avenir.)</i>	731
A. GRÜNBERG: <i>L'organisation de la circulation du livre dans tous les villages de la commune. (Les relations entre les bibliothèques communales et leur filiales)</i>	737
Athanase LUPU: <i>L'accès libre au rayons — les fiches imprimées. (Conclusions en marge des discussions portées par l'intermédiaire de la revue sur l'organisation de l'accès libre aux rayons et sur l'utilisation des fiches imprimées, éditées centralement).</i>	753

<i>Mass activity of libraries. (Ways of directing and applying the methodology of mass actions concerning book publicity and the guiding of reading)..</i>	705
Beatrice ARION: <i>Meeting the present tasks. (Some problems referring to the planning of libraries' activity. The practice of two communal libraries of the Braşov Region in organizing and planning their activity)</i>	731
A. GRÜNBERG: <i>The organizing of book diffusion in all villages of a country. (Relationship between communal and branch libraries)</i>	737
Atanase LUPU: <i>„Open Shelf” — Printed Cards. (Concluding of discussions carried in our review on the open shelf and the use of printed cards).</i>	753

С I-го (январьского) номера за 1966 г. журнал КЭЛЭУЗА БИБЛИОТЕКАРУЛУЙ будет выходить под названием РЕВИСТА БИВЛИОТЕЧИЛОР (Библиотечный журнал).

À partir du No. 1 (Janvier) 1966, la revue CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI s'appelera REVISTA BIBLIOTECILOR

From the 1st of January 1966 on, the periodical Călăuza bibliotecarului (The Librarian's Guide) will have its name changed to REVISTA BIBLIOTECILOR (The Libraries' Review).

COLEGIUL DE REDACŢIE: BAICULESCU George, GRUIA Ştefan (redactor şef), GRÜNBERG Aron (redactor şef-adjunct), IOVANOV Eugen, LUPU Atanase, MIRONESCU Nicolae, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUŞ Nicolae, TOMESCU Mircea

COPII!
VENIȚI LA BIBLIOTECĂ

Model de afiș realizat de Balogh Ludovic

ABONAȚI-VĂ PE ANUL 1966 LA REVISTA „ALBINA”

În coloanele revistei apar săptămînal reportaje despre viața nouă în satele de pe întinsul patriei noastre, articole și însemnări despre activitatea cooperativelor agricole de producție.

În fiecare număr cititorii vor putea găsi articole, reportaje și informații despre activitatea cultural-artistică de masă, povestiri, schițe și poezii, precum și un bogat material despre noutățile din știință și tehnică. Revista publică cu regularitate vești de pe tot globul și o pagină de satiră și umor.

Costul abonamentului este de

13 lei

6,50 lei

3,50 lei

pentru 12 luni

pentru 6 luni

pentru 3 luni

Începînd cu numărul 1 din 1966,
revista noastră va apare sub titlul

REVISTA BIBLIOTECILOR

Revista apare lunar.

Costul unui abonament anual
este de 36 lei.

Pentru a vă asigura integritatea
colecțiilor, încheiați abonamente
pe întreg anul 1966.

41 000

INDICE DE MATERII
AL REVISTEI
„CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI”
PE ANUL 1965

01. SEP. 2023

Fiecare articol figurează la o singură rubrică.

Numerele unite prin două puncte reprezintă, cel dintâi numărul revistei iar cel de-al doilea, pagina la care începe articolul.

În fiecare rubrică, articolele sînt aranjate în ordinea paginilor la care au apărut. Recenziile și notele bibliografice sînt așezate în ordine alfabetică. În rubricile: Biblioteci comunale și satești,... școlare,... raionale,... regionale,... sindicale,... tehnice,... universitare au fost incluse numai articolele cu caracter monografic. Celelalte articole, referitoare la diferite aspecte din activitatea acestor biblioteci, au fost incluse la subiectele respective.

ACCESUL LIBER LA RAFT

1. „Raftul liber” în actualitate (Willy Auerbach). 1 : 33

2. Așezarea cărților — o problemă principală (Constanța Bădic). 2:90

3. Accesul liber la raft, un sistem unic (Elvira Lengyel). 2:92

4. Tot despre aranjarea cărților (Aurelia Bibo). 4:219

5. Instrumentele de informare și îndrumare a lecturii (Sevastița Streche). 4:220

6. Trimiterile de raft — o problemă tehnică (Eug. Agrigoroaiei). 5:296

7. Mai multă grijă la organizarea fondurilor (Radu Stoian). 7:426

8. Raftul liber și îndrumarea lecturii la sate (Marin Stoenescu). 11:678

9. „Raftul liber” și „fișele tipărite” (Atanase Lupu). 12 : 753.

Vezi și : 64

ACTIVITATEA METODOLOGICA A BIBLIOTECILOR

10. Însemnări pe marginea buletinelor informative ale bibliotecilor (V. Auraru). 7 : 404.

11. Totul în seama metodiștilor ? (Beatrice Arion). 10:586

12. Perspective noi, cerințe sporite. Cîteva coordonate ale îndrumării metodologice a bibliotecilor publice (Athanasie Lupu). 11:641

13. Preocupări metodologice (Emil Olaru). 12 : 745.

Vezi și : 14, 60, 66, 67, 84, 86, 91, 127, 155, 179, 183, 272

Vezi și : Metodologia activității bibliotecilor.

ALEGERILE DE DEPUTAȚI ÎN MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ ȘI SFATURILE POPULARE

— activitatea bibliotecilor în campania electorală

14. În întîmpinarea alegerilor. 1:1

15. Activitate intensă — bogată în conținut. 2:65

Vezi și : 42

AMENAJARI DE LOCALURI

16. O nouă sală de lectură (Virginia Sănăucanu). 11:684

Vezi și : 71

ANIVERSARI ȘI COMEMORARI

17. Dacia literară. Iași, 1840 (George Baiculescu). 1:45

18. Anton Pavlovici Cehov (1860—1904). (Tatiana Nicolescu). 1 : 47

19. Helvétius (1715—1771) (Radu Pantazi). 1:49

20. Karel Čapek (1890—1938) (Emil Suter). 1:51

21. Ioan Bianu în amintire (acad. P. Panaitescu-Perpessiciu). 2:108

22. Ioan Bianu (1856—1935) (George Baiculescu). 2:111
23. Anton Bacalbaşa (1865—1899). 2:115
24. Asztalos István (1909—1960). 2:116
25. Hortensia Papadat-Bengescu (1876-1955). 2:117
26. Selma Lagerlöf (1856—1904). 2:118
27. Nicolae M. Filimon (1819—1865) — Schiță biobibliografică (George Baiculescu). 3:175
28. Panait Istrati (1884—1935) (Alexandru Talex). 4:241
29. Emil Zola (1840—1902). 4:243
30. Aristofan (450—389 î.e.n.). 4:244
31. Alphonse Daudet (1840—1897) (H. Zalis). 4:245
32. Dante. (1265—1321). (Titus Pirvulescu). 5:305
33. Dante în România (George Baiculescu). 5:307
34. Tezaurul argezean (Nicolae Miromiroiu). 6:344
35. Vasile Alecsandri după, 75 de ani (acad. P. Panaitescu-Perpessiciu). 8:504
36. Vasile Alecsandri — schiță bibliografică (George Baiculescu). 8:507
37. 10 ani de la înființarea I.A.A.L.D. (C. V. Roske). 10:624
38. George Bengescu (Alice Sterescu). 10:627
39. Ioan Piurariu-Molnar (Pavel Binder). 10:631
40. Centenarul revistei „Familia” (George Baiculescu). 11:687
41. Simpozion organizat cu ocazia centenarului revistei „Familia” (Ion Potopin). 11:689

Vezi și : 46, 149

BIBLIOGRAFIE

42. Bibliografie tematică pentru manifestări cu cartea închinată alegerilor (Ion Potopin). 2:69
43. Cîteva probleme actuale ale bibliografiei naționale retrospective (Dan Bugeanu). 2:82
44. Realizări și cerințe în activitatea bibliografică (Ion Stoica). 4:204
45. Literatura agricolă în sprijinul producției (Gheorghe Pall). 4:210.
46. Un curs de bibliografie balcanică al lui Nicolae Iorga (Alexandru Duțu). 11:685

Vezi și : 22, 27, 33, 36, 38, 55, 56, 58, 86, 94, 107, 115, 167, 168, 170, 171, 172, 227, 228, 230, 231, 233, 234, 237, 238, 240

Vezi și : Informarea bibliografică

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

Vezi și : 21, 22, 43, 44, 180

BIBLIOTECA CENTRALA DE STAT A REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

47. Biblioteca Centrală de Stat a împlinit 10 ani de activitate. 6:334

Vezi și : 12, 44, 123

BIBLIOTECARI

— profiluri

Vezi : 21, 22

Vezi și : Formarea profesională a bibliotecarilor.

BIBLIOTECI ALE SINDICATELOR

48. Cititorii au cuvîntul. 1 : 42
  49. Ingineri și tehnicieni — propagandiști ai cărții (Ionella Alexandrescu). 4:230
  50. Aspirația spre cultură. Citiți? — Da, desigur! (Horia Nestorescu). Lectura — adevărată pasiune (Zenovia Radu). 6:336
- Vezi și : 62, 82, 102, 141, 142, 179, 268, 269, 270

BIBLIOTECI COMUNALE ȘI SAȚEȘTI

51. Organizarea circulației cărții în toate satele comunei (A. Grünberg). 12:737
- Vezi și : 8, 11, 60, 61, 83, 85, 121, 123, 126, 154, 179, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 192, 193, 271, 272, 276, 277, 278

BIBLIOTECI DE PESTE HOTARE

52. Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S. a împlinit 250 de ani. 1:44
53. Bibliotecile din Franța (Livia Băcîru). 4:235
54. Copiii, tineretul și cartea. Din experiența Bibliotecii populare orășenești din Praga (Rudolf Malek). 9:562
55. Seminarii consacrate bazelor cunoștințelor bibliografice. 10:620
56. Coordonarea activității bibliografice în bibliotecile sovietice. Pe marginea unor culegeri de articole (Natalia Protopopescu). 11:690
57. Vești din R. P. Bulgaria. 11:692

Vezi și : 175, 232

BIBLIOTECI DIN INSTITUTE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR

58. Bibliotecile universitare și problema valorificării moștenirii literare (D. St. Petruțiu). 1:24
59. „Centralizare-descentralizare” în bibliotecile de învățămînt superior (Nicolae Oancea, Dumitru Muster). 8:494

Vezi și : 16, 44, 92, 95, 100, 109, 140

BIBLIOTECI FILIALE

60. Îndrumarea bibliotecilor afiliate (Nagy Ioan). 4:232
61. Cum e mai bine ? [Raid-anchetă] (Maria Milcu). 12:744

Vezi și : 51, 271

BIBLIOTECI MOBILE

62. Cu cartea la locul de muncă (Zenovia Radu). 1:21
63. Din activitatea bibliotecilor mobile (Constantin Velcu). 3:154

Vezi și : 269

BIBLIOTECI PENTRU COPII

64. Secția pentru copii a Bibliotecii regionale Ploiești. Condiții mai bune pentru lectură (Simona Nistor). 2:86
65. Delimitare și colaborare (Ilie Stanciu). 11:657

Vezi și : 54

BIBLIOTECI RAIONALE ȘI ORĂȘENEȘTI

66. Biblioteca raională Satu-Marc (Irina Șerban). 5:301
67. La înălțimea cerințelor actuale (Ion Holban). 8:470

Vezi și : 5, 11, 13, 85, 88, 138, 156, 179

BIBLIOTECI REGIONALE

68. O problemă de actualitate — organizarea internă (Nedelcu Oprea). 3:145

Vezi și : 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 64, 65, 84, 85, 88, 156, 179, 182

BIBLIOTECI ȘCOLARE

69. Biblioteca școlară și predarea literaturii (Florian Crețeanu). 5:304

70. Rolul bibliotecii în viața școlii (Liviu Moscovici). 9:541

Vezi și : 65.

BIBLIOTECI ȘTIINȚIFICE ȘI DOCUMENTARE

71. Biblioteca Teleki-Bolyai (Ana Lețitița Cernci). 9:543
72. Biblioteca documentară a teatrului din Constanța (Victoria Georgescu). 10:608

Vezi și : 52, 107, 139, 176, 181

BIBLIOTECI TEHNICE

Vezi și : 82, 92, 101, 102, 268, 269, 270

CARTEA

73. Gînduri despre cărți. 9:524, 9:531, 9:537, 9:555
74. Cugetări despre cărți. 10:595, 10:605

CATALOGAGE DE BIBLIOTECA

Vezi : 229

CATALOGARE

Vezi : 104, 123

CENTRE DE DOCUMENTARE

75. Centrul de documentare științifică din Iași (Nicolae Mironescu). 2:81
76. Metodologia elaborării publicațiilor centrului de documentare științifică al Academiei. (Virgil Stancovici). 7:411

Vezi și : 108

CERCURI DE CITIT

Vezi : 15, 271

CITITORI

Vezi : 12, 276, 277, 278

CLASIFICARE

77. Clasificarea pe fațete (Constantin Comorovski). 1:27
78. Lămuriri asupra unor clasificări (Constanța Boeru). 3:167
79. Clasificări corecte (Constanța Boeru). 10:616

Vezi și : 6, 7, 104, 106, 123, 125, 235

Vezi și : Clasificarea zecimală

CLASIFICAREA ZECIMALĂ

80. Metode de lucru în tehnica clasificării zecimale (Clio Racoviță). 5:294
81. Revizuirea indicilor clasei „Lingvistică, filologie” în cadrul C.Z.U. (Const. Comorovski). 8:497

Vezi și : Clasificare

COLABORAREA ÎNTRE BIBLIOTECI

82. Cooperarea — o problemă de actualitate. Consfătuirea bibliotecarilor din Regiunea București (Horia Nestorescu). 10:590

Vezi și : 75, 95, 100, 105

COLECTIVUL OBSTESC AL BIBLIOTECII

Vezi : 49, 63

COMPLETAREA FONDURILOR DE PUBLICAȚII

83. Proporție și calitate în completarea colecțiilor (Dumitru Negreanu). 4:200
84. Completarea colecțiilor din bibliotecă (N. R.). 5:303

Vezi și : 12, 65, 66, 67, 126, 182, 186

Vezi și : Fond de publicații

CONCURSUL BIENAL „BIBLIOTECA ÎN SLUJBA CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE”

85. Rezultate semnificative (Niculae Popa, M. Humă, Valeria Vranău, Dumitru Condrea, Ernest Bako). 4:224
86. Un bilanț pozitiv. 6:324

CONDUCEREA BIBLIOTECILOR (de către organele de stat și obștești).

87. Preocupări permanente. 1:4

Vezi și : 86, 271

CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C.R.

— în întâmpinarea Congresului

88. Mai aproape de cerințele oamenilor muncii. 6:321
89. În întâmpinarea celui de-al IX-lea Congres al Partidului. Recomandări pentru organizarea unei expoziții (Anatolie Cruher și Balogh Ludovic). 6:367

— în lumina documentelor Congresului

90. Perspectivele muncii noastre (Ștefan Gruia). 7:385
91. La masa rotundă — calitatea (Anne-Marie Mihiț). 7:395
92. Menirea cărții (acad. Demostene Botez; Munca bibliotecarului este o artă; Oliviu Gherman; Promptitudinea informării asigură jumătate din succesul muncii noastre de cercetare; Constantin Negulescu: O contribuție mai activă, mai calificată la propășirea științei; Ion Bilaniuc: Să se evite teoretizările sterile. Mai multe materiale cu aplicabilitate practică, imediată; Silvia Dumitru: Cititorii devin tot mai exigenți). (Sandu Naumescu, Beatrice Arion). 8:450
93. Documentele Congresului — izvor nesecat de inspirație și forță stimulative (Horia Nestorescu). 8:460

94. Documente ale Congresului al IX-lea al P.C.R. [bibliografie] 9:515

95. Menirea cărții (Eugen Frunză: Lectura poeziei face parte intrinsecă din educația estetică a oamenilor; Pia Atanasiu: Documentării trebuie să i se acorde o atenție și un sprijin deosebit; Nicolae Mironescu: Între toate bibliotecile trebuie să se realizeze o strinsă colaborare; Mircea Tomescu: Să înlăturăm paralelismele din activitatea bibliotecilor științifice). 9:517

Vezi și : 12, 67, 102, 106, 107, 108, 140, 169, 176, 182, 192, 194

CONSERVAREA COLECȚIILOR

96. Caseta pentru stasuri și tipărituri pe foi volante (Coșca Crețu). 4:217
97. Bolile cărților și combaterea lor (Nicolae Oancea). 9:556
98. Păstrarea colecțiilor în depozite (Nicolae Oancea). 10:612

Vezi și : 180

CONSTITUȚIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

99. Cartea marilor perspective. 9:513

DIFUZAREA CĂRȚII

Vezi : Edituri

DOCUMENTARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

100. Cerințe actuale în informarea și documentarea specialiștilor (Vasile Ordentlich). 2:77
  101. Simpozion pe probleme de documentare (Carol Peter). 2:80
  102. Documentarea și introducerea tehnicii noi. 5:257
  103. Folosirea bibliografiilor deschise (Cornelia Tăutu). 7:410
  104. O metodă de lucru în documentarea modernă — indexarea coordonată (Renato Verona). 7:414
  105. Cerințe actuale în informarea și documentarea specialiștilor (Valeriu Moldoveanu). 7:429
  106. Documentarea în științele sociale (acad. Aurel Avramescu). 10:577
  107. Documentarea în științele economice (Radu C. Demetrescu, Paul Caravia). 10:580
  108. Informarea și documentarea tehnică în industria bunurilor de consum (A. Manea). 11:653
  109. Informare cuprinzătoare, operativă (Ion Stoica). 11:680
- Vezi și : 75, 76, 82, 90, 95, 103, 274
275

EDITURI, DIFUZAREA CĂRȚII

111. Pentru o mai vie circulație a cărții. Reflecții pe marginea activității librăriei „Cartea prin poșta” (Dorin Iancu). 1:8
  112. Cartea românească în lume. 1:11
  113. Volume de reportaje apărute în Editura tineretului (Colecția „Patria noastră”). 3:141
  114. Biografia și colecția „Oameni de seamă” (Ileana Băncilă). 3:162
  115. Editarea cărții tehnice (Mihai Petre). 4:407
  116. Producția editorială — Realizări și perspective (Dan Răducanu). 8:475
  117. Colecția „Biblioteca pentru toți” 300 numere. 9:571
- Vezi și : 141, 142, 143, 150, 152, 153,
164

EDUCAȚIA ESTETICĂ

118. Literatura și educația estetică (Ion Pascadi). 10:601
  119. Cum să înțelegem literatura beltristică (H. Zalis). 10:606
  120. Bibliotecar, carte, cititor (H. Zalis). 11:670
- Vezi și : 95, 179

EDUCAȚIA SOCIALISTĂ

121. Influența cărții (Nic. Rauș). 5:263
- Vezi și : 89, 92, 141, 142, 143, 153,
154, 163, 169, 172, 173, 179

EXPOZIȚII

122. Expoziție de incunabule (Dan Simonescu). 12:757
- Vezi și : 89, 112

FIȘE TIPARITE

123. Fișele tipărite (Nicolae Rauș). 1:14
  124. Despre fișele tipărite (Maria Bahrim). 9:550
  125. Despre fișele tipărite (Ion Stoica). 12:752
- Vezi și : 9, 79

FOND DE PUBLICAȚII

126. Fondul de cărți al bibliotecilor din raion (Ion Ioniță). 9:532
- Vezi și : 51, 196, 197

FORMAREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARIILOR

127. Însușirea temeinică a profesiei (Beatrice Arion). 1:19
128. Pregătirea profesională a bibliotecarilor [în Regiunea Banat] (Mihai Ianculescu). 3:171
129. Pregătirea profesională a bibliotecarilor [în Regiunea Oltenia] (Constantin Grecu). 3:171
130. Pregătirea profesională a bibliotecarilor [în Regiunea Oltenia] (Niculae Popa). 3:172
131. Formarea viitorilor bibliotecari (grupaj de: prof. dr. Dan Simonescu, conf. univ. Barbu Theodorescu, lector univ. Nicolae Mironescu, lector univ. Ilie Stanciu, asistent univ. Corneliu Dima-Drăgan). 8:487
132. Curs de instruire (Ion Lenghel). 11:682

Vezi și : 82, 91, 92, 179, 272

Vezi și : Schimburi de experiență

FOTOREPORTAJE

- aspecte din biblioteci
133. Bibliotecile, focare ale culturii socialiste. 6:321
  134. Bibliotecile, focare ale culturii socialiste (fotomontaj). 7:400

135. Bibliotecile, focare ale culturii socialiste (fotomontaj). 8:464

Vezi și : 47

GHEORGHIU-DEJ, GHEORGHE

136. Amintirea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, veșnic vie în inima partidului, a clasei muncitoare, a poporului. (Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român). 3:131

INDICI

137. Indice de materii al revistei „Că-lăuza bibliotecarului” pe anul 1964. 1:Anexă.

IMPRUMUTUL INTERBIBLIOTECAR

138. Împrumutul interbibliotecar în Raionul Dej (R. Iarai). 1:38

139. Împrumutul de carte prin poștă (Constantin Urmă). 2:104

Vezi și : 111

INDRUMAREA LECTURII

Vezi : 5, 8, 50, 63, 65, 70, 121, 183, 193, 276, 277, 278

Vezi și : Lectura

INFORMAREA BIBLIOGRAFICĂ

140. Informarea bibliografică la Biblioteca Facultății de istorie din București (Maria Vulcu). 9:529

Vezi și : 10, 15, 44, 72, 100, 105, 109, 179

Vezi și : Bibliografie

INFORMAREA ȘTIINȚIFICĂ

Vezi : Documentare științifică și tehnică

ISTORIA BIBLIOTECILOR

141. Cartea și biblioteca în viața mișcării muncitorești din România (1870—1921). (I) (V. Petrișor, L. Matei). 5:288

142. Cartea și biblioteca în viața mișcării muncitorești din România (1870—1921). (II) (Vasile Petrișor, Lucian Matei). 7:420

143. Cartea și biblioteca în viața mișcării muncitorești din România (1870—1921). (III) (Vasile Petrișor, Lucian Matei). 8:499

144. Cărți pentru popor. Al. Vlahuță, George Coșbuc, Mihail Sadoveanu și problemele lecturii în mediul rural (Corneliu Dima-Drăgan). 9:551

Vezi și : 52, 71

ISTORIA CĂRȚII

146. Prima carte tipărită în limba română (dr. Arnold Huttmann, Pavel Binder). 2:94

147. Povestea unei cărți sau... O carte cu poveste (Livia Bacîru). 2:97

148. Editarea anastatică în plină dezvoltare la Torino (Mario Ruffini). 4:248

149. Aldo Manuzio (Dan Simonescu). 10:624

Vezi și : 17, 33, 39, 40, 71, 122, 163,

274

LECTURA COPIILOR

150. Cărți pentru cei mai mici „citori” apărute în anul 1964 (Ioana Ricus). 1:30

151. Însemnări despre cărți și copii (Călin Gruia). 3:160

152. Literatură în colecțiile pentru școlari (Gh. Marin). 9:538

Vezi și : 69, 70

LECTURA TINERETULUI

153. Educația patriotică a tineretului. Colecția „Patria noastră” (Gh. Marin). 3:139

154. Preocupări pentru lectura tineretului (Elisabeta Dobrin). 3:156

155. Preocupări pentru lectura tineretului (Lidia Andriescu). 3:156

Vezi și : 50

LEGISLAȚIE (aplicarea ei în biblioteci)

156. Poate fi gestionar directorul bibliotecii? (Constantin Grigoraș). 1:34

157. Bugetul bibliotecilor (Constantin Grigoraș). 3:168

158. Cărți pierdute sau nerestituite? (Constantin Chioralia). 7:431

159. Recuperarea cărților (C. Negru și C. Marinescu). 9:548
 160. Regimul deplasărilor (Constantin Grigoraș). 9:549
 161. Recuperarea cărților împrumutate (Horia Nestorescu). 11:662
 162. Recuperarea cărților împrumutate. Aplicarea H.C.M. nr. 583 din 1960 (Horia Nestorescu). 12:747

LENIN, VLADIMIR ILICI

163. Opera lui Lenin în România (C. Mocanu). 4:193

LUNA CĂRȚII LA SATE

164. Luna cărții la sate — februarie 1965 (Elvira Popescu). 1:6
 165. Luna cărții la sate (D. R.). 2:101
 166. Manifestări în cadrul „Lunii cărții la sate” (E. L.). 3:170

MANIFESTARI DE MASĂ

167. Itinerar pe meridianele lumii. (A. Sufrin). 5:274
 168. „O lume întreagă” — roman de Radu Tudoran (C. Teodori). 5:281
 169. „Comuniștii”. Imagini literare din proză și poezie. 6:346
 170. „Triunghiul” — roman de Pop Simion (Valentin Doru). 6:353
 171. Cărți agrozootehnice de sezon (V. Dumitrescu). 6:360
 172. Itinerar pe harta României socialiste (G. Tarabega). 7:433
 173. Exigențe îndreptățite. Opinii cu privire la tematica manifestărilor de masă (Valentin Doru). 11:672
 174. Teme și bibliografia pentru popularizarea cunoștințelor științifice (I. M. Ștefan). 12:726

Vezi și: 42, 88, 166, 187, 190, 191, 193

Vezi și: Munca de masă a bibliotecarilor

MECANIZARE

175. Mecanizarea operațiilor de împrumut (Const. Comorovski). 4:215
 176. Mecanizarea și automatizarea documentării (Georgeta Lăzărescu). 9:525

METODOLOGIA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR

Vezi: Activitatea metodologică a bibliotecilor

MIJLOACE AUDIO-VIZUALE

177. Transmitem emisiunea... (Iulius Țundrea). 3:142
 178. Literatura pe „micul ecran” (Anton Iordache). 8:484

MUNCA DE MASĂ A BIBLIOTECILOR

179. Activitatea de masă a bibliotecii. 12:705

Vezi și: 13, 15, 62, 63, 86, 165

Vezi și: Manifestări de masă

ORGANIZAREA COLECȚIILOR

180. Colecțiile de hărți în bibliotecă (Ana Toșa Turdeanu). 3:165
 181. Așezarea cronologică a colecțiilor. Biblioteca Bruckenthal (V. Jugăreanu). 10:610

Vezi și: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 13, 64, 114

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR

182. Obiective actuale (Constantin Gilelea). 11:649
 183. La nivelul sarcinilor actuale. Munca cu cartea la sate în perioada de iarnă (Beatrice Arion). 12:731

Vezi și: 51, 67

PROPAGANDA CĂRȚII

— agrozootehnice

184. În lunile de iarnă (Cecilia Icleanu și Resa Petra). 1:36
 185. Manifestări cu cartea agrozootehnică (C. Vajnovski). 2:102
 186. Cartea agrozootehnică la Sivița (Costache Olăreanu). 4:227
 187. Cartea în sprijinul producției agricole (Ion Gh. Bădiță). 8:486
 188. Lucrări pentru specialiștii din agricultură (Valeriu Dumitrescu). 11:697
 189. Cartea agrozootehnică în comună (Florica Mocanu). 12:736

— beletristice

190. Considerații despre recenzare (Al. Dău). 4:208
 191. Recenzia și recenzentul (H. Zalis). 5:279

— social-politice

192. Propaganda literaturii politice în raionul Roman (Nic. Raus). 8:479

— științifice

193. Popularizarea cărții științifice (Elena Pricope). 2:103

— tehnice

194. Literatura tehnică pentru pregătirea examenelor de calificare (V. Barbu). 10:599

Vezi și: 14, 15, 45, 49, 62, 88, 89, 92, 115, 153, 177, 178, 179.

Vezi și: Munca de masă a bibliotecilor; Propaganda cărții; Recenzii.

PROPAGANDA VIZUALĂ

195. Afișe de popularizare a cărții. 11:677

Vezi și: 89

RAȚIONALIZAREA MUNCII DE BIBLIOTECA

196. Raționalizarea evidenței în bibliotecă (Anca Opreș). 10:596

197. Raționalizarea în bibliotecă II (Anca Opreș). 11:666

Vezi și: 68, 100, 104, 105, 123, 175, 176

RECENZII

— artă, muzică

198. Două monografii din seria „mari interpreți” (Emil Manu). 12:762

199. George Enescu (Emil Manu). 1:62

201. Mic lexicon — Compozitori și muzicologi români (Emil Manu). 7:446

— beletristică

202. Alecsandri, V.: Scrisori, însemnări (G. H.). 7:445

203. Aldington, Richard: Moartea unui crou. Roman (S. C.). 4:253

204. Anghel, Paul: Arpegii la Siret — Itinerar moldav (Dorin Iancu). 4:250

205. Appel, Benjamin: Fortăreață în orez (Gr. Const.). 5:319

206. Barbu, Eugen: Șoseaua Nordului (C. P.). 11:701

207. Beauvoir, Simone de: Amintirile unei fete cuminți (C. P.). 10:639

208. Camus, Albert: Ciurma (C. Constantin). 4:252

209. Două antologii de lirică românească contemporană (Cristina Petrescu). 11:700

210. Eftimiu, Victor: Portrete și amintiri (Dorin Iancu). 12:761

211. Faulkner, William: Nechemat în țarină. Roman (C. Șerban). 2:123

212. Laxness, Halldór: Oameni independenți (L. Ocneriu). 1:59

213. Michelangelo: Sonete (Ion Potopin). 1:60

214. Miclea, Ion: Eroii fabulelor (Ilie Stanciu). 7:446

215. Micu, Dumitru: Opera lui Tudor Arghezi (D. I.). 11:699

216. Nicolaeva, Galina: Povestiri (Cristina Petrescu). 10:638

217. Nuvele italiene din Renaștere (C. Constantin). 1:61

218. Petru, Vintilă: Orașul încercuit. Roman (Ion Potopin). 2:122

219. Păcurariu, Francisc: Introducere în literatura Americii Latine (Dorin Iancu). 11:707

220. Popescu, Dumitru: Drumuri europene... (D. Răducanu). 11:702

221. Proza umoristică română (G. Rus). 4:250

222. Salinger, J. D.: De veghe în lanul de secară. Roman (C. Constantin). 2:124

223. Saroyan, William: Unu, doi, trageți ușa după voi (Camil Șerban). 1:59

224. Semprun, Jorge: Marea călătorie (D. Răducanu). 4:251

225. Sotiriu, Dido: Pământ însingurat (L. V. Ocneriu). 3:188

226. Velea, Nicolae: Paznic la armonii (I. Doru). 12:762

— bibliologie, bibliografie, biblioteconomie

227. Bibliografia literaturii române (1948—1960) (D. Trifu). 5:311

228. Bondoc, Gh.: Romanul românesc contemporan (Sanda Ripeanu). 5:312

229. Catalogul tip pentru bibliotecile comunale și raionale [Grupa 63 Agricultură] (C. Const.). 1:53

230. Crețeanu, Ioana: Poezia anilor noștri (Ilieșcu V.). 7:443

231. Cucu, Vasile și Roșu, Alexandru: Bibliografia geografică. 1944—1964. România (Ion Stoica). 5:314

232. Ein Wegbereiter sozialistischer bibliotheksarbeit. Erich Schröter zum 70. Geburtstag (Dorothea Sasu-Țimerman). 4:247

233. Ilescu, Ion : Eminescu în Banat (Nicolae Liu). 3:178
234. [Ilescu, Ion: Vasile Alecsandri]. Comemorarea lui Vasile Alecsandri la Timișoara (C. O.). 12:758
235. Indrumar metodic pentru folosirea clasificării zecimale universale [Guide to the Universal Decimal Classification. London, British Standards Institution, 1963. 128 p.] (Clio Racoviță). 1:54
236. Kunze, Horst : Über das Registermachen („Despre indexare“). (C. Comorovski). 2:119
237. Mihailovic, G. : Srpska bibliografija XVIII veka [Bibliografia cărților sîrbe din veacul al XVIII-lea] (D. Vatamaniuc). 3:180
238. Pe marginea unei publicații bibliografice (George Baiculescu). 10:632
239. Popescu, Paul D. : Istoria Regiunii Ploiești. Bibliografie de recomandare (1944—1964). (S. Columbeanu). 4:246
240. Scridon, Gavril și Domșa, Ion : George Coșbuc. Bibliografie. (D. Vatamaniuc). 9:567
- documentare
241. Bematéne, H. : Comment concevoir rééliser et utiliser une documentation (Ileana Băncilă). 10:634
242. Probleme actuale în munca de documentare. Vol. III (G. B.). 4:240
243. Termeni folosiți în documentare în limbile română, rusă, engleză, franceză. 4:240
- critică, istorie literară, lingvistică
244. Călinescu, George : Ion Creangă (H. Z.). 5:316
245. Limbă și literatură. Vol. III (Mircea Anghelescu). 4:249
246. Panaitescu, P. P. : Inceputurile și biruința scrisului în limba română (I. M.). 11:696
247. Perpessicius : Alte mențiuni de istoriografie literară și folclor. (G. M.). 7:444
- literatură de popularizare a științei
248. Dâmboiu, Aurel : De la piatră la hîrtie. (Dan Simonescu). 1:56
249. Viața animalelor după Brehm (D. Todericiu). 1:58
- literatură politico-ideologică
250. Armata română în războiul anti-hitlerist. Culegere de articole. (S. Marin). 9:569
251. Burchett, Wilfred : Război în junglă (I. Matei). 10:637
252. Contribuția României la victoria asupra fascismului (M. C. Stănescu). 9:569
253. Delarme, Jacques : Istoria gestapoului (Dan Răutu). 3:186
254. Dezvoltarea complexă și echilibrată a economiei naționale (S. Brătescu). 10:636
255. Din istoria luptelor greviste ale proletariatului din România. Vol. III (Vasile Petrișor). 3:182
256. Gáll, Ernő : Intelectualitatea în viața socială (L. R.). 12:759
257. Georgescu, Florian și Cebuc, Alexandru : București oraș socialist (D. Maxutovici). 2:121
258. Gogoneață, N. ; Ornea, Z. : A. D. Xenopol. Concepția socială și filozofică. (L. R.). 12:760
259. Istoria gândirii sociale și filozofice în România (M. N.). 3:184
260. Mișcarea muncitorească din România. 1893—1900 (M. Bodea). 9:570
261. Presa muncitorească și socialistă din România. Vol. I (1865—1900). (Gh. I. Ioniță). 3:183
262. Sfaturile populare organe locale ale puterii de stat în R.P.R. (Emil-Teodor Popescu). 2:120
- știință
263. Cronica Transilvaniei, 1608—1665 de Georg Kraus (Hilda Mazilu). 11:695
264. Gulian, C. I. acad. : Despre cultura spirituală a popoarelor africane (I. Matei). 3:186
265. Măianu, Al. : Salinizarea secundară a solului (Gheorghe Pall). 2:125
266. Oțetea, Andrei : Renașterea (G. Maxutovici). 5:318
267. Vîlsan, George : Descrieri geografice (D. I.). 1:57

RECUPERAREA CARȚILOR IMPRUMUTATE

Vezi : 158, 159, 161, 162

REPORTAJE

268. Pagini din epopea belșugului (Beatrice Arion). 7:390

REȚELE DE BIBLIOTECI

269. Organizarea bibliotecilor pe șantierele de construcții (V. Șt. Măriu). 4:196
270. Bibliotecile din Ocna-Mureș (Febronă Costache). 9:535
271. În lunile de iarnă o activitate mai intensă la sate (Aurel Grindea). 11:646

Vezi și : 51, 59, 67, 86, 90, 108, 182, 276, 277, 278

SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ

272. Schimb de experiență (Ion Beldeanu). 1:37

Vezi și : 66, 130, 155

Vezi și : Bibliotecari. Formarea profesională a bibliotecarilor.

SCHIMB INTERNAȚIONAL DE PUBLICAȚII

Vezi : 112

SEMINARIILE RAIONALE

Vezi : 127

SESIUNI DE BIBLIOLOGIE

273. Sesiune de referate [pe tema : Activitatea bibliotecilor pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii]. 2:105
274. Sesiune de bibliologie și documentare la Cluj (M. T.). 4:221
275. Simpozionul „Analiza metodelor aplicate în documentare” (Valeriu Moldoveanu). 12:756

Vezi și : 101

STATISTICA DE BIBLIOTECA

276. Lectura populației din satele Regiunii București (I) (Ion Ciotloș, Gheorghe Balint). 2:72

277. Lectura populației din satele Regiunii București (II) (Ion Ciotloș, Gheorghe Balint). 3:148
278. Lectura populației din satele Regiunii București (III) (Ion Ciotloș, Gheorghe Balint). 5:268

Vezi și : 50

ȘTIRI, NOTE, COMENTARIILE

279. În ajutorul procesului de învățămînt (Iolanda Ceangiru). 1:40
280. În ajutorul procesului de învățămînt (V. P. Olea). 1:40
281. Vești din biblioteci (C. V., Romulus Marcu și Victoria Dimofte). 2:106
282. Ne scriu corespondenții. 2:107
283. Premiile concursului nostru (Concurs între corespondenții revistei, pe tema „Pentru cele mai eficiente metode de muncă în educarea socialistă a cititorilor”). 2:126
284. Micii cititori (Virgil Guruianu). 3:172
285. „Ziua bibliotecii” (I. Radu). 3:173
286. Vești din biblioteci (Constantin Dirnescu, Nagy Tatiana și Marcu Romulus). 3:174
287. De vorbă cu... 4:234
288. În sprijinul campaniei agricole de primăvară (Dumitru Condrea, Cecilia Icleanu, Gheorghe Gheorghiu). 5:300
289. Biblioteci premiate. 6:381
290. Într-o bibliotecă de stațiune (Olimpia Mihăilescu). 11:682.
291. O nouă secție de copii (Gheorghe Gheorghiu). 11:683
292. „Micii cititori” (Doru Tămaș). 11:683
293. Știri 1:41, 44 ; 4:231, 233 ; 10:617
294. Ne scriu corespondenții. 10:618

VALORIFICAREA MOȘTENIRII LITERARE

Vezi : 17, 58, 274

